

**Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και
Κατάρτισης της Κύπρου:
Θεματική Επισκόπηση 2005**

**Το Σύστημα Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
της Κύπρου:**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2006

ISBN 978-9963-43-789-4

Υπεύθυνος Λειτουργός

Γιάννα Κορέλλη, *Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Συντονισμός

Γιάννης Μουρουζίδης, *Ανώτερος Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Συνεισφορά

Μέλη Κοινοπραξίας ReferNet Κύπρου

Γενική Ευθύνη

Δρ. Γιώργος Όξινος, *Διευθυντής Έρευνας και Προγραμματισμού*

Αναδημοσίευση επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού:

Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλ.: +357 22515000, Τηλεομοιότυπο: +357 22496949

Ηλ. Ταχ.: hrda@hrdauth.org.cy, Ιστοσελίδα: www.hrdauth.org.cy

Refernet Κύπρου:

Τηλ.: +357 22390350, Τηλεομοιότυπο: +357 22428522

Ηλ. Ταχ.: refernet@hrdauth.org.cy, Ιστοσελίδα: www.refernet.org.cy

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) εισήξε διαδικασία για τη διαμόρφωση της έκθεσης αυτής, η οποία ετοιμάστηκε από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ), τον Εθνικό Συντονιστή του Ευρωπαϊκού δικτύου ReferNet στην Κύπρο.

Το ReferNet δημιουργήθηκε από το Cedefop ως το Ευρωπαϊκό δίκτυο αναφοράς και εμπειρογνωμοσύνης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Στόχος του είναι η βελτίωση της συγκέντρωσης και διάχυσης πληροφοριών στους ενασχολούμενους στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η έκθεση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος σειράς εκθέσεων σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στις Ευρωπαϊκές χώρες. Αποτελεί συνεισφορά στο έργο του Cedefop για τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στα κράτη μέλη της Ε.Ε., του οποίου η μορφή μεταλλάσσεται εναλλακτικά σε ηλεκτρονική.

Η έκθεση αυτή στοχεύει στην παροχή βασικών πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο. Τοποθετεί το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο μέσα στο ευρύτερο πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και εργασιακό πλαίσιο.

Η βάση δεδομένων του Cedefop, eKnowVet¹, προσφέρει άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στα κράτη μέλη. Η τυποποιημένη μορφή καταχώρησης στοιχείων επιτρέπει την εξειδικευμένη αναζήτηση στοιχείων και καλύπτει 11 θεματικούς τομείς, τόσο συνοπτικά όσο και αναλυτικά. Η βάση δεδομένων ανανεώνεται τακτικά από το Ευρωπαϊκό δίκτυο ReferNet.

Το ReferNet συγκροτείται από εθνικές κοινοπραξίες, κάθε μια από τις οποίες αποτελείται από οργανισμούς οι οποίοι ασχολούνται με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στο κάθε κράτος μέλος καθώς και στη Νορβηγία και Ισλανδία. Η ΑνΑΔ, ως ο Εθνικός Συντονιστής του Refernet Κύπρου, εκφράζει τις ευχαριστίες της στα μέλη της Κοινοπραξίας Refernet Κύπρου για τη συμβολή τους στην ετοιμασία της έκθεσης αυτής.

¹ http://www.trainingvillage.gr/etv/Information_Resources/NationalVet/

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....iii

1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ– ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ 1

101. Πολιτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό πλαίσιο 1

102. Πληθυσμός και δημογραφικά..... 2

103. Δείκτες οικονομίας και αγοράς εργασίας..... 3

104. Επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού 6

2. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΣΤΟΧΟΙ, ΠΛΑΙΣΙΟ, ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ, ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ..... 9

201. Στόχοι και προτεραιότητες 9

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ– ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ... 16

301. Διοικητικό πλαίσιο 16

302. Νομικό πλαίσιο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης .. 17

303. Ο ρόλος των κοινωνικών εταιρών 20

4. ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ..... 24

401. Βασικές πληροφορίες για την Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και διάγραμμα συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης 24

402. Κατώτερη Μέση Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση 25

403. Ανώτερη Μέση Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση 27

404. Σύστημα Μαθητείας 32

405.	Άλλα προγράμματα νέων και υπαλλακτικές δίοδοι.....	34
406.	Μεταλυκειακή Μη Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	34
407.	Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.....	37
5.	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ	41
501.	Βασικές πληροφορίες για τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	41
502.	Δημόσια προωθούμενη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους	48
503.	Κατάρτιση για τους ανέργους και άλλους που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας	54
504.	Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με πρωτοβουλία επιχειρήσεων ή κοινωνικών εταίρων	57
505.	Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με ατομική πρωτοβουλία	59
6.	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	63
601.	Κατηγορίες καθηγητών και εκπαιδευτών στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	63
602.	Κατηγορίες καθηγητών και εκπαιδευτών στην Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	68
603.	Κατηγορίες καθηγητών και εκπαιδευτών στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	72
7.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	75
701.	Μηχανισμοί παροχής προβλέψεων αναγκών δεξιοτήτων	75
702.	Γεφύρωση διόδων και νέες εκπαιδευτικές συνεργασίες	77

703.	Αναθεώρηση αναλυτικού προγράμματος	78
8.	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΣΗΣ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	83
801.	Πιστοποίηση κανονικής εκπαίδευσης: γενικές έννοιες και σχέδια	83
802.	Πιστοποίηση μη κανονικής και άτυπης μάθησης.....	85
9.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ, ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	87
901.	Στρατηγική και παροχή	87
902.	Ομάδες-στόχοι και τρόποι παράδοσης	88
903.	Προσωπικό καθοδήγησης και συμβουλευτικής αγωγής	92
10.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	95
1001.	Βασικές πληροφορίες για τη χρηματοδότηση της κατάρτισης .	95
1002.	Χορηγίες για αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση	97
1003.	Χορηγίες για συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων	100
1004.	Χορηγίες για κατάρτιση για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας	104
1005.	Προοπτική και θέματα: Από τις χορηγίες σε επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό	106
11.	ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΕΔΙΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	108
1101.	Εθνικές στρατηγικές που αφορούν πολιτικές προτεραιότητες, προγράμματα και πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ	108

1102. Επίδραση του εξευρωπαϊσμού / διεθνοποίησης στην
εκπαίδευση και κατάρτιση110

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ 113

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΜΕΛΗ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ REFERNET ΚΥΠΡΟΥ. 119

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

01 – ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ– ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

0101 – ΠΟΛΙΤΙΚΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Κύπρος απέκτησε την ανεξαρτησία της από τη Μεγάλη Βρετανία το 1960. Το σύστημα διακυβέρνησης που εγκαθιδρύθηκε ήταν η Προεδρική Δημοκρατία. Στη βάση των Συμφωνιών Λονδίνου και Ζυρίχης συντάχθηκε το Σύνταγμα που εισήξε τον κοινοτικό διϋισμό μεταξύ της Ελληνικής και Τουρκικής κοινότητας στο νησί σε όλους τους τομείς της κυβερνητικής δραστηριότητας. Το 1974, η Τουρκική εισβολή στο νησί οδήγησε στην κατοχή, μέχρι σήμερα, του 37% του εδάφους του νησιού και στον εκτοπισμό 200 000 Ελληνοκυπρίων.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1960, η εκτελεστική εξουσία ανήκει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο Πρόεδρος ασκεί την εκτελεστική εξουσία μέσω του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο ο ίδιος διορίζει. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ασκεί τη νομοθετική εξουσία. Η Κύπρος αποτελείται από έξι διοικητικές επαρχίες: τη Λευκωσία (πρωτεύουσα), Λεμεσό, Πάφο, Λάρνακα, Αμμόχωστο και Κερύνεια. Επικεφαλής κάθε επαρχίας είναι ο Έπαρχος, ο οποίος είναι ουσιαστικά ο τοπικός αντιπρόσωπος της κεντρικής κυβέρνησης και ενεργεί ως ο κύριος συντονιστής των ενεργειών όλων των Υπουργείων στην επαρχία. Οι Έπαρχοι αναφέρονται και είναι υπόλογοι στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ), ένα επιτελικό γραφείο συντονισμού και διαμόρφωσης πολιτικής, σε συνεργασία με όλες τις Κυβερνητικές Υπηρεσίες, συλλέγει και αναλύει πληροφορίες για την οικονομία και προτείνει μέτρα για μελλοντική δράση, συμπεριλαμβανομένου του γενικού προγραμματισμού για την εκπαίδευση.

Η γενική ευθύνη για τη διαμόρφωση πολιτικής για την εκπαίδευση και την εφαρμογή της, τη διοίκηση της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης και την τήρηση των εκπαιδευτικών νόμων, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Άλλα υπουργεία διαδραματίζουν επίσης το δικό τους ρόλο στην παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) ετοίμασε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) και έχει ιδρύσει ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πρόσθετα, μικρός αριθμός ιδρυμάτων επαγγελματικής και μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκονται κάτω από την αρμοδιότητα υπουργείων όπως το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ), το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ), το

Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ) και το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ).

Τέλος, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική κατάρτιση. Η ΑνΑΔ είναι ημικρατικός οργανισμός με αποστολή τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Η οικονομία της Κύπρου είναι μια μικρή, ανοικτή και ευέλικτη οικονομία. Συγχρόνως, χαρακτηρίζεται από συνθήκες σχεδόν πλήρους απασχόλησης με ψηλό ποσοστό απασχόλησης, σχετικά χαμηλό ποσοστό ανεργίας και υψηλή οικονομική ανάπτυξη. Η πραγματική μέση ετήσια αύξηση του ΑΕΠ την περίοδο 1995-2000 ήταν 3.8%, ενώ την περίοδο 2000-2004 έπεσε στο 3.0%. Ειδικότερα, το 2004 έφτασε το 3.7%. Το ανθρώπινο δυναμικό διαθέτει ψηλό μορφωτικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η αγορά εργασίας παρουσίασε ελλείψεις και στενώσεις εργατικού δυναμικού. Η γήρανση του πληθυσμού αναμένεται να επιδεινώσει σταδιακά το πρόβλημα. Αυτό έχει οδηγήσει στην ανάγκη εργοδότησης ξένου εργατικού δυναμικού. Κατά το 2004 το ξένο εργατικό δυναμικό αντιπροσώπευε περίπου το 14% της συνολικής απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης ατόμων από την ΕΕ. Κατά συνέπεια, υπάρχει σημαντική δυνατότητα προσέλκυσης αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας, παρόλο που οι πιθανότητες είναι σχετικά περιορισμένες για τις γυναίκες μέσης και μεγαλύτερης ηλικίας.

0102 – ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

Η Κύπρος είναι ένα νησί που βρίσκεται στην Ανατολική Μεσόγειο. Καλύπτει συνολικά έκταση 9 250 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Ο πληθυσμός στις περιοχές που ελέγχει το κράτος είναι 749 200 (τέλος του 2004) και έχει αυξηθεί περίπου κατά 200 000 τα τελευταία 20 χρόνια (512 300 το 1980) ή κατά 1.6% το χρόνο. Ο πληθυσμός των Τουρκοκυπρίων εκτιμάται να είναι 88 100 (τέλος 2004).

Η γήρανση του πληθυσμού αναμένεται να επιδεινώσει σταδιακά τις υφιστάμενες ελλείψεις και στενώσεις εργατικού δυναμικού. Ο πληθυσμός πάνω από 60 χρονών υπολογίζεται να φθάσει το 25.8% το 2027 σε σύγκριση με 16.5% το 2004. Σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η πιεστική ζήτηση εργατικού δυναμικού, εφαρμόστηκε κατά την τελευταία δεκαετία πολιτική για την απασχόληση ξένων σε προσωρινή βάση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα ή οικονομικές δραστηριότητες που παρουσίαζαν ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Διαμορφώνεται μια νέα στρατηγική που λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις της παρουσίας ξένου εργατικού δυναμικού σε τόσο μεγάλο ποσοστό καθώς και τις επιπτώσεις της ένταξης στην ΕΕ.

Υπό το φως της δυναμικής ανάπτυξης της οικονομίας σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης και λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις τάσεις γήρανσης του πληθυσμού, η ανάγκη για αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, ειδικότερα των ομάδων-στόχων που έχουν χαμηλή συμμετοχή, όπως είναι οι γυναίκες και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Κύπρο. Πρόσθετα, η περαιτέρω προώθηση και βελτίωση των δραστηριοτήτων συνεχιζόμενης κατάρτισης αναμένεται να συμβάλει στην προσαρμογή και βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και σε αύξηση της παραγωγικότητας.

Πίνακας 1: Δημογραφικές τάσεις κατά ηλικία

(τέλος χρόνου εκτιμήσεις πληθυσμού για τις περιοχές που ελέγχει το κράτος)

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	1995	2000	2004	2027⁽¹⁾
0-24	39.3%	38.1%	35.0%	24.3%
25-59	45.7%	46.5%	48.5%	49.9%
60+	15.0%	15.4%	16.5%	25.8%
Σύνολο	656.3	697.5	749.2	845.5

⁽¹⁾ Προβλέψεις

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

0103 – ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Κύπρος έχει παρουσιάσει σημαντική οικονομική ανάπτυξη από την ανεξαρτησία της το 1960 και μετά. Το μέσο ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ κατά το 1995-2000 ήταν 3.8% σε σταθερές τιμές, ενώ κατά το 2000-2004 έπεσε στο 3.0%. Ειδικότερα το 2004 έφθασε το 3.7%.

Η σημασία του τριτογενούς τομέα αυξήθηκε ενώ τα μερίδια του δευτερογενούς και πρωτογενούς τομέα έχουν μειωθεί. Η τάση αναμένεται να συνεχιστεί και στο μέλλον και με βάση τις προβλέψεις του Γραφείου Προγραμματισμού (ΓΠ), ο τριτογενής τομέας αναμένεται να συνεισφέρει το 79.4% του ΑΕΠ μέχρι το 2015, σε σύγκριση με το 76.0% το 2004. Η απασχόληση στον τριτογενή τομέα αναμένεται να φθάσει το 73.8% μέχρι το 2015, σε σύγκριση με το 71.2% το 2004.

Πίνακας 1: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά τομέα

Τομέας	1995	2000	2004
Πρωτογενής ⁽¹⁾	5.6%	4.6%	4.7%
Δευτερογενής ⁽²⁾	23.7%	20.3%	19.3%
Τριτογενής ⁽³⁾	70.7%	75.1%	76.0%
Σύνολο	100.0%	100.0%	100.0%

⁽¹⁾ Πρωτογενής τομέας: Γεωργία, Αλιεία, Ορυχεία και λατομεία.

⁽²⁾ Δευτερογενής τομέας: Μεταποίηση, Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό, Κατασκευές.

⁽³⁾ Τριτογενής Τομέας: Εμπόριο και επιδιορθώσεις, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες, Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες, Δημόσια διοίκηση και άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και κοινωνική μέριμνα, Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών, Ιδιωτικά νοικοκυριά, Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Πίνακας 2: Απασχόληση κατά τομέα

Τομέας	1995	2000	2004
Πρωτογενής ⁽¹⁾	10.7%	8.5%	7.9%
Δευτερογενής ⁽²⁾	25.7%	21.4%	20.9%
Τριτογενής ⁽³⁾	63.6%	70.1%	71.2%
Σύνολο	100.0%	100.0%	100.0%

⁽¹⁾ Πρωτογενής τομέας: Γεωργία, Αλιεία, Ορυχεία και λατομεία.

⁽²⁾ Δευτερογενής τομέας: Μεταποίηση, Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό, Κατασκευές.

⁽³⁾ Τριτογενής Τομέας: Εμπόριο και επιδιορθώσεις, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες, Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες, Δημόσια διοίκηση και άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και κοινωνική μέριμνα, Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών, Ιδιωτικά νοικοκυριά, Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Το ποσοστό απασχόλησης έχει παρουσιάσει σταθερή αύξηση κατά την περίοδο 2000-2004. Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης, το οποίο ανήλθε σε 69.4% το 2004 συγκρίνεται ευνοϊκά με τον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ, το οποίο ανήλθε σε 63.3%. Στην περίπτωση των γυναικών, το ποσοστό

απασχόλησης αυξήθηκε, ενώ στην περίπτωση των ανδρών παρέμεινε σχετικά σταθερό.

Πίνακας 3: Ποσοστά απασχόλησης για τον πληθυσμό ηλικίας 15-64 χρονών

Φύλο	2000	2001	2002	2003	2004
Άνδρες	78.6%	79.4%	78.8%	78.8%	79.9%
Γυναίκες	53.0%	57.1%	59.0%	60.2%	59.7%
Σύνολο	65.4%	67.9%	68.5%	69.2%	69.4%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2^ο τρίμηνο, Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Το ποσοστό ανεργίας, 4.3% το 2004, συγκρίνεται ευνοϊκά με το μέσο όρο της ΕΕ (9.0% το 2004). Εντούτοις, ο στόχος της κυβέρνησης είναι να μειωθεί στο 3.5% μέχρι το 2006. Το ποσοστό ανεργίας είναι ψηλότερο στις γυναίκες σε σύγκριση με τους άνδρες. Το ποσοστό ανεργίας των νέων κάτω των 25 χρονών ήταν μεγαλύτερο και έφθασε το 8.7% το 2004, σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ που ήταν 15.9%.

Πίνακας 4: Ποσοστά ανεργίας

	2000	2001	2002	2003	2004
Σύνολο	5.0%	4.0%	3.3%	4.1%	4.3%
Άνδρες	3.2%	2.7%	2.6%	3.8%	3.5%
Γυναίκες	7.3%	5.7%	4.2%	4.6%	5.4%
<25	10.2%	8.4%	7.9%	8.9%	8.7%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2^ο τρίμηνο, Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση αυξήθηκαν από 3.9% του ΑΕΠ το 1990 σε 6.9% το 2004.

Πίνακας 5: Δαπάνες για την εκπαίδευση

	2003 Κ£ εκ.	2003⁽¹⁾ € εκ.	2004⁽²⁾ Κ£ εκ.	2004⁽¹⁾ € εκ.
Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση	449.0	781.3	497.4	848.1
Ιδιωτικές δαπάνες για την εκπαίδευση	167.5	291.4	166.4	289.5
ΑΕΠ	6 700.8	11 659.4	7 216.4	12 556.4
Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση (% του προϋπολογισμού)	14.5%		15.7%	
Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση (% στο ΑΕΠ)	6.7%		6.9%	
Συνολικές δαπάνες για την εκπαίδευση (% στο ΑΕΠ)	9.2%		9.2%	

(¹) Συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιήθηκε: Κ£1= €1.74

(²) Προκαταρκτικά

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

0104 – ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Το ανθρώπινο δυναμικό της Κύπρου διαθέτει ψηλό μορφωτικό επίπεδο. Υπάρχει ένα κρατικό πανεπιστήμιο που λειτουργεί από το 1992, ενώ δυο άλλα πανεπιστήμια, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚυ) έχουν ιδρυθεί αλλά δεν έχουν ακόμη αρχίσει να λειτουργούν. Υπάρχουν επίσης άλλα δημόσια και ιδιωτικά κολέγια / ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25-64 με τριτοβάθμια εκπαίδευση ήταν 29% το 2004, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της ΕΕ ανήλθε σε μόλις 20%.

Επικρατεί ανάμεσα στον πληθυσμό της Κύπρου μια τάση υπέρ της γενικής μέσης εκπαίδευσης που ακολουθείται από ανώτερη εκπαίδευση. Η οικογένεια διαδραματίζει σημαντική επιρροή στην ενθάρρυνση και υποστήριξη των νέων ατόμων για να συνεχίσουν σε ανώτερη εκπαίδευση. Ένα μεγάλο ποσοστό νέων ατόμων που συνεχίζουν σε ανώτερη εκπαίδευση εγγράφονται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στο εξωτερικό. Το ψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο ενθαρρύνεται επίσης από οικονομικούς λόγους, αφού οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνουν συνήθως ψηλότερες απολαβές.

Πίνακας 1: Εκπαιδευτικό επίπεδο ατόμων ηλικίας 25-64 κατά το 2004

	ΕΕ-25⁽¹⁾	Κύπρος
ISCED 0-2	32%	36%
ISCED 3-4	46%	35%
ISCED 5-6	20%	29%
Σύνολο	98%	100%

ISCED 0-2: Προδημοτική, δημοτική και κατώτερη μέση εκπαίδευση
 ISCED 3-4: Ανώτερη μέση και μεταλυκειακή μη τριτοβάθμια εκπαίδευση
 ISCED 5-6: Τριτοβάθμια εκπαίδευση

⁽¹⁾ Στοιχεία ΕΕ για το 2002, Η διαφορά στο σύνολο οφείλεται στις μη απαντήσεις

Πηγή: Eurostat,
 Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2^ο τρίμηνο, Στατιστική Υπηρεσία
 Κύπρου

Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο έχει κυμανθεί γύρω στο 14-15% την περίοδο 1999-2003. Πρέπει να αναφερθεί ότι το 2003 άλλαξε ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού. Συγκεκριμένα, το 2003, το Σύστημα Μαθητείας ταξινομήθηκε ως ISCED 2 αντί ISCED 3, έτσι το 2003 άτομα τα οποία εισήλθαν στο Σύστημα Μαθητείας ταξινομήθηκαν ως άτομα που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο. Πρόσθετα, η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003 συμπεριέλαβε μια ειδική ενότητα για τη δια βίου μάθηση, η οποία έδωσε πιο λεπτομερή στοιχεία για την εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού. Το 2004 το ποσοστό των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο αυξήθηκε σημαντικά στο 18.4%.

Πίνακας 2: Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 με ανώτατο εκπαιδευτικό επίπεδο το γυμνάσιο και που τώρα δε φοιτά σε σχολείο

	1999	2000	2001	2002		2003	2004
	%	%	%	%	⁽¹⁾	%	%
Πρόωρα αποσυρθέντες από το σχολείο	15.0	15.1	14.8	14.0		15.1	18.4

⁽¹⁾ Αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού του ποσοστού

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2^ο τρίμηνο, Στατιστική Υπηρεσία
 Κύπρου

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Ετήσια Έκθεση 2004".
ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".
Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".
Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2003), "Δημογραφική Έκθεση".
Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2003), "Προβολές Πληθυσμού".
Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2005), "Στατιστική της Εκπαίδευσης 2004".
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".
Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Ιστοσελίδες:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy
Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy
ETF www.etf.eu.int
Eurydice www.eurydice.org
Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου www.mof.gov.cy/mof/cystat
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος www.moa.gov.cy
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης www.mjpo.gov.cy
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού www.mcit.gov.cy
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy
Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy
Υπουργείο Υγείας www.moh.gov.cy

02 - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - ΣΤΟΧΟΙ, ΠΛΑΙΣΙΟ, ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ, ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

0201 – ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Αρκετά υπουργεία και οργανισμοί έχουν ευθύνη στη διαμόρφωση πολιτικής και εφαρμογή μέτρων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι σημαντικότεροι φορείς είναι το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ), το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού(ΑνΑΔ).

Το Γραφείο Προγραμματισμού είναι υπεύθυνο για το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ), το οποίο καθορίζει τη γενική πολιτική και στόχους για την ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Το Γραφείο Προγραμματισμού είναι επίσης υπεύθυνο για την ετοιμασία του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό (ΕΕΠ) για την ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού με τη συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι υπεύθυνο για την ετοιμασία και παρακολούθηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Το ΥΠΠ έχει τη γενική ευθύνη για την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής πολιτικής και την εφαρμογή της, τη διοίκηση της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης και την τήρηση των εκπαιδευτικών νόμων, περιλαμβανομένης της νέας Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης.

Το ΥΕΚΑ έχει την ευθύνη για την ετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) με την υποστήριξη της μόνιμης επιτροπής ΕΣΔΑ Κύπρου.

Τέλος, η ΑνΑΔ, ημικρατικός οργανισμός με αποστολή τη δημιουργία των προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, καθορίζει τις προτεραιότητες και στόχους της στη βάση της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής και των στρατηγικών στόχων της κυβέρνησης.

Τα ακόλουθα έγγραφα πολιτικής είναι σημαντικά στον καθορισμό των στόχων και προτεραιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (2004-2006)

Η κυπριακή κυβέρνηση μέσω του ΣΣΑ δίνει μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση ίσων ευκαιριών και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Οι άξονες προτεραιότητας για παρεμβάσεις στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού είναι οι ακόλουθοι:

- Ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, κυρίως μέσω της διεύρυνσης των επιλογών για τρίτοβάθμια εκπαίδευση στην Κύπρο, της επέκτασης και βελτίωσης των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς και παρεμβάσεων που θα στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, κυρίως μέσω της συγκρότησης ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού συστήματος κατάρτισης, επανακατάρτισης, της ενεργητικής στήριξης της απασχόλησης και της αύξησης της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των πληθυσμιακών ομάδων που σχετικά υστερούν.
- Προώθηση των ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης, μέσα από την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό

Το ΕΕΠ έχει ετοιμαστεί το 2003, σύμφωνα με τις βασικές στρατηγικές επιδιώξεις και γενικούς στόχους του ΣΣΑ 2004-2006 μετά από διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο κύριος στρατηγικός στόχος του ΕΕΠ είναι η ανάπτυξη και πληρέστερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σε συνθήκες κοινωνικής συνοχής και ίσων ευκαιριών.

Για την επίτευξη του κύριου στρατηγικού στόχου έχουν καθορισθεί παρεμβάσεις, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Ανάπτυξη και προώθηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας κυρίως μέσα από την ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ), το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης και δράσεων προώθησης της απασχόλησης.
- Προώθηση και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, κυρίως μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών και της εφαρμογής της σύγχρονης τεχνολογίας στις μεθόδους διδασκαλίας, της ανάπτυξης νέων παιδαγωγικών προσεγγίσεων στη διδασκαλία, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με έμφαση στις τεχνολογίες της πληροφορίας, καθώς και της υποστήριξης του εκσυγχρονισμού του Συστήματος Μαθητείας (ΣΜ).

Αναφορικά με τα πιο πάνω μέτρα, η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των ΔΥΑ βρίσκεται υπό εξέλιξη.

Η αναβάθμιση του Συστήματος Μαθητείας έτσι ώστε να καταστεί μια εναλλακτική επαγγελματική πορεία, τόσο για αγόρια όσο και για κορίτσια, μέσω αξιόπιστων και αναγνωρισμένων επαγγελματικών προσόντων, έχει κινηθεί με πολύ αργούς ρυθμούς.

Μια σημαντική μεταρρύθμιση στην ανώτερη μέση γενική εκπαίδευση εφαρμόστηκε πλήρως το 2002, ενώ για τη μέση τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση θα ολοκληρωθεί το 2006. Παράλληλα με αυτή τη μεταρρύθμιση, έχει εισαχθεί η πληροφορική ως υποχρεωτικό μάθημα στη μέση εκπαίδευση.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (2004-2006)

Η Κύπρος έχει ετοιμάσει το πρώτο ΕΣΔΑ για την περίοδο 2004-2006, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για τις πολιτικές απασχόλησης που υιοθετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθώς και στο πλαίσιο των Γενικών Κατευθυντήριων Γραμμών Οικονομικής Πολιτικής. Οι πολιτικές και τα μέτρα συνάδουν με τις βασικές στρατηγικές επιδιώξεις και τους γενικούς στόχους του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2004-2006, καθώς και με το Πρόγραμμα Σύγκλισης 2003-2007.

Βασική προτεραιότητα του ΕΣΔΑ Κύπρου είναι η προώθηση της απασχόλησης κυρίως μέσω της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού. Παρουσιάζονται συγκεκριμένα μέτρα για την προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, όπως ο εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης, προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης και ειδικά μέτρα προς το αδρανές δυναμικό. Άλλα μέτρα προώθησης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στη δια βίου μάθηση περιλαμβάνουν τη στενή και αποτελεσματική σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, την ενίσχυση και αναβάθμιση των δομών κατάρτισης και επανακατάρτισης, την εκπαιδευτική πολιτική και τον εκσυγχρονισμό του Συστήματος Μαθητείας.

Η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής δια βίου μάθησης θα παρέχει τις κατάλληλες συνδέσεις μεταξύ της αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε συνδυασμό με την εγκαθίδρυση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας

Η Κύπρος ετοίμασε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, όπως την οραματίστηκε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με σκοπό να προωθήσει τους στόχους που τέθηκαν στη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Στα μέσα Σεπτεμβρίου 2005 ετοιμάστηκε προσχέδιο του Σχεδίου Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας το οποίο συζητήθηκε με τους κοινωνικούς εταίρους και τα πολιτικά κόμματα και το τελικό προσχέδιο υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η γενική προσέγγιση της στρατηγικής εστιάζει στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται από την Κύπρο. Ο πρωταρχικός στόχος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης της Κύπρου για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας είναι η ενίσχυση της

αναπτυξιακής δυναμικής της οικονομίας και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και ως εκ τούτου η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης με την ΕΕ. Οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη για ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και στην επίτευξη μιας αποδοτικότερης χρήσης των φυσικών πόρων ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της αύξησης μακροπρόθεσμα.

Το προτεινόμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας στοχεύει στη δημιουργία μιας δυναμικής και ανταγωνιστικής οικονομίας, που θα αποδώσει ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και βιοτικού επιπέδου για τους Κύπριους πολίτες. Ένα υγιές και σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον που βασίζεται στις σταθερές φορολογικές και νομισματικές πολιτικές, αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή αυτών των μεταρρυθμίσεων. Οι πολιτικές για την ενίσχυση της επένδυσης σε φυσικούς πόρους και σε ανθρώπινο δυναμικό, της έρευνας και ανάπτυξης και της υποδομής της χώρας αποτελούν βασική προτεραιότητα.

Οι κύριες προτεραιότητες πολιτικής για την Κύπρο, όπως αναφέρονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας που αφορούν εκπαίδευση και κατάρτιση είναι:

- Η συνεχής βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.
- Αύξηση ευκαιριών για σπουδές πανεπιστημιακού επιπέδου στην Κύπρο.
- Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ειδικότερα μέσω μεταρρυθμίσεων και κάνοντας πιο ελκυστική την επαγγελματική εκπαίδευση και τα συστήματα κατάρτισης, περιλαμβανομένου του Συστήματος Μαθητείας, και αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, μέσω της ενίσχυσης της υποδομής κατάρτισης.
- Διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση.

Διαδικασία Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης

Η κυβέρνηση προωθεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι προσπάθειες για την αναδόμηση και τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος κατέληξαν το 2003 με το διορισμό, από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, μιας Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης (ΕΕΜ) η οποία αποτελείται από επτά Ειδικούς / Ακαδημαϊκούς, με σκοπό να εξετάσουν το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Κύπρου και να υποβάλουν εισηγήσεις για βελτίωση του. Η Επιτροπή υπέβαλε, τον Αύγουστο 2004, μια Έκθεση που υποδεικνύει τους κύριους τομείς μεταρρύθμισης με προτάσεις για την αναδόμηση και τον εκσυγχρονισμό του Εκπαιδευτικού Συστήματος της Κύπρου. Διεξάγεται δημόσιος διάλογος, ο οποίος εγκαινιάστηκε δημόσια από τον Πρόεδρο της

Δημοκρατίας στις 30 Ιανουαρίου 2005 και διάφορες ομάδες εργασίας, που διορίζονται από τον Υπουργό, έχουν ετοιμάσει προτάσεις σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα που θα εφαρμοστούν. Στο πλαίσιο αυτό, συνεχίζονται κύριες δομικές εξελίξεις σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, από την προδημοτική μέχρι την ανώτερη εκπαίδευση.

Οι κύριες προτεραιότητες που έχουν προσδιοριστεί για δομημένες διαβουλεύσεις σε εθνικό επίπεδο για προώθηση της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης είναι οι ακόλουθες:

- Επαναπροσανατολισμός και μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης της Κύπρου για μια ανοικτή, δημοκρατική και πολυπολιτιστική κοινωνία της γνώσης.
- Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της διοίκησης και της λήψης αποφάσεων με έμφαση στη διοικητική αποκέντρωση.
- Μεταρρύθμιση της δομής του εκπαιδευτικού συστήματος από την προδημοτική στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με στόχο την επέκταση της σχολικής ημέρας στην προδημοτική εκπαίδευση και ενδεχομένως στην κατώτερη μέση εκπαίδευση, στη σμίκρυνση του χάσματος μεταξύ της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης και στη δημιουργία Ιδρυμάτων Μεταλυκειακής Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- Αναθεώρηση του περιεχομένου της εκπαίδευσης – αναλυτικό πρόγραμμα και μέθοδοι διδασκαλίας – με επικέντρωση στη διαμόρφωση ενιαίου αναλυτικού προγράμματος για δεκαετή υποχρεωτική εκπαίδευση από την προδημοτική μέχρι το γυμνάσιο.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο της δημόσιας όσο και της ιδιωτικής, στοχεύοντας στη μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό κέντρο της εκπαίδευσης.
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας για ένα νέο σχέδιο αξιολόγησης του έργου της σχολικής μονάδας, του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών και ίδρυση Κέντρου για Εκπαιδευτική Έρευνα και Αξιολόγηση.
- Βελτίωση και αναδιάρθρωση του συστήματος προϋπηρεσιακής και ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Στρατηγικοί Στόχοι

Αποστολή της ΑνΑΔ είναι η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Οι κύριοι στρατηγικοί στόχοι της ΑνΑΔ για το 2004-2006 είναι:

- Συμμετοχή στην εφαρμογή του Κοινοτικού Κεκτημένου και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία / Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

- Διευκόλυνση της μετάβασης και ένταξης / επανένταξης στην επαγγελματική ζωή του ανθρώπινου δυναμικού, με έμφαση στους νεοεισερχόμενους, ανέργους και αδρανές γυναικείο δυναμικό.
- Συνέχιση της παροχής κατάρτισης και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων στους απασχολούμενους με έμφαση σε τομείς και επαγγέλματα προτεραιότητας.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.
- Προσαρμογή του συστήματος κατάρτισης στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας με τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης κατάρτισης.
- Διαμόρφωση συνολικής πολιτικής και προώθηση της σταδιακής εγκαθίδρυσης και λειτουργίας Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων στην Κύπρο.
- Διεξαγωγή ερευνών και μελετών.

Η ΑνΑΔ έχει θέσει υψίστη προτεραιότητα σε τέσσερα θέματα:

- Διευκόλυνση της ένταξης / επανένταξης στην επαγγελματική ζωή του ανθρώπινου δυναμικού, με έμφαση στους νεοεισερχόμενους, ανέργους και αδρανές γυναικείο δυναμικό. Τα τρία νέα σχέδια που θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και την ΑνΑΔ περιλαμβάνουν την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων, των νέων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και του αδρανούς γυναικείου δυναμικού και αναμένεται να τεθούν σε λειτουργία το 2006.
- Προσαρμογή του συστήματος κατάρτισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας με τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης κατάρτισης. Συγκεκριμένα, η ΑνΑΔ θα προωθήσει την εξέταση και σταδιακή εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης των συντελεστών κατάρτισης καθώς και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών.
- Προώθηση της σταδιακής εγκαθίδρυσης και λειτουργίας Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων στην Κύπρο.
- Εντατικοποίηση της προσπάθειας για δραστική επαύξηση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών της ΑνΑΔ, κυρίως μέσω της διεξαγωγής άσκησης λεπτομερούς εξέτασης (scrutiny exercise) του τρόπου λειτουργίας της ΑνΑΔ, της εφαρμογής Στρατηγικής Πληροφορικής και της συνεχούς και επικεντρωμένης κατάρτισης και ανάπτυξης του προσωπικού της.

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "Στρατηγικός Προγραμματισμός 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2004), "Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση".

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2005), "National Report on the Implementation of the Programme "Education and Training 2010" – Cyprus Contribution to the Preparation of the 2006 Joint Council/Commission Report".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Ιστοσελίδες:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

03 – ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

0301 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι βασικοί φορείς υπεύθυνοι για την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ), το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και άλλα υπουργεία καθώς επίσης και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑναΔ).

Το Γραφείο Προγραμματισμού, ένα επιτελικό γραφείο συντονισμού και διαμόρφωσης πολιτικής, είναι υπεύθυνο για το γενικό προγραμματισμό για την εκπαίδευση. Το Γραφείο Προγραμματισμού ετοιμάζει, στη βάση προτάσεων από Υπουργούς, ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα και προϋπολογισμό, τα οποία αφού αποδεκτεί ο Υπουργός Οικονομικών, υποβάλλονται για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Όλες οι προτάσεις για μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση πρέπει να επικυρωθούν από το Γραφείο Προγραμματισμού προτού εξεταστούν για έγκριση.

Το ΥΠΠ έχει τη γενική ευθύνη για την τήρηση των εκπαιδευτικών νόμων, την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής και τη διοίκηση της εκπαίδευσης. Διαχειρίζεται και λειτουργεί δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα για προδημοτική, δημοτική και μέση εκπαίδευση, περιλαμβανομένης τόσο της γενικής όσο και της τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το ΥΠΠ συμβουλευέται για θέματα πολιτικής το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, ένα ευρέως αντιπροσωπευτικό σώμα που αποτελείται από αντιπροσώπους του Γραφείου Προγραμματισμού, του ΥΕΚΑ, της εκκλησίας, της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, συνδέσμους γονέων, οργανώσεις εκπαιδευτικών και επτά ακαδημαϊκούς ευρέως αναγνωρισμένους για το ενδιαφέρον και συμβολή τους σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση.

Οι ακόλουθες βασικές δομές του ΥΠΠ έχουν την ευθύνη για εκπαιδευτικά θέματα: Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Γενικής Μέσης Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Τεχνικής και Επαγγελματικής Μέσης Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Ανωτέρας και Ανωτάτης Εκπαίδευσης, Ερευνητικό Κέντρο Κύπρου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Παράλληλα, η εκπαίδευση προσφέρεται και από τον ιδιωτικό τομέα σε επίπεδο δημοτικής, μέσης και τριτοβάθμιας. Όλα τα ιδιωτικά ιδρύματα τα οποία προσφέρουν απολυτήριο ή κάποιο άλλο πιστοποιητικό ή δίπλωμα είναι εγγεγραμμένα και εγκεκριμένα από το ΥΠΠ. Η εξουσία που ασκεί το ΥΠΠ βασίζεται στις διάφορες σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και νομοθεσίες που θεσπίζονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Υπάρχουν άλλα υπουργεία ή τμήματα, τα οποία είναι ενεργά στην παροχή της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ΥΕΚΑ, ως μέρος της ευθύνης του για τις εργασιακές σχέσεις και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, έχει αναλάβει πρωτοβουλίες να ιδρύσει ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ένας μικρός αριθμός ιδρυμάτων επαγγελματικής και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υπάγονται σε διαφορετικά υπουργεία όπως το Υπουργείο Υγείας (ΥΥ), το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ), το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ), το Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ) και το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ).

Πρόσθετα, η ΑνΑΔ είναι ημικρατικός οργανισμός με αποστολή τη δημιουργία των προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Η ΑνΑΔ αναφέρεται στην κυβέρνηση μέσω του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο οποίος είναι, με βάση τη νομοθεσία, ο αρμόδιος Υπουργός.

Πίνακας 1: Διοικητικά σώματα και οι αρμοδιότητές τους

Φορέας	Αρμοδιότητες
Γραφείο Προγραμματισμού	Επιτελικό γραφείο συντονισμού και διαμόρφωσης πολιτικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Γενική ευθύνη για την εκπαίδευση
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εργασιακές σχέσεις και θέματα ανθρώπινου δυναμικού
Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	Προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

0302 – ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Με βάση το Σύνταγμα του 1960, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το οποίο δημιουργήθηκε το 1964, έχει τη διοικητική ευθύνη για τα διάφορα επίπεδα της δημόσιας εκπαίδευσης. Άλλα υπουργεία είναι ενεργά για την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης. Όλες αυτές οι δραστηριότητες νομιμοποιούνται με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή με νομοθεσίες οι οποίες θεσπίζονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οι συγκεκριμένες νομοθεσίες και κανονισμοί για το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ), την επαγγελματική εκπαίδευση (μέση, μεταλυκειακή και τριτοβάθμια) και την επαγγελματική κατάρτιση αναφέρονται πιο κάτω.

Σύστημα Μαθητείας

Ο «Περί Μαθητευομένων Νόμος του 1966» (Αρ. 13/66) έχει σημαντική επίδραση στο σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο νόμος αναθέτει τη διοικητική ευθύνη για το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ) στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ).

Επαγγελματική εκπαίδευση

Μέση

Στη μέση εκπαίδευση οι νομικές διατάξεις είναι στην πραγματικότητα, διεσπαρμένες μέσω διαφόρων μερών νόμων που θεσπίστηκαν από το 1960, τη χρονιά που η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος. Οι νόμοι που καλύπτουν προδημοτική, δημοτική, μέση γενική και ιδρύματα μέσης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι Αρ. 5/71, 56/83, 123/85 και 154 (Ι)/99.

Μεταλυκειακή

Η ίδρυση Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ) προγραμματίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Το 2001, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση Αρ. 53.142, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να ορίσει τον Πρόεδρο και τα Μέλη Ειδικής Επιτροπής οι οποίοι σε συνεργασία με το Γραφείο Προγραμματισμού, το Υπουργείο Οικονομικών, το ΥΕΚΑ, την ΑνΑΔ και τους κοινωνικούς εταίρους, έχουν ετοιμάσει προσχέδιο για το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη λειτουργία των Δημοσίων Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης (τις νομικές διατάξεις και τους κανονισμούς για τη λειτουργία των Δημοσίων Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης) καθώς και μια οικονομική μελέτη για τις δαπάνες που απαιτούνται για την εφαρμογή της απόφασης.

Τριτοβάθμια

Η ανώτερη εκπαίδευση στην Κύπρο, όπως όλα τα προγράμματα που προσφέρονται μετά το επίπεδο μέσης εκπαίδευσης, αναπτύχθηκε κυρίως μετά την ανεξαρτησία το 1960. Ο Νόμος 1/1987 αποτέλεσε τη βάση για την ανώτερη μη πανεπιστημιακή εκπαίδευση, τόσο δημόσια όσο και ιδιωτική. Ο νόμος αντικαταστάθηκε από το Νόμο 67 (Ι) 1996 που διέπει την Ίδρυση, Έλεγχο και Λειτουργία των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τροποποιήθηκε με το Νόμο 67 (Ι) 1997. Πρόσθετα, ο Νόμος Αρ. 214/1988 αφορά τη Νοσηλευτική Σχολή και ο Νόμος Αρ. 115 (Ι) 99 το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ).

Έχουν επίσης ιδρυθεί κατά τη διάρκεια των δυο τελευταίων δεκαετιών ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτά προσφέρουν ευρεία ποικιλία προγραμμάτων σε επίπεδο διπλώματος. Το Σεπτέμβριο 1987

εισήχθηκε νομοθεσία για τη ρύθμιση της ίδρυσης και λειτουργίας των ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης (Νόμος 1/1987 που αντικαταστήθηκε από το Νόμο 67 (I) 1996) με βάση τον οποίο όλα τα ιδιωτικά ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης θα πρέπει να εγγράφονται στο ΥΠΠ.

Αναμένεται ότι μέσω των κανονισμών του υφιστάμενου Νόμου Αρ. 67 (I)/96 ή μέσω νέας νομοθεσίας, θα ιδρυθούν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Στο μεταξύ, το δίπλωμα και πτυχίο αριθμού ιδιωτικών κολεγίων έχει πιστοποιηθεί και αναγνωρισθεί ως ισότιμο πτυχίο πανεπιστημίου από το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ). Το τελευταίο είναι σώμα πιστοποίησης που υπάγεται στο ΥΠΠ του οποίου οι εξουσιοδοτήσεις προέρχονται από σχετικές βασικές νομοθεσίες (Αρ. 67 (I)/96), που έχουν αναφερθεί πιο πάνω.

Πρόσφατα, έχουν ιδρυθεί δύο άλλα κρατικά πανεπιστήμια, αλλά ακόμη δεν έχουν αρχίσει να λειτουργούν. Το ένα είναι το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο το οποίο είναι συνδεδεμένο και ενδεχομένως στο μέλλον να απορροφήσει τα ακόλουθα υφιστάμενα ιδρύματα: το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ), το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ), τη Νοσηλευτική Σχολή και το Δασικό Κολέγιο (ΔΚ).

Το άλλο είναι το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚυ) το οποίο έχει σκοπό τη διεύρυνση της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η Βουλή των Αντιπροσώπων θέσπισε το Νόμο 234 (1) 2002 το Δεκέμβριο του 2002. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου αναμένεται να λειτουργήσει το Σεπτέμβριο 2006 με ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Εκπαίδευση. Στο μέλλον αναμένεται να παρέχονται προγράμματα πτυχιακού επιπέδου καθώς και προγράμματα κατάρτισης μικρής διάρκειας.

Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 13 α-δ καθορίζει την ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (ΠΙ) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και προσφέρει προϋπηρεσιακή κατάρτιση σε μελλοντικούς καθηγητές μέσης εκπαίδευσης και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση σε εκπαιδευτικούς δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης.

Επαγγελματική Κατάρτιση

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Ο περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμος του 1999 (Αρ. 125 (I)/99) αντικατέστησε το Νόμο του 1974 περί Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης, η οποία μετονομάστηκε σε Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ). Η ΑνΑΔ είναι ημικρατικός οργανισμός με αποστολή τη δημιουργία των προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Με αυτό το νόμο διευρύνθηκαν οι εξουσίες της Αρχής και διευκρινίστηκαν οι

ευθύνες της σε σχέση με τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και διεθνείς δραστηριότητες.

Η ΑνΑΔ από το 2003 έχει αναθεωρήσει και εκσυγχρονίσει όλα τα σχέδια κατάρτισης για να συμμορφωθούν με τον περί Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο του 2001. Ο νόμος τέθηκε σε ισχύ στα πλαίσια της εναρμόνισης της Κυπριακής νομοθεσίας με το Κοινοτικό Κεκτημένο (Κανονισμός 68/2001/EC).

Κέντρο Παραγωγικότητας

Το 1963 έγινε μια ειδική συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Κύπρου και του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, σχετικά με την ίδρυση του Κέντρου Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), στοχεύοντας στην παροχή αρχικής και συνεχιζόμενης τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης σε ενήλικες. Το 1974, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εντάξει το Κέντρο Παραγωγικότητας κάτω από την αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ).

Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης

Ειδικές διατάξεις ρυθμίζουν τη λειτουργία του Μεσογειακού Ινστιτούτου Διεύθυνσης (MIM), το διεθνές κλάδο του Κέντρου Παραγωγικότητας, που προσφέρει ένα απογευματινό πρόγραμμα για απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος σε αποφοίτους πανεπιστημίου.

Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης

Το 1991, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση Αρ. 35582 αποφάσισε να ιδρύσει την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) που λειτουργεί υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΟ) και προσφέρει προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για δημοσίους υπαλλήλους.

0303 – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Στην Κύπρο υπάρχει μια μακρά παράδοση τριμερών διαβουλεύσεων (κυβέρνηση, συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις) και κοινωνικού διαλόγου. Αυτό απεικονίζεται στην ενεργή συμμετοχή των κοινωνικών εταιρών σε διάφορα σώματα και επιτροπές.

Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν επίσης υπό συμβουλευτική και καθοδηγητική ιδιότητα στη διαδικασία προγραμματισμού ανάπτυξης, περιλαμβανομένης της ετοιμασίας του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για τους Στόχους 2 και 3, του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση, της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "EQUAL" και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Ως αποτέλεσμα των διοικητικών διευθετήσεων, οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν επίσης στα ακόλουθα:

- Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα το οποίο συμβουλεύει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Παγκύπριο Συμβούλιο Παραγωγικότητας.
- Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή.

Πρόσθετα, οι κοινωνικοί εταίροι ως σημαντικοί φορείς συμμετέχουν συνήθως σε Διοικητικά Συμβούλια οργανισμών τα οποία ασχολούνται με θέματα ανθρώπινου δυναμικού, όπως η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ).

Τέλος, οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν σε συμβουλευτικές επιτροπές (το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, το Συμβουλευτικό Σώμα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ad hoc επιτροπές για τη διαμόρφωση της διδασκόμενης ύλης). Η συμμετοχή ποικίλλει από τη διαμόρφωση πολιτικής μέχρι το σχεδιασμό των προγραμμάτων κατάρτισης και του περιεχομένου μαθημάτων.

Ως αποτέλεσμα του μεγέθους της χώρας όλες οι κύριες αποφάσεις σχετικά με την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο. Έτσι είναι σε αυτό το επίπεδο που οι κοινωνικοί εταίροι έχουν συγκεκριμένους ρόλους και ευθύνες.

Πίνακας 1: Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο

Ευθύνη των κοινωνικών εταίρων	Τύπος ρόλου
Ετοιμασία Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης	Συμβουλευτικός
Ετοιμασία: Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση ΕΕΠ για το Στόχο 2 ΕΕΠ για το Στόχο 3 Κοινοτική Πρωτοβουλία "EQUAL"	Συμβουλευτικός
Μέλη Διοικητικών Συμβουλίων για: Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κέντρο Παραγωγικότητας Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	Λήψη αποφάσεων
Συμβουλευτικές επιτροπές, άλλες επιτροπές, συμβούλια	Συμβουλευτικός

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού Συμπλήρωμα για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

ETF (2003), "Cyprus Resource Dossier".

Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2005), "National Report on the Implementation of the Programme "Education and Training 2010" – Cyprus Contribution to the Preparation of the 2006 Joint Council/Commission Report".

Ιστοσελίδες:

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ouc.ac.cy

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

Δασικό Κολέγιο Κύπρου www.moa.gov.cy/fc

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov

Mediterranean Institute of Management www.kepa.gov.cy/tas/mim.htm

Νοσηλευτική Σχολή www.moh.gov.cy

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος www.moa.gov.cy

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης www.mjpo.gov.cy

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού www.mcit.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, www.mlsi.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

Υπουργείο Υγείας www.moh.gov.cy

04 – ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

0401 – ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η υποχρεωτική εκπαίδευση διαρκεί δέκα χρόνια και καλύπτει την προδημοτική εκπαίδευση, τη δημοτική εκπαίδευση (βαθμίδες ένα μέχρι έξι) και την κατώτερη μέση εκπαίδευση στο γυμνάσιο (βαθμίδες επτά μέχρι εννιά). Οι μαθητές γίνονται δεκτοί στην προδημοτική εκπαίδευση από την ηλικία των τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών. Με την ολοκλήρωση της γυμνασιακής εκπαίδευσης, οι μαθητές λαμβάνουν απολυτήριο. Οι περισσότεροι μαθητές στη δημοτική και μέση εκπαίδευση (90.5%) επιλέγουν τα δημόσια σχολεία τα οποία δημιουργούνται και χρηματοδοτούνται από την κυβέρνηση. Οι υπόλοιποι φοιτούν σε ιδιωτικά σχολεία, τα οποία είναι κυρίως αυτοχρηματοδοτούμενα.

Η ανώτερη μέση εκπαίδευση διαρκεί τρία χρόνια, από τη δέκατη μέχρι τη δωδέκατη βαθμίδα. Υπάρχουν δυο είδη ανώτερης μέσης εκπαίδευσης, το Ενιαίο Λύκειο και οι Τεχνικές Σχολές. Το Ενιαίο Λύκειο παρέχει γενική ανώτερη μέση εκπαίδευση. Οι τεχνικές σχολές παρέχουν δυο κύριες κατευθύνσεις ανώτερης μέσης Εκπαίδευσης. Η μια είναι Θεωρητική και η άλλη είναι η Πρακτική. Η Θεωρητική κατεύθυνση παρέχει εκπαίδευση σε αίθουσες διδασκαλίας ενώ οι μαθητές της Πρακτικής Κατεύθυνσης στη βαθμίδα 12 τοποθετούνται σε επιχειρήσεις για μια μέρα της εβδομάδας για πρακτική κατάρτιση. Με τη συμπλήρωση της ανώτερης μέσης εκπαίδευσης όλοι οι μαθητές λαμβάνουν απολυτήριο, το οποίο τους παρέχει τη δυνατότητα να συνεχίσουν σε ανώτερες σπουδές. Εντούτοις, γενικά, λόγω του περιορισμένου αριθμού θέσεων στην ανώτερη εκπαίδευση, οι μαθητές παρακάθονται σε «εισαγωγικές εξετάσεις» που οργανώνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και συναγωνίζονται για ένταξη σε δημόσια ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Ανώτερη μέση εκπαίδευση παρέχεται επίσης στο Εσπερινό Γυμνάσιο και στην Εσπερινή Τεχνική Σχολή του ΥΠΠ.

Το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ) είναι μια άλλη μορφή αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, που δέχεται μαθητές που έχουν εγκαταλείψει την κανονική εκπαίδευση μεταξύ των βαθμίδων οκτώ και δέκα. Οι συμμετέχοντες είναι μαθητές ηλικίας 14 με 18 χρονών. Το πρόγραμμα διαρκεί δυο χρόνια και αποτελεί συνδυασμό γενικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης η οποία πραγματοποιείται στις Τεχνικές Σχολές για δυο μέρες την εβδομάδα και πρακτικής εξάσκησης στη βιομηχανία, όπου οι μαθητευόμενοι πληρώνονται για την εργασία τους, για τρεις μέρες την εβδομάδα. Το ΣΜ οργανώνεται από κοινού από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ).

Δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) και από πολλά ιδρύματα / κολέγια, τα οποία υπάγονται σε διάφορα

υπουργεία. Δυο άλλα κρατικά πανεπιστήμια έχουν πρόσφατα ιδρυθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη αρχίσει να λειτουργούν. Εκτός από τη δημόσια παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν επίσης διάφορα ιδιωτικά ιδρύματα.

Τέλος, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) εγκρίνει και επιχορηγεί πολυεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης που οργανώνονται σε συνεργασία με ιδρύματα κατάρτισης, ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης και την πρακτική εξάσκηση μαθητών και φοιτητών συγκεκριμένων ειδικοτήτων σε δημόσιες σχολές μέσης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Αρχή επίσης συγχρηματοδοτεί το Σύστημα Μαθητείας.

Σύμφωνα με την έκδοση της Στατιστικής Υπηρεσίας «Στατιστική της Εκπαίδευσης 2004», κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2003/04, από το σύνολο των μαθητών μέσης εκπαίδευσης, 87.4% φοιτούσαν σε δημόσια σχολεία και το υπόλοιπο 12.6% σε ιδιωτικά.

Στατιστικά στοιχεία δημόσιων και ιδιωτικών σχολών μέσης εκπαίδευσης, από την έκδοση της Στατιστικής Υπηρεσίας «Στατιστική της Εκπαίδευσης 2004», δείχνουν ότι από τους μαθητές που εγγράφονται στην Α' τάξη, 95.0% συμπληρώνουν με επιτυχία την Γ' τάξη μετά από τρία χρόνια και 84.2% επιτυγχάνουν να αποφοιτήσουν μετά από έξι χρόνια.

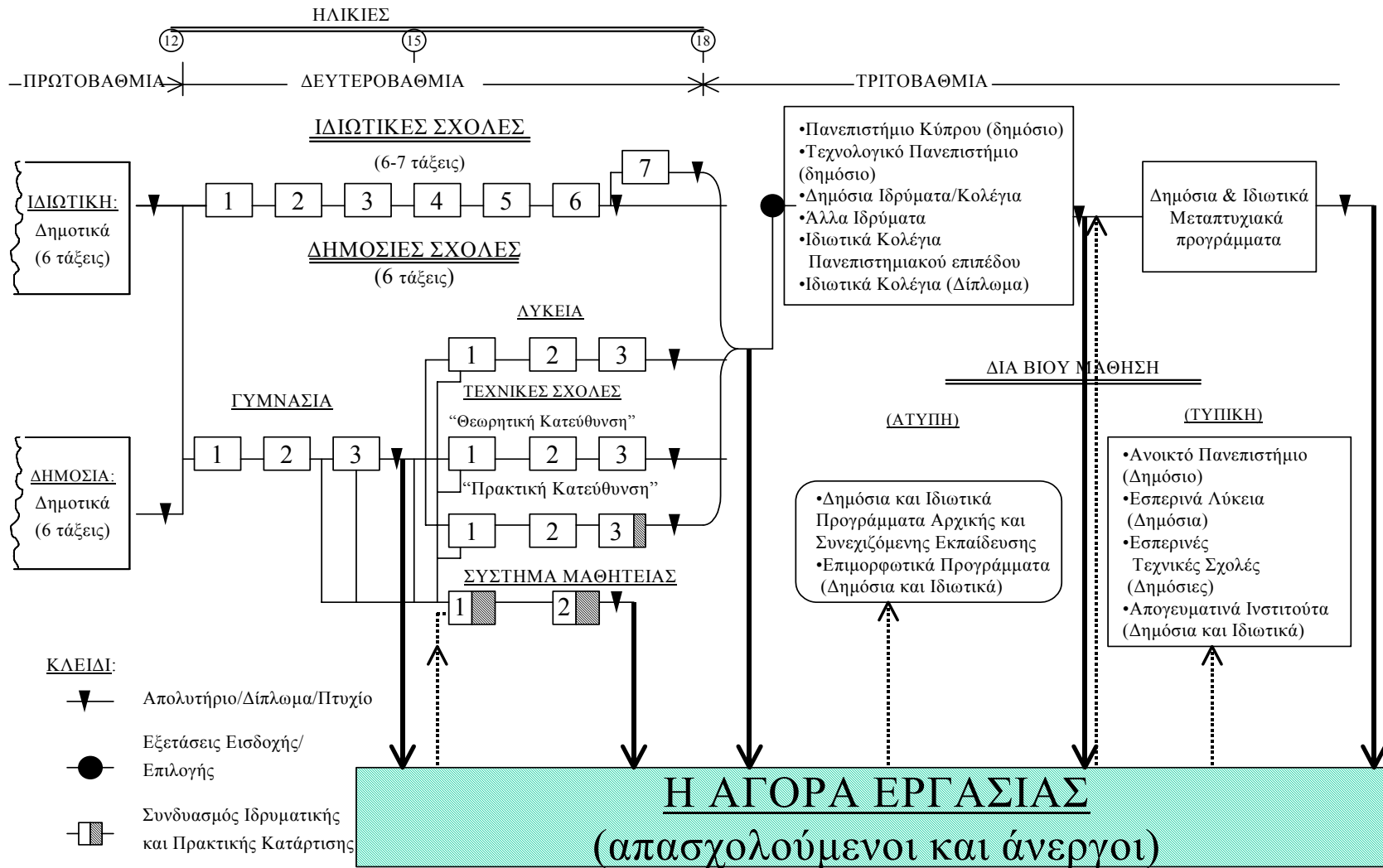
Σχεδόν το 67% από το σύνολο των αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης συνεχίζουν τις σπουδές τους πέραν της μέσης εκπαίδευσης. Περίπου 44% φοιτούν σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στο εξωτερικό και το υπόλοιπο 22% στην Κύπρο. Κατά το 2003/04 λειτούργησαν 37 δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Από τους σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 29.6% ήταν στις δημόσιες και το υπόλοιπο 70.4% στις ιδιωτικές σχολές. Οι άνδρες αποτελούσαν το 52.1% του συνόλου των εγγραφών και οι γυναίκες το 47.9%.

Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, το 2003 7.9% του πληθυσμού ηλικίας 25-64 χρονών συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το 2003 το ποσοστό του πληθυσμού 25-64 χρονών που συμμετείχαν στην εκπαίδευση ήταν 1.3% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης ήταν 6.6%.

0402 – ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΜΕΣΗ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Δεν παρέχεται κατώτερη μέση αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΤΥΠΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Πηγή: ETF, Vocational education and training and employment services in Cyprus- Monographs for candidate countries (2002).

Σημείωση: Τα περισσότερα προγράμματα Αρχικής και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης επιχορηγούνται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

0403 –ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΕΣΗ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Στην Κύπρο, τα προγράμματα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αρχίζουν να παρέχονται στο ανώτερο μέσο επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος. Με τη συμπλήρωση της υποχρεωτικής κατώτερης μέσης εκπαίδευσης, οι απόφοιτοι γυμνασίου μπορούν να ακολουθήσουν τη Θεωρητική ή Πρακτική Κατεύθυνση που προσφέρεται από τις Τεχνικές Σχολές (ΤΣ).

Η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΜΤΕΕ) προσφέρει ένα ευρύ φάσμα τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, αρχικής κατάρτισης και επανακατάρτισης, τόσο σε απόφοιτους γυμνασίου όσο και σε ενήλικες. Εντάσσεται στο εθνικό σύστημα εκπαίδευσης και διατηρεί στενές σχέσεις με τις επιχειρήσεις και άλλα ιδρύματα κατάρτισης.

Οι ΤΣ παρέχουν δωρεάν δύο ξεχωριστά τριετή προγράμματα μέσης εκπαίδευσης: τη Θεωρητική Κατεύθυνση και την Πρακτική Κατεύθυνση. Η διάρκεια σπουδών είναι τρία χρόνια για την κάθε κατεύθυνση. Ο πρώτος χρόνος είναι κοινός για τον κλάδο σε κάθε κατεύθυνση και οι μαθητές επιλέγουν την ειδικότητα στον κλάδο της επιλογής τους στο δεύτερο και τρίτο χρόνο σπουδών τους. Η Θεωρητική Κατεύθυνση παρέχει εκπαίδευση σε αίθουσες διδασκαλίας και συνδυάζει μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, τεχνολογικής εκπαίδευσης και εργαστηριακής εξάσκησης. Ο πρώτος και ο δεύτερος χρόνος της Πρακτικής Κατεύθυνσης επίσης παρέχουν εκπαίδευση σε αίθουσες διδασκαλίας και συνδυάζουν μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, τεχνολογικής εκπαίδευσης και εργαστηριακής εξάσκησης ενώ ο τρίτος χρόνος της Πρακτικής Κατεύθυνσης συνδυάζει την εκπαίδευση σε αίθουσες διδασκαλίας με την πραγματική εργασία αφού οι τελειόφοιτοι μαθητές τοποθετούνται σε επιχειρήσεις για μια μέρα της εβδομάδας όπου ακολουθούν ένα πρόγραμμα πρακτικής κατάρτισης.

Τα προγράμματα που προσφέρονται περιλαμβάνουν μια ποικιλία από κλάδους στη Θεωρητική και Πρακτική Κατεύθυνση. Παραδείγματα των κλάδων που προσφέρονται είναι η Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία, Οικοδομική και Πολιτική Μηχανική, Ξενοδοχειακές και Επισιτιστικές Τέχνες, Σχέδιο Μόδας, Γραφικές Τέχνες και Διακοσμητική και άλλοι κλάδοι. Η μεγάλη πλειοψηφία των κλάδων προσφέρονται τόσο στη Θεωρητική όσο και στην Πρακτική Κατεύθυνση.

Η κατανομή του χρόνου διδασκαλίας σε διάφορα μαθήματα, στοχεύει στο να βοηθήσει τους μαθητές της ΜΤΕΕ να αποκτήσουν στέρεες και ευπροσάρμοστες γνώσεις καθώς και δεξιότητες μάθησης και ικανότητες που θα τους βοηθήσουν να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενες και απρόβλεπτες συνθήκες. Επιπλέον, στοχεύει στο να βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν τις ικανότητες για αναζήτηση, αξιολόγηση, επιλογή και αξιοποίηση βασικών πληροφοριών.

Η Θεωρητική Κατεύθυνση παρέχει σειρές μαθημάτων σε μια ποικιλία από ειδικότητες, με έμφαση σε γενικά μαθήματα και επιστήμες, τα οποία αποτελούν το 58% του συνολικού προγράμματος. Ο υπόλοιπος χρόνος (42%) κατανέμεται σε μαθήματα τεχνολογίας και εργαστηρίου. Ειδικότερα, οι 35 περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα κατανέμονται ως ακολούθως: 30% σε γενικά μαθήματα που περιλαμβάνουν Θρησκευτικά, Νέα Ελληνικά, Γλώσσες, Ιστορία και Φυσική αγωγή, 28% αφιερώνεται σε συναφή μαθήματα τα οποία περιλαμβάνουν μαθηματικά, φυσική, χημεία και ηλεκτρονικούς υπολογιστές, 22% αφιερώνεται στην Τεχνολογία και στο Σχέδιο και 20% του χρόνου διδασκαλίας αφιερώνεται σε πρακτική εξάσκηση σε εργαστήρια.

Στα μαθήματα της Πρακτικής Κατεύθυνσης, ειδική έμφαση δίνεται σε δεξιότητες τεχνολογίας και εργαστηρίου με κατανομή χρόνου 57.5%. Το υπόλοιπο 42.5% αφιερώνεται σε μαθήματα γενικής εκπαίδευσης. Ακολουθώντας ένα πρόγραμμα πρακτικής κατάρτισης, οι τελειόφοιτοι μαθητές της Πρακτικής Κατεύθυνσης τοποθετούνται σε εγκεκριμένες επιχειρήσεις για μια μέρα την εβδομάδα καθ' όλη τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου.

Οι 35 περίοδοι διδασκαλίας κάθε εβδομάδα για τα δύο πρώτα χρόνια σπουδών κατανέμονται ως ακολούθως: 25% για γενικά μαθήματα, 17.5% για συναφή μαθήματα, 20% για μαθήματα τεχνολογίας και σχεδίου και 37.5% για πρακτική εξάσκηση σε εργαστήρια. Κατά τη διάρκεια του τρίτου και τελευταίου χρόνου των μαθητών της Πρακτικής Κατεύθυνσης παρακολουθούν μαθήματα στο σχολείο μόνο για τέσσερις μέρες την εβδομάδα ενώ διαθέτουν την υπόλοιπη μια μέρα στη βιομηχανία. Ως αποτέλεσμα ο χρόνος διδασκαλίας σε όλα τα μαθήματα μειώνεται αναλογικά ώστε η κατανομή γίνεται 15% για τα γενικά μαθήματα, 10.5% για τα συναφή μαθήματα, 12% για την τεχνολογία και το σχέδιο, 22.5% για την πρακτική εξάσκηση σε εργαστήρια στο σχολείο και 40% για την πρακτική εξάσκηση στη βιομηχανία.

Η ανάπτυξη των αναλυτικών προγραμμάτων είναι μια συλλογική προσπάθεια στην οποία εμπλέκονται το προσοντούχο προσωπικό της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΜΤΕΕ), εμπειρογνώμονες από άλλα ιδρύματα κατάρτισης, μέλη του Συμβουλευτικού Σώματος Τεχνικής Εκπαίδευσης, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις. Το αναλυτικό πρόγραμμα εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο προτού εφαρμοστεί.

Τα μαθήματα που συμπεριλαμβάνονται στα αναθεωρημένα προγράμματα σπουδών ταξινομούνται στις ακόλουθες επτά κατηγορίες:

- Μαθήματα Κοινού Κορμού.
- Συναφή Μαθήματα.
- Επιλεγόμενα Μαθήματα.

- Τεχνολογικά / Εργαστηριακά Μαθήματα Κλάδου.
- Τεχνολογικά / Εργαστηριακά Μαθήματα Ειδικότητας.
- Επιλεγόμενα Μαθήματα Ειδικού Ενδιαφέροντος.
- Τοποθέτηση στη Βιομηχανία.

Η φιλοσοφία των προγραμμάτων της ΜΤΕΕ δίνει έμφαση στο βαθμό της ανεξαρτησίας και της συμπληρωματικότητας της θεωρίας με την πρακτική και στοχεύει στη διευκόλυνση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος. Όσον αφορά τις πρακτικές δεξιότητες και τη διδασκαλία σχετικών τεχνολογικών θεμάτων, τα προγράμματα παραδίδονται σε επαρκώς εξοπλισμένα εργαστήρια και αίθουσες διδασκαλίας. Τα μαθήματα γενικών γνώσεων προσφέρονται σε κανονικές αίθουσες διδασκαλίας. Υπάρχουν σχέδια για βελτίωση των εγκαταστάσεων των Τεχνικών Σχολών για να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματική και ευχάριστη εμπειρία εκμάθησης.

Εισάγονται σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας που περιλαμβάνουν την ομαδική εργασία και τις δημιουργικές τεχνικές εκμάθησης. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να αναλαμβάνουν πρωτοβουλία στο να κατευθύνουν τη μάθηση τους, ενώ οι καθηγητές τους διευκολύνουν, αναδεικνύοντας νέες δεξιότητες που να ταιριάζουν με τις τάξεις ανάμικτης δυνατότητας που διδάσκουν. Συχνές επισκέψεις σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις δίνουν στους μαθητές εμπειρία από πρώτο χέρι στις υφιστάμενες πρακτικές εργασίας.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών περιλαμβάνουν συμμετοχή στην τάξη, εργασία στο εργαστήριο, γραπτές εργασίες, εκθέσεις, διαγωνίσματα, και τελικές εξετάσεις. Οι διαδικασίες αξιολόγησης είναι παρόμοιες με αυτές της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

Με την επιτυχή συμπλήρωση του κάθε προγράμματος, απονέμονται Απολυτήρια που είναι ισάξια με αυτά που απονέμουν οι σχολές Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης. Αυτό το Απολυτήριο παρέχει στους αποφοίτους τη δυνατότητα να εισαχθούν σε πανεπιστήμια και άλλα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης στην Κύπρο και σε άλλες χώρες. Τα προσόντα που αποκτούνται παρέχουν πρόσβαση σε ρυθμιζόμενα επαγγέλματα. Κάθε εργοδότης αποφασίζει για την ικανότητα του μελλοντικού εργοδοτούμενου του, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένα επίσημο σώμα πιστοποίησης.

Περίπου το 53% των αποφοίτων της Θεωρητικής Κατεύθυνσης συνεχίζουν τις σπουδές τους σε Ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Κύπρο ή στο εξωτερικό. Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων της Πρακτικής Κατεύθυνσης εντάσσονται στην αγορά εργασίας. Γύρω στο 15% των αποφοίτων της Πρακτικής Κατεύθυνσης σπουδάζουν σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Κύπρο ή στο εξωτερικό.

Οι εγγραφές στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση το 2003/2004 περιλαμβάνουν 908 μαθητές στη Θεωρητική Κατεύθυνση και 3

414 μαθητές στην Πρακτική Κατεύθυνση συμπεριλαμβανομένων των βραδινών μαθημάτων. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών στις ανώτερες δευτεροβάθμιες σχολές το 2003/2004 ήταν 32 355. Μόνο 13.4%, ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες, είναι εγγραφές στην τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση.

Το ποσοστό των μαθητών σε Τεχνικές Σχολές στην Κύπρο είναι χαμηλό γιατί οι περισσότεροι μαθητές προτιμούν να συνεχίσουν σε ανώτερες σπουδές. Για τα περισσότερα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η οδός που ακολουθείται είναι η γενική κατεύθυνση, έτσι υπάρχει χαμηλό ποσοστό μαθητών στις Τεχνικές Σχολές. Πρόσθετα, η οικονομία χαρακτηρίζεται από ένα αναπτυσσόμενο τομέα των υπηρεσιών και φθίνοντα μεταποιητικό τομέα. Αυτό οδήγησε σε σταδιακή μείωση του αριθμού των ατόμων που εργάζονται σε τεχνικά επαγγέλματα και συνεπώς σε μείωση στον αριθμό μαθητών σε Τεχνικές Σχολές, που τροφοδοτούν κυρίως αυτά τα επαγγέλματα.

Πίνακας 1: Μαθητές ανώτερης μέσης εκπαίδευσης κατά κατεύθυνση (γενική / επαγγελματική), 2003/2004

Ανώτερη Μέση δημόσια εκπαίδευση – συνολική φοίτηση	32 355
Ανώτερη μέση τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (%)	13.4%
Γενικά προγράμματα ανώτερης μέσης εκπαίδευσης (%)	86.6%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Πίνακας 2: Αριθμός μαθητών σε δημόσιες τεχνικές σχολές κατά τύπο σχολής, τάξη, κλάδο σπουδών, 2003/2004

	Τάξη 1	Τάξη 2	Τάξη 3	Τάξη 4	Συν.
Τεχνική Κατεύθυνση					
Δημόσια					
Γενική Μηχανολογία	64	21	20	0	105
Μηχανική Αυτοκινήτων	26	29	39	0	94
Ηλεκτρολογία - Ηλεκτρονική Αυτοκινήτων	0	19	0	0	19
Γενική Ηλεκτρολογία	118	0	0	0	118
Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	0	14	7	0	21
Μηχανική Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	0	90	99	0	189
Ηλεκτρονική	20	21	28	0	69
Ηλεκτρικές Μηχανές, Αυτοματισμοί και Συστήματα Ελέγχου	0	22	0	0	22

	Τάξη 1	Τάξη 2	Τάξη 3	Τάξη 4	Συν.
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	0	26	29	0	55
Πολιτική Μηχανική / Αρχιτεκτονική	29	18	11	0	58
Πολιτική Μηχανική	0	12	6	0	18
Αρχιτεκτονική	0	6	8	0	14
Οικοδομική	10	10	0	0	20
Παραγωγή Ειδών Ένδυσης	0	11	5	0	16
Καλλιτεχνικές Σπουδές	13	0	0	0	13
Γραφικές Τέχνες	16	19	18	0	53
Διακοσμητική	0	9	15	0	24
Σύνολο	296	327	285	0	908
Πρακτική Κατεύθυνση					
Δημόσια					
Γενική Μηχανική	263	0	0	0	263
Υδραυλικοί, Συστήματα Ψύξης και Κλιματισμού	0	49	55	0	104
Ελασματοουργοί / Συγκολλητές	0	9	14	0	23
Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός Ξενοδοχείων	0	27	40	0	67
Μηχανική Αυτοκινήτων	113	131	117	6	367
Ηλεκτρολογία - Ηλεκτρονική Αυτοκινήτων	0	22	21	0	43
Δίκυκλα και Μηχανές Σκαφών	0	12	20	0	32
Γενική Ηλεκτρολογία	244	0	0	0	244
Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	97	88	89	6	280
Ηλεκτρικές Μηχανές, Αυτοματισμός και Συστήματα Ελέγχου	0	12	33	0	45
Οικιακές Συσκευές, Ψύξης και Κλιματισμού	0	131	123	0	254
Ηλεκτρικές Επικοινωνίες	0	50	39	0	89
Γενική Πολιτική Μηχανική./ Αρχιτεκτονική	20	0	0	0	20
Πολιτική Μηχανική	9	0	0	0	9
Οικοδομική	21	31	25	0	77
Βοηθοί Αυτοκινήτων	0	0	5	0	5
Σχεδιαστές	22	33	30	0	85
Ξυλουργική - Επιπλοποιία	38	32	29	0	99
Παραγωγή Ειδών Ένδυσης	22	22	16	0	60
Γενικές Καλλιτεχνικές Σπουδές	73	0	0	0	73
Γραφικές Τέχνες	17	37	46	0	100
Διακόσμηση	0	57	39	0	96
Αργυροχοΐα-Χρυσοχοΐα	9	14	0	0	23

	Τάξη 1	Τάξη 2	Τάξη 3	Τάξη 4	Συν.
Γενικές Υπηρεσίες	21	6	0	0	27
Υπάλληλοι Τουριστικών Γραφείων και Ξενοδοχείων	25	11	14	0	50
Μάγειροι και Τραπεζοκόμοι	264	257	272	4	797
Ιδιαιτέρες Γραμματείς	0	21	19	0	40
Ιδιωτικά					
Μάγειροι και Τραπεζοκόμοι	6	7	7	0	20
Ιδιαιτέρες Γραμματείς	2	2	6	0	10
Αισθητική και Κομμωτική	18	11	10	0	39
Σύνολο	1 284	1 072	1 069	16	3 441

* Συμπεριλαμβάνει και την Εσπερινή Τεχνική Σχολή, Τάξη 4. Οι Τάξεις 1,2,3 αναφέρονται στις χρονιές 1,2,3.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2005), Στατιστική της Εκπαίδευσης 2004.

0404 – ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ) είναι ένα διετές πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που προσφέρει πρακτική και θεωρητική κατάρτιση σε νέους που δεν έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική κατώτερη μέση εκπαίδευση αλλά επιθυμούν να καταρτιστούν και να εργοδοτηθούν σε τεχνικά επαγγέλματα. Για να γίνουν δεκτοί στο ΣΜ οι μαθητές πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας τους αλλά να μην υπερβαίνουν το 18^ο έτος κατά την αποφοίτησή τους.

Ευθύνη για το ΣΜ έχουν από κοινού το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), ενώ η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) αποζημιώνει τους εργοδότες για τους μισθούς των μαθητευόμενων όταν παρακολουθούν μαθήματα στις Τεχνικές Σχολές (ΤΣ). Το Συμβούλιο Μαθητείας έχει τριμερή χαρακτήρα με εκπροσώπους από την κυβέρνηση, τις ΤΣ, τις εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) και την ΑνΑΔ. Το Συμβούλιο εξετάζει τα προκύπτοντα ζητήματα για το Σύστημα Μαθητείας και συμβουλεύει το ΥΕΚΑ.

Υπογράφεται σχετική σύμβαση μαθητείας μεταξύ του εργοδότη, του μαθητευόμενου και του γονέα / κηδεμόνα του, όπου ο εργοδότης δεσμεύεται να παρέχει πρακτική κατάρτιση και να επιτρέπει στους μαθητευόμενους να παρακολουθούν θεωρητικά μαθήματα και εργαστήρια δυο μέρες την εβδομάδα στις εγκαταστάσεις των ΤΣ. Κατά τη διάρκεια των δυο ημερών στο σχολείο οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν τα ακόλουθα μαθήματα και στις δυο χρονιές της φοίτησής τους: 1 περίοδο Νέα Ελληνικά, 2 περιόδους Μαθηματικά, 3 περιόδους Τεχνολογία, 2 περιόδους

Σχέδιο και 5 περιόδους εργασία σε εργαστήρια. Η Πρακτική εκπαίδευση παρέχεται στη βιομηχανία για τρεις μέρες την εβδομάδα.

Οι μαθητευόμενοι καταρτίζονται σε επαγγέλματα όπως: οικοδόμοι, επιπλοποιοί, ξυλουργοί, μηχανικοί αυτοκινήτων, ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων, ελασματοουργοί / συγκολλητές, κατασκευαστές αλουμινίου, εργάτες μηχανών / συναρμολογητές, αργυροχόοι / χρυσοχόοι, υποδηματοποιοί, εργάτες συντήρησης τεχνολογικών μηχανικών εγκαταστάσεων σε ξενοδοχεία.

Η αξιολόγηση των μαθητευομένων στις Τεχνικές Σχολές (ΤΣ) ακολουθεί τις διαδικασίες του εκπαιδευτικού συστήματος με διαγωνίσματα και γραπτές τελικές εξετάσεις. Στη βιομηχανία οι μαθητευόμενοι αξιολογούνται από τους επόπτες τους και ο βαθμός τους παρουσιάζεται σε πιστοποιητικό το οποίο εκδίδεται από το ΥΕΚΑ, στους μαθητευόμενους που συμπληρώνουν με επιτυχία το πρόγραμμα. Κατά το 2004 συμμετείχαν 329 μαθητευόμενοι στο ΣΜ.

Ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στην τοποθέτηση των μαθητευομένων στη βιομηχανία διευκολύνει την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Το Πιστοποιητικό Μαθητείας επιτρέπει την πρόσβαση σε σημαντικό αριθμό ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων (όπως εργολάβων οικοδομών και ηλεκτρολόγων), νοουμένου ότι τηρούνται όλες οι άλλες πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Οι συμμετέχοντες που επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας μπορούν να αποταθούν στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας (ΕΓΕ) και να συνεργαστούν με τους αρμόδιους Λειτουργούς για να βρουν κατάλληλη απασχόληση. Ένα σημαντικό ποσοστό των μαθητευομένων τείνουν στο να μείνουν με τον ίδιο εργοδότη, μετά τη συμπλήρωση της κατάρτισης τους.

Το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ) δεν είναι υποχρεωτικό και η φοίτηση είναι δωρεάν. Εντούτοις, δεν υπάρχουν άμεσες και ορατές ακαδημαϊκές διόδους από το Σύστημα.

Το Σύστημα Μαθητείας έχει παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητο από το 1963. Παρόλα αυτά, έχει πρόσφατα επανεξεταστεί (Ιούνιο 2001) και οι σχετικές εισηγήσεις βρίσκονται ενώπιον υπουργικής επιτροπής (Υπουργείο Οικονομικών, ΥΕΚΑ και ΥΠΠ) η οποία θα τις εξετάσει πριν την υποβολή τελικής πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Κύριες αδυναμίες είναι η σταθερή μείωση του αριθμού των καταρτιζομένων, το χαμηλό ποσοστό επιτυχίας το οποίο κυμαίνεται γύρω στο 60%, ο μικρός αριθμός επαγγελμάτων στους παραδοσιακούς τομείς της μηχανικής, της μηχανικής αυτοκινήτων, των ηλεκτρολογικών και των οικοδομικών και τέλος η έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς καθηγητών και εργοδοτών. Το Σύστημα Μαθητείας είναι συνδεδεμένο με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και με τη σχολική αποτυχία. Πρόσθετα, το ποσοστό των κοριτσιών στο Σύστημα Μαθητείας είναι πολύ χαμηλό (ενώ τα κορίτσια αποτελούν το 32%

των διακόψαντων από το σχολείο, λιγότερο από το 1% εγγράφονται στο Σύστημα Μαθητείας).

Η αναβάθμιση του Συστήματος Μαθητείας θεωρείται προτεραιότητα τόσο του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης όσο και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση και προβλέπεται ότι η απόφαση αναβάθμισης του Συστήματος θα υλοποιηθεί σύντομα. Αναμένεται ότι ο εκσυγχρονισμός του Συστήματος Μαθητείας θα το καταστήσει ως μια νέα επιλογή κατάρτισης βασισμένη στην εργασία, θα προσφέρει μια εναλλακτική λύση από την κατάρτιση στο σχολείο, θα λειτουργήσει ως μια δεύτερη ευκαιρία για τους διακόψαντες από το σχολείο και θα προσελκύσει σημαντικό αριθμό κοριτσιών.

0405 – ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΟΔΟΙ

Δεν παρέχεται αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο σε αυτή την κατηγορία.

0406 – ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ ΜΗ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Υπάρχουν τρία σχέδια αρχικής κατάρτισης τα οποία επιχορηγούνται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και απευθύνονται κυρίως σε αποφοίτους ανώτερης μέσης εκπαίδευσης. Αυτά είναι τα ταχύρυθμα προγράμματα αρχικής κατάρτισης, τα μονοεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης και τα νέα σχέδια που έχουν εγκριθεί για να συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Ταχύρυθμα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης

Τα Ταχύρυθμα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης είναι Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία οργανώνονται από την ΑνΑΔ με σκοπό την κατάρτιση κυρίως των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, των ανέργων αποφοίτων σχολών μέσης εκπαίδευσης καθώς επίσης και ατόμων που επιθυμούν να αλλάξουν επάγγελμα μέσω επανεκπαίδευσης. Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών σε επαγγέλματα στα οποία παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις. Τα προγράμματα κατάρτισης οργανώνονται σε συνεργασία με το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ) και άλλα ιδρύματα.

Η διάρκεια αυτού του είδους προγραμμάτων κατάρτισης κυμαίνεται ανάμεσα σε 12 και 24 εβδομάδες, ανάλογα με τις απαιτήσεις του κάθε επαγγέλματος. Περιλαμβάνονται θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα σε ίδρυμα κατάρτισης και πρακτική εξάσκηση σε επιχειρήσεις.

Κατά το 2004 έχουν οργανωθεί προγράμματα κατάρτισης για τα ακόλουθα επαγγέλματα: Οικοδόμοι, Υδραυλικοί, Συγκολλητές, Μηχανικοί / Εφαρμοστές, Επιπλοποιοί / Ξυλουργοί, Μάγειροι, Τραπεζοκόμοι, Βοηθοί Τεχνικοί Πληροφορικής και Ισιωτές Αυτοκινήτων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη προσέλκυσης των γυναικών στην αγορά εργασίας και έχει εφαρμοστεί ένα πρόγραμμα για Γραφειακό / Γραμματειακό προσωπικό.

Η ΑνΑΔ καλύπτει όλα τα έξοδα για το ιδρυματικό μέρος των προγραμμάτων. Επίσης, καταβάλλεται στους συμμετέχοντες εβδομαδιαίο επίδομα κατάρτισης. Στις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν καταρτιζόμενους καταβάλλεται χορήγηση για την περίοδο της πρακτικής κατάρτισης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης και τις απολαβές των καταρτιζομένων.

Τα προγράμματα που προσφέρονται δημοσιεύονται σε ενημερωτικά έντυπα δυο φορές το χρόνο για τα τεχνικά επαγγέλματα και μια φορά το χρόνο για τα υπόλοιπα επαγγέλματα. Τα επαγγέλματα, τα κέντρα κατάρτισης, οι επαρχίες, ο αριθμός των καταρτιζομένων και άλλες σχετικές πληροφορίες για το κάθε πρόγραμμα δίνονται μαζί με λεπτομέρειες για την αίτηση και τις ημερομηνίες για τις προσωπικές συνεντεύξεις για επιλογή.

Ο αριθμός προγραμμάτων είναι περιορισμένος λόγω περιορισμών στην υποδομή κατάρτισης και τους εκπαιδευτές. Ο αριθμός θέσεων επίσης περιορίζεται, για παράδειγμα κάποια προγράμματα έχουν 12 διαθέσιμες θέσεις και άλλα έχουν 15.

Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι τουλάχιστον 16 χρονών. Οι υποψήφιοι κάνουν αίτηση για την ειδικότητα που επιλέγουν. Όλοι οι υποψήφιοι περνούν από μια προσωπική συνέντευξη, την οποία διεξάγει από κοινού η ΑνΑΔ και το αντίστοιχο ίδρυμα κατάρτισης για κάθε ειδικότητα. Η πρόσβαση στο κάθε πρόγραμμα είναι περιορισμένη και εξαρτάται από τον αριθμό θέσεων που είναι διαθέσιμες κατά επαρχία για κάθε πρόγραμμα.

Μετά τη συμπλήρωση της πρακτικής κατάρτισης στη βιομηχανία, ο εργοδότης και ο εκπαιδευτής αξιολογούν τους συμμετέχοντες και το έντυπο αξιολόγησης καταρτιζομένου υποβάλλεται στην ΑνΑΔ μαζί με το βιβλιάριο κατάρτισης.

Στους συμμετέχοντες που συμπληρώνουν με επιτυχία το πρόγραμμα απονέμεται Πιστοποιητικό Κατάρτισης, στο οποίο αναγράφεται η ειδικότητα, η διάρκεια και το περιεχόμενο της κατάρτισης και βεβαιώνεται ότι ο κάτοχος του πιστοποιητικού συμπλήρωσε με επιτυχία τις απαιτήσεις της κατάρτισης.

Μέσα στο 2004, η ΑνΑΔ επιχορήγησε την κατάρτιση 306 ατόμων σε τεχνικά, ξενοδοχειακά και άλλα επαγγέλματα σε σύγκριση με 261 το 2003 (αύξηση 17.2%).

Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης

Τα Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης οργανώνονται από τις επιχειρήσεις και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ. Σκοπός τους είναι η σχεδίαση, οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης από τις ίδιες τις επιχειρήσεις για κάλυψη των αναγκών του προσωπικού τους σε όλα τα επίπεδα. Τα προγράμματα αυτά έχουν κυρίως σχεδιαστεί για να καλύψουν τις ανάγκες αρχικής κατάρτισης των νεοπροσληθέντων εργαζομένων. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να διεκπεραιωθούν από εκπαιδευτές οι οποίοι εργάζονται μέσα στην επιχείρηση ή από άλλους εκπαιδευτές που προέρχονται από την Κύπρο ή το εξωτερικό. Το χορήγημα που καταβάλλεται από την ΑνΑΔ υπολογίζεται με βάση το επίπεδο, τη διάρκεια του προγράμματος και την προέλευση των εκπαιδευτών (Κύπριοι ή από το εξωτερικό).

Το αναλυτικό πρόγραμμα, η διάρκεια και το επίπεδο του προγράμματος διαφέρουν ανάλογα με τον καταρτιζόμενο, το επάγγελμα και τις ανάγκες της επιχείρησης. Η διάρκεια των προγραμμάτων αυτών συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 4-12 εβδομάδες.

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος ο εκπαιδευτής αξιολογεί τον καταρτιζόμενο και στο τέλος ο εκπαιδευτής εκτελεί μια τελική αξιολόγηση για να διασφαλιστεί ότι το πρόγραμμα έχει πετύχει τους στόχους του.

Τα προγράμματα αυτά δεν παρέχουν δίπλωμα ή αναγνωρισμένο προσόν αφού οι γνώσεις που αποκτούνται είναι συγκεκριμένες για τις απαιτήσεις του κάθε καταρτιζόμενου, το επάγγελμα και τις ανάγκες της συγκεκριμένης επιχείρησης.

Τρία νέα σχέδια συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΚΤ

Κατά το 2006, η ΑνΑΔ θα αναπτύξει και θα θέσει σε εφαρμογή τρία νέα σχέδια, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ. Τα σχέδια αυτά στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και της απασχολησιμότητας των Νέων Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Ανέργων και των Οικονομικά Αδρανών Γυναικών. Αναμένεται ότι η συμμετοχή στα σχέδια αυτά θα είναι περίπου 2 000 άτομα.

Ο σκοπός των σχεδίων αυτών είναι να ικανοποιήσουν αποτελεσματικά τις ανάγκες των επιλεγμένων ομάδων στόχων των Νέων Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Ανέργων και των Οικονομικά Αδρανών Γυναικών για να βελτιώσουν τη δυνατότητα απασχολησιμότητας τους μέσω της απόκτησης εξειδικευμένων συμπληρωματικών γνώσεων και δεξιοτήτων.

0407 – ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η δημόσια γενική τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) και σε άλλα δυο κρατικά πανεπιστήμια τα οποία έχουν πρόσφατα ιδρυθεί αλλά ακόμη δεν έχουν αρχίσει να λειτουργούν. Πρόσθετα από τη δημόσια παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν πολλά ιδιωτικά ιδρύματα. Η τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχεται από ένα αριθμό ιδρυμάτων / κολεγίων, τα οποία υπάγονται σε διάφορα υπουργεία.

Όλη η δημόσια εκπαίδευση στην Κύπρο παρέχεται δωρεάν, περιλαμβανομένης της φοίτησης στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στα δημόσια ιδρύματα / κολέγια. Η εκπαίδευση σε αναγνωρισμένα ιδιωτικά ιδρύματα επιχορηγείται με τη μορφή χορηγίας, όπως και η τριτοβάθμια εκπαίδευση στο εξωτερικό.

Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Υπάρχουν επτά δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία προσφέρουν προγράμματα στη Μηχανική, Δασονομία, Ξενοδοχειακές και Επισιτιστικές Τέχνες, Νοσηλευτική και άλλα επαγγέλματα. Τα ιδρύματα αυτά κατά υπουργείο είναι τα ακόλουθα:

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων:
 - Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο.
 - Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου.
- Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος:
 - Δασικό Κολέγιο Κύπρου.
- Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού:
 - Σχολή Τουριστικών Ξεναγών.
- Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης:
 - Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου.
- Υπουργείο Υγείας:
 - Νοσηλευτική Σχολή.
 - Σχολή Υγειονομικών Επιθεωρητών.

Ο κύριος σκοπός αυτών των ιδρυμάτων είναι η παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η δημιουργία ψηλού επιπέδου επαγγελματιών σε κάθε τομέα. Στόχος είναι η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με τις ανάγκες της Κυπριακής αγοράς εργασίας.

Τα βασικά προσόντα εισδοχής που απαιτούνται από τα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι η συμπλήρωση των 12 χρόνων της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, που πιστοποιείται από το απολυτήριο του λυκείου ή της τεχνικής σχολής. Ο αριθμός των μαθητών οι οποίοι γίνονται αποδεκτοί σε αυτά τα ιδρύματα είναι περιορισμένος και επομένως η επιλογή υποψηφίων βασίζεται στην επιτυχία του καθενός στις κοινές προεισαγωγικές εξετάσεις. Σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται επίσης να επιτύχουν σε προφορική εξέταση. Ο αριθμός των μαθητών που γίνονται αποδεκτοί κάθε χρόνο καθορίζεται από τις αρμόδιες αρχές του κάθε ιδρύματος.

Τα ιδρύματα αυτά προσφέρουν ειδικά προγράμματα σε διάφορα επαγγέλματα, όπως είναι η μηχανική, η νοσηλευτική, η διοίκηση ξενοδοχείων και τουρισμού, η δασονομία και άλλα. Τα προγράμματα αυτά είναι προσανατολισμένα προς επαγγέλματα και είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να προσφέρουν στους μαθητές τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και νοοτροπίες, που θα τους καταστήσουν ικανούς να εργαστούν είτε στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα.

Οι σπουδές οργανώνονται σε προγράμματα τα οποία περιλαμβάνουν διάφορες ειδικότητες. Το αρμόδιο υπουργείο για το κάθε ίδρυμα εγκρίνει το κάθε πρόγραμμα, αν και σε μεγάλο βαθμό τα ινστιτούτα τα ίδια σχεδιάζουν τα αναλυτικά προγράμματα. Τα προγράμματα παρέχουν βασικές επαγγελματικές σπουδές και πρακτική κατάρτιση. Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινά μέσα Σεπτεμβρίου ή αρχές Οκτωβρίου και τελειώνει τον Ιούνιο / Ιούλιο. Συνήθως περιλαμβάνει δυο εξάμηνα και αφιερώνεται σημαντικός χρόνος στην πρακτική κατάρτιση.

Οι φοιτητές αξιολογούνται με γραπτές εξετάσεις που διεξάγονται στο μέσο και στο τέλος του εξαμήνου. Εργασίες σε εργαστήρια επίσης αξιολογούνται και ο βαθμός τους συνεισφέρει στην τελική βαθμολογία του συγκεκριμένου μαθήματος. Αξιολογούνται επίσης η εργασία σχεδίου και η πρακτική κατάρτιση και λαμβάνονται υπόψη στην τελική βαθμολογία. Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος, το οποίο διαρκεί 2-3 χρόνια, οδηγεί στην απόκτηση Διπλώματος ή ακόμα και Ανώτερου Διπλώματος από το ίδιο το ίδρυμα. Με βάση το νόμο 68 (I)/96, που ρυθμίζει τη διαδικασία για την αναγνώριση των προσόντων ανώτερης εκπαίδευσης, τα διπλώματα που απονέμονται από τα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι αναγνωρισμένα από τις αρμόδιες αρχές του κράτους.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) επιχορηγεί την πρακτική κατάρτιση στην επιχείρηση των φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ) και του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ). Η επιλογή των επιχειρήσεων και η τοποθέτηση των φοιτητών για πρακτική κατάρτιση καθώς επίσης και η παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου τους γίνονται από τους διοργανωτές του προγράμματος, με τη συνεργασία και επιχορήγηση της ΑνΑΔ.

Πίνακας 1: Αριθμός φοιτητών σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά επίπεδο και κλάδο σπουδών, 2003/2004

Κλάδος σπουδών	Πρώτο πτυχίο/ δίπλωμα	Μεταπτυχιακό
Διοίκηση Επιχειρήσεων	89	125
Πληροφορική	88	0
Μηχανική	220	0
Αρχιτεκτονική και Πολιτική Μηχανική	77	0
Γεωργία, Δασολογία και Αλιεία	22	0
Υγεία	700	68
Προσωπικές Υπηρεσίες	88	0
Υπηρεσίες Ασφαλείας	593	0
ΣΥΝΟΛΟ	1 877	193

Πηγή: Στατιστική της Εκπαίδευσης, Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Πηγές:

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

ETF (2003), "Short report on recent developments in education, training and employment policy in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Ετήσια Έκθεση 2004".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "The Vocational Education and Training System of Cyprus: A Thematic Overview".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2006), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού Συμπλήρωμα για το Στόχο 3 - Ανθρώπινο Δυναμικό".

Γραφείο Προγραμματισμού (2004), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού Συμπλήρωμα για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2005), "Στατιστικές της Εκπαίδευσης 2004".

Ιστοσελίδες:

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Cyprus International Institute of Management www.ciim.ac.cy

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov.cy

Mediterranean Institute of Management www.kepa.gov.cy/tas/mim.htm

Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ucy.ac.cy

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου www.mof.gov.cy/mof/cystat

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy

05 – ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

0501 – ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων στην Κύπρο παρέχεται από διάφορα ιδρύματα και σε διαφορετικά περιβάλλοντα και μπορεί να ταξινομηθεί σε δύο ευρείες κατηγορίες:

- Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων.
- Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων

Η Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων περιλαμβάνει κλάδους που προσφέρονται κυρίως από τους τρεις φορείς που παρουσιάζονται πιο κάτω. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα ιδρύματα κυμαίνονται από παραδοσιακές σε μοντέρνες με σκοπό να υιοθετηθεί μια ευέλικτη προσέγγιση, που ταιριάζει καλύτερα στις ανάγκες των ενηλίκων, κυρίως αυτών που απασχολούνται. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) είναι ο κύριος παροχέας της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

- Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης. Τα Ινστιτούτα αυτά στοχεύουν στην παροχή ίσων ευκαιριών για εκπαίδευση σε χιλιάδες μαθητές και ενήλικες. Απονέμονται πιστοποιητικά παρακολούθησης σε όσους επιτύχουν στις τελικές εξετάσεις που οργανώνονται κεντρικά από το ΥΠΠ.
- Εσπερινά Γυμνάσια. Λειτουργούν από τα μέσα Σεπτεμβρίου μέχρι το τέλος Μαΐου, από τις πέντε μέχρι τις εννέα το βράδυ, στις εγκαταστάσεις των Δημοσίων Σχολών Μέσης Εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι άνω των 18 χρονών, αλλά δίνεται επίσης ευκαιρία συμμετοχής σε άτομα που είναι τουλάχιστον 15 χρονών και εργάζονται. Τα Εσπερινά Γυμνάσια παρέχουν γενική εκπαίδευση που οδηγεί σε απόκτηση Απολυτηρίου το οποίο είναι ισάξιο με αυτό που απονέμεται από άλλες Δημόσιες Σχολές (Ενιαίο Λύκειο και Τεχνικές Σχολές). Αυτές θεωρούνται ως σχολές δεύτερης ευκαιρίας.
- Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚυ) που αναμένεται να λειτουργήσει το 2006 και προσφέρει Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Εκπαίδευση. Μελλοντικά αναμένεται να προσφέρονται προγράμματα πτυχιακού επιπέδου καθώς και προγράμματα κατάρτισης μικρής διάρκειας.

Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη στην Κύπρο και παρέχεται σε πολλαπλά περιβάλλοντα από

δημόσιους προωθητές και πολυάριθμους δημόσιους και ιδιωτικούς παροχείς. Η μεγαλύτερη επίδραση σε αυτή την ανάπτυξη ήταν η δημιουργία και λειτουργία της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), ενός ημικρατικού οργανισμού, με αποστολή τη δημιουργία των προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του νησιού. Τα έσοδα της ΑνΑΔ προέρχονται από το Τέλος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού που καταβάλλουν όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και οι ημικρατικοί οργανισμοί. Το Τέλος αντιστοιχεί στο 0,5% του συνολικού μισθολογίου της κάθε επιχείρησης. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι αυτοαπασχολούμενοι εξαιρούνται από τη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ.

Ο τρόπος λειτουργίας της ΑνΑΔ έχει συνεισφέρει στη δημιουργία μιας ιδιαίτερα ανταγωνιστικής αγοράς κατάρτισης. Η ΑνΑΔ εγκρίνει και επιχορηγεί προγράμματα κατάρτισης τα οποία εφαρμόζονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις. Επιπλέον, ιδιωτικά ιδρύματα, όπως κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης, συμβουλευτικοί οίκοι και επιχειρήσεις παρέχουν διάφορα προγράμματα για ενήλικες, περιλαμβανόμενων αρκετών που δεν επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Η ιδιωτική αγορά κατάρτισης συμπληρώνεται με παραδοσιακούς προωθητές Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης όπως το ΥΠΠ, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), άλλα υπουργεία και δημόσια ιδρύματα όπως:

- Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ).
- Άλλα υπουργεία υπεύθυνα για την κατάρτιση των εργαζομένων σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς όπως είναι η υγεία, η δημόσια διοίκηση και η άμυνα.
- Το Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ), το οποίο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)

Οι δραστηριότητες Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της ΑνΑΔ, οι οποίες περιγράφονται στο 0502, περιλαμβάνουν:

- Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο.
- Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό.
- Συνήθη Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.
- Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Ζωτικής Σημασίας.
- Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό.

- Προγράμματα κατάρτισης για νεοπροσληφθέντες αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ)

Ένας σημαντικός φορέας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι το ΥΠΠ. Το ΥΠΠ είναι υπεύθυνο για:

- Εσπερινή Τεχνική Σχολή.
- Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών.
- Επιμορφωτικά Κέντρα.
- Επαγγελματικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ).
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ).

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ)

Το ΥΕΚΑ έχει την ευθύνη για τα ακόλουθα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

- Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) το οποίο προσφέρει σύντομα προγράμματα για εργαζομένους με έμφαση σε τεχνικά επαγγέλματα και διοίκηση επιχειρήσεων.
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ) τα οποία προσφέρουν προγράμματα αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων στους εργαζομένους στους αντίστοιχους τομείς. Τα περισσότερα προγράμματα κατάρτισης εγκρίνονται και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ)

Το ΥΓΦΠΠ μέσα από προσωπικές επαφές και οργανωμένα σεμινάρια ενημερώνει και καταρτίζει τους γεωργούς σε τεχνικά θέματα, θέματα διοίκησης και αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης. Το ΥΓΦΠΠ επίσης διαχειρίζεται το Δασικό Κολέγιο που ενεργοποιείται στην κατάρτιση δασοπόνων.

Άλλα υπουργεία

Άλλα υπουργεία είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση των εργαζομένων σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς όπως είναι η υγεία, η δημόσια διοίκηση και η άμυνα.

- Υπουργείο Υγείας

Το Υπουργείο Υγείας εποπτεύει τη Νοσηλευτική Σχολή, που είναι το μοναδικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο το οποίο παρέχει σπουδές στη Νοσηλευτική και Μαιευτική.

- Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ)

Το ΥΔΔΤ εποπτεύει την Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου η οποία προσφέρει προγράμματα σπουδών για αξιωματικούς και λοχίες.

- Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ)

Η κυβέρνηση αναπτύσσει τη δική της πολιτική μάθησης και εφαρμόζει σχετικά προγράμματα για την κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων. Αυτό επιτυγχάνεται από την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) η οποία προσφέρει εργαστήρια συνεχιζόμενης μάθησης, σεμινάρια και ημερίδες που διαρκούν από μια μέχρι δέκα μέρες, τα οποία σχεδιάζονται ειδικά για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Άλλοι ιδιωτικοί προωθητές και παροχείς

Υπάρχουν τέσσερα κύρια είδη παροχών ιδιωτικής Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Κολέγια, Ιδρύματα Κατάρτισης, Συμβουλευτικοί Οίκοι και Επιχειρήσεις. Υπάρχουν περίπου 25 ιδιωτικά κολέγια, 160 ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης τα οποία εργοδοτούν περίπου 800 εκπαιδευτές και 50 συμβουλευτικοί οίκοι. Αυτά παρέχουν προγράμματα σε εργαζομένους και άτομα. Η μεγάλη πλειοψηφία των προγραμμάτων που προσφέρονται στους εργαζομένους εγκρίνονται και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Πρόσφατες εξελίξεις πολιτικής και αλλαγές

Δια Βίου Μάθηση

Ο εθνικός φορέας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) η οποία εγκρίνει και επιχορηγεί προγράμματα που εφαρμόζονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα. Η ΑνΑΔ δεν είναι παροχέας κατάρτισης αλλά η ίδρυση και λειτουργία της έχει αλλάξει και επηρεάσει σημαντικά την ανάπτυξη της αγοράς κατάρτισης της Κύπρου.

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των συμμετεχόντων στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων έχει αυξηθεί δραματικά. Οι τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της δια βίου μάθησης περιλαμβάνουν:

- Το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), ιδρύθηκε το 1992, αλλά δεν προσφέρει ακόμη προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, που θα μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες των εργαζομένων ενηλίκων για να αποκτήσουν πανεπιστημιακό προσόν. Εντούτοις, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου αναμένεται να λειτουργήσει το Σεπτέμβριο 2006 με ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Εκπαίδευση. Μελλοντικά αναμένεται να παρέχονται προγράμματα πτυχιακού επιπέδου καθώς και προγράμματα κατάρτισης μικρής διάρκειας.

- Το δημόσιο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο (ΤΕΠΑΚ) έχει επίσης ιδρυθεί αλλά ακόμη δεν έχει αρχίσει να λειτουργεί. Το δημόσιο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο συνδέεται και πιθανότατα να απορροφήσει συγκεκριμένα υφιστάμενα ιδρύματα.
- Η ίδρυση των Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ) προγραμματίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Πρόσβαση στη μάθηση

Η πρόσβαση στη μάθηση διευκολύνεται μέσω συγκεκριμένων σχεδίων της ΑνΑΔ και της συνεχούς παροχής πληροφοριών σε ευκαιρίες κατάρτισης. Το Σχέδιο Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης της ΑνΑΔ που έχει σκοπό να ενισχύσει την υποδομή κατάρτισης των επιχειρήσεων, ιδρυμάτων κατάρτισης και οργανισμών, με στόχο την αποτελεσματικότερη παροχή κατάρτισης με τη χρήση νέων τεχνολογιών και επομένως, την κάλυψη των αναγκών κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς, επαγγέλματα ή θέματα που έχουν προτεραιότητα.

Επιπλέον, πρωτοβουλίες σχετικές με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνουν τα ερευνητικά προγράμματα που γίνονται στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo Da Vinci που προωθούν νέα εργαλεία μάθησης, ιστοσελίδες και ψηφιακούς δίσκους. Επιπλέον, σχέδια εκπαιδευτικής άδειας (με ή χωρίς απολαβές) λειτουργούν στο δημόσιο τομέα για να καλύψουν τις ανάγκες της κυβέρνησης και τις προτεραιότητες για την εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων. Αυτά τα σχέδια λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις του νέου μαθησιακού περιβάλλοντος και έχουν προσαρμοστεί για να καλύπτουν την εξ αποστάσεως μάθηση, την ηλεκτρονική μάθηση (eLearning) και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Έχουν ήδη γίνει προσπάθειες για ένταξη της ηλεκτρονικής μάθησης (eLearning) στο Εκπαιδευτικό Σύστημα της Κύπρου. Κατά συνέπεια, υπάρχει η υποδομή και το λογισμικό της ηλεκτρονικής μάθησης (eLearning) για στήριξη της διδασκαλίας διαφόρων θεμάτων Αρχικής και Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Εντούτοις, οι προσπάθειες αυτές ήταν σποραδικές και γι' αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή την περίοδο μια οργανωμένη ολοκληρωμένη προσπάθεια η οποία θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Οι σχετικές με την πληροφορική δραστηριότητες της ΑνΑΔ είναι: οι μελέτες που εκπονεί, το ετήσιο θεματολόγιο προτεραιοτήτων για τα πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης, τα μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης, τα προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό, τα προγράμματα κατάρτισης για νέους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το Σχέδιο Ενίσχυσης της Υποδομής Κατάρτισης. Στην περίπτωση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ως εργαλεία μάθησης σε πολλά θέματα ενώ συγχρόνως παρέχεται κατάρτιση για συγκεκριμένα θέματα ΤΠΕ.

Μηχανισμοί Προγραμματισμού και προβλέψεων

Ο κύριος επίσημος μηχανισμός εντοπισμού αναγκών σε δεξιότητες δημιουργήθηκε από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ). Το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ) παρέχει προβλέψεις για την ανάπτυξη της οικονομίας. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) έχει την ευθύνη για τον εντοπισμό των αναγκών εκπαίδευσης και ειδικών δεξιοτήτων.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Με σκοπό τη διαμόρφωση της συνολικής στρατηγικής ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και τον καθορισμό των ετήσιων θεματικών προτεραιοτήτων, η ΑνΑΔ διεξάγει μελέτες και έρευνες σε θέματα στρατηγικής σημασίας. Αυτές αποτελούν χρήσιμο οδηγό για τη διαμόρφωση της στρατηγικής κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της ΑνΑΔ.

Η ερευνητική δραστηριότητα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις προβλέψεις απασχόλησης, στην ανάλυση των τάσεων στην αγορά εργασίας με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και στη λειτουργία της αγοράς κατάρτισης στην Κύπρο, στην ανάλυση της συμμετοχής στην εκπαίδευση και κατάρτιση και στην αξιολόγηση της επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης.

Η συλλογή πληροφοριών με σκοπό τον εντοπισμό αναγκών ανθρώπινου δυναμικού και των αναγκών συνεχιζόμενης κατάρτισης διεξάγεται πάντα σε συνεργασία με εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις και αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες. Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των διαφόρων Σχεδίων της ΑνΑΔ καθώς και στην ετήσια διερεύνηση των αναγκών κατάρτισης.

Με στόχο τη συστηματική παροχή προβλέψεων για τις ανάγκες απασχόλησης και κατάρτισης, η ΑνΑΔ διεξάγει τις ακόλουθες μελέτες:

- Μακροχρόνιες τάσεις και προβλέψεις απασχόλησης στην Κύπρο

Η ΑνΑΔ έχει πρόσφατα συμπληρώσει και εκδώσει τρεις μελέτες που παρέχουν προβλέψεις απασχόλησης στην Κύπρο για την περίοδο 2005-2015, τις πιο πρόσφατες από μια σειρά μελετών που παρέχουν αναλύσεις και προβλέψεις για την αγορά εργασίας της Κύπρου.

- Βραχυχρόνιες προβλέψεις απασχόλησης

Πρόσθετα, στη βάση της ίδιας μεθοδολογίας, παρέχονται περιοδικά βραχυχρόνιες προβλέψεις απασχόλησης που καλύπτουν δυο με τέσσερα χρόνια.

- Ετήσια διερεύνηση για εντοπισμό των αναγκών αρχικής κατάρτισης με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων

Η μελέτη αυτή διεξάγεται κάθε χρόνο για τον εντοπισμό των αναγκών αρχικής κατάρτισης με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων. Η μελέτη παρέχει ετήσιες εκτιμήσεις για τον αριθμό ατόμων που απαιτούνται για συγκεκριμένα επαγγέλματα κατά επαρχία. Στη βάση των εκτιμήσεων αυτών προωθούνται εισηγήσεις για την εφαρμογή Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης.

- Πρόσθετα με τις προβλέψεις απασχόλησης, η ΑνΑΔ επίσης διεξάγει:
 - Μελέτες ανθρώπινου δυναμικού που επικεντρώνονται στα χαρακτηριστικά επιλεγμένων ομάδων όπως οι απασχολούμενοι, οι άνεργοι, οι οικονομικά αδρανείς, οι γυναίκες, το ξένο εργατικό δυναμικό, η εκπαίδευση και κατάρτιση και η δια βίου μάθηση.
 - Μελέτες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και της επίδρασης των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης της ΑνΑΔ.
- Θεματολόγιο Προτεραιοτήτων

Η ΑνΑΔ ετοιμάζει πάνω σε ετήσια βάση έγγραφο που περιέχει το θεματολόγιο προτεραιοτήτων για τα πολυεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης. Το έγγραφο αυτό αποστέλλεται σε όλα τα ιδρύματα και παροχείς κατάρτισης. Η ΑνΑΔ εξετάζει τα προγράμματα που υποβάλλονται στη βάση του θεματολογίου προτεραιοτήτων και επιχορηγεί τα εγκεκριμένα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης.

Γραφείο Προγραμματισμού

Το Γραφείο Προγραμματισμού παρέχει προβλέψεις για το ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας που περιλαμβάνουν προβλέψεις της προστιθέμενης αξίας, παραγωγικότητας και απασχόλησης για διάφορους τομείς και κάνει εισηγήσεις για τις αναγκαίες αλλαγές πολιτικής.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Το ΥΠΠ έχει την ευθύνη για τη γενική διοίκηση της εκπαίδευσης. Για το σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε επιτροπές βοηθά στον προσδιορισμό των ειδικών δεξιοτήτων όπου αυτές απαιτούνται.

Στατιστικά στοιχεία

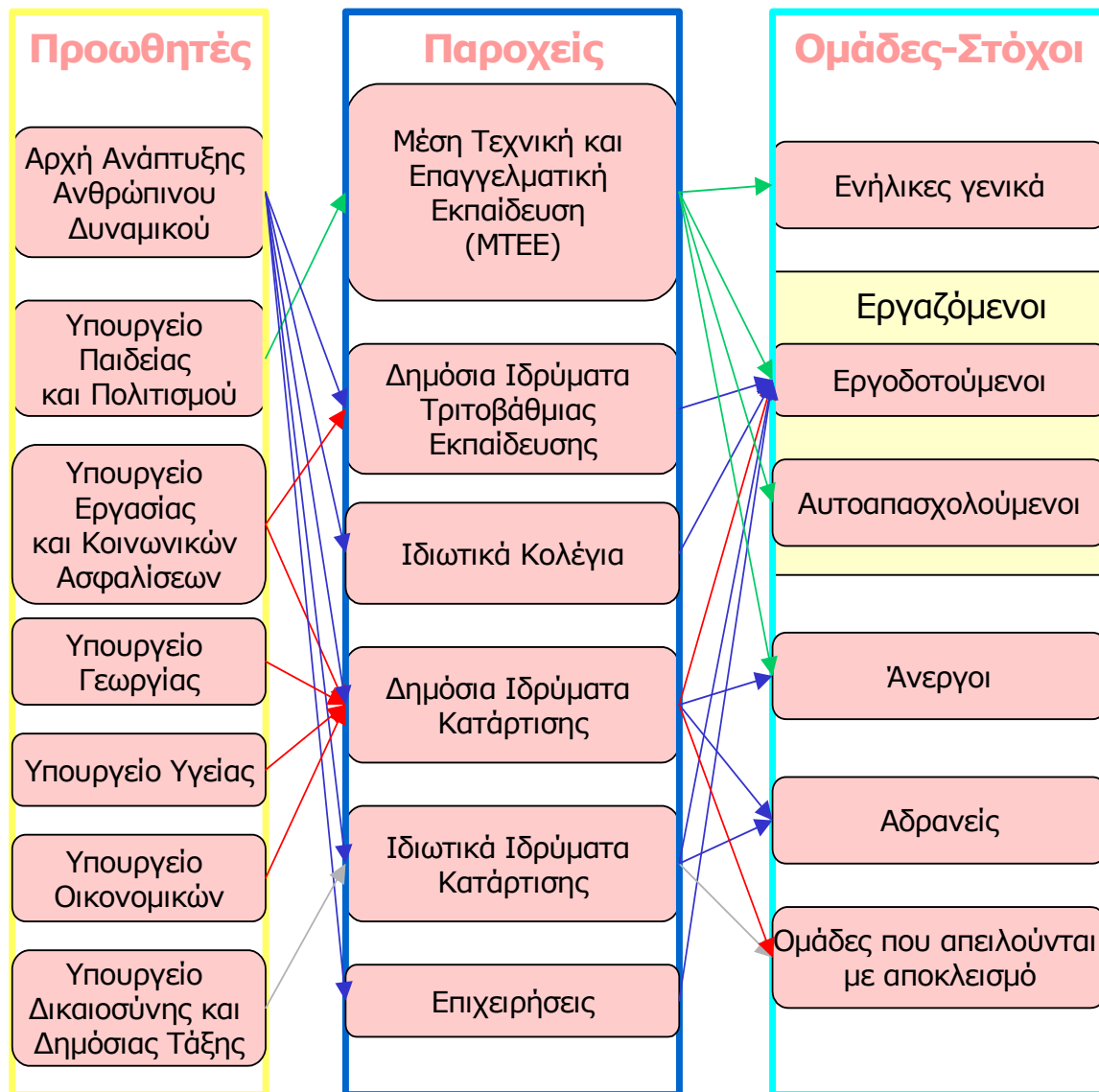
Τα μόνα διαθέσιμα στοιχεία αναφορικά με τη συμμετοχή στην εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού

Δυναμικού (ΕΕΔ). Με βάση την ΕΕΔ, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 25-64 που συμμετείχαν στην εκπαίδευση και κατάρτιση ήταν 8.3% το 2004.

0502 – Δημόσια προωθούμενη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους

Στη Δημόσια Προωθούμενη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, όπως παρουσιάζεται διαγραμματικά στον Πίνακα 1, υπάρχει μια πληθώρα από παροχές, τόσο δημόσιους όπως η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΜΤΕΕ) και δημόσια ιδρύματα κατάρτισης, όσο και ιδιωτικούς όπως κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις.

Πίνακας 1: Δημόσια Προωθούμενη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η παροχή κατάρτισης από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα έχει ενθαρρυνθεί και ενισχυθεί κυρίως μέσα από την έγκριση και επακόλουθη επιχορήγηση προγραμμάτων κατάρτισης από την ΑνΑΔ. Η ΑνΑΔ είναι εθνικός φορέας με αποστολή τη δημιουργία προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Τα έσοδα της ΑνΑΔ προέρχονται από το Τέλος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού που καταβάλλουν όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και οι ημικρατικοί οργανισμοί. Το Τέλος αντιστοιχεί στο 0,5% του συνολικού μισθολογίου της κάθε επιχείρησης. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι αυτοαπασχολούμενοι εξαιρούνται από τη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ. Οι δραστηριότητες Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της ΑνΑΔ περιλαμβάνουν:

- Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο

Σκοπός των προγραμμάτων είναι η παροχή ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης στους εργαζομένους, για κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών της επιχείρησης για αποτελεσματική αξιοποίηση του προσωπικού μέσω κατάλληλης κατάρτισης και ανάπτυξης.

- Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό

Σκοπός των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό είναι η κατάρτιση και ανάπτυξη των εργαζομένων στην επιχείρηση μέσα από προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό, για κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών των επιχειρήσεων για αποτελεσματική αξιοποίηση του προσωπικού μέσω σχετικής κατάρτισης και ανάπτυξης.

- Συνήθη Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης

Σκοπός των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι η παροχή συνεχιζόμενης κατάρτισης για κάλυψη των αναγκών των εργαζομένων μέσω συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται από δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και οργανισμούς.

- Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Ζωτικής Σημασίας

Τα Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Ζωτικής Σημασίας παρέχουν συνεχιζόμενη κατάρτιση για κάλυψη των αναγκών κατάρτισης των εργαζομένων μέσα από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται από δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και οργανισμούς σε θέματα ζωτικής σημασίας.

- Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό

Τα Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο Εξωτερικό στοχεύουν στη βελτίωση και εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων των υψηλόβαθμων στελεχών στις επιχειρήσεις στις διάφορες πτυχές οργάνωσης, διοίκησης και εξοπλισμού, με την απόκτηση πρακτικών γνώσεων και εμπειριών από ανάλογες επιτυχημένες επιχειρήσεις του εξωτερικού. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και τα υψηλόβαθμα στελέχη τους συμμετέχουν σε ομάδες σε προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό αφού πρώτα εγκριθούν και στη συνέχεια επιχορηγηθούν από την ΑνΑΔ.

- Προγράμματα κατάρτισης για νεοπροσληφθέντες αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η ΑνΑΔ προωθεί προγράμματα κατάρτισης σε επιχειρήσεις για νεοπροσληφθέντες αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τις ανάγκες για στελέχωση επιχειρήσεων μέσα από την πρόσληψη και κατάρτιση ανέργων αποφοίτων πανεπιστημίων και άλλων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά διαρκούν 6 ή 12 μήνες, ανάλογα με τη θέση και τα προσόντα των πτυχιούχων που λαμβάνουν μέρος. Περιλαμβάνουν θεωρητική και πρακτική κατάρτιση.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Ένας σημαντικός φορέας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι το ΥΠΠ. Το ΥΠΠ είναι υπεύθυνο για:

- Εσπερινή Τεχνική Σχολή.

Η Εσπερινή Τεχνική Σχολή λειτουργεί από το Σεπτέμβριο μέχρι το τέλος Μαΐου, κάτω από την επίβλεψη της Διεύθυνσης Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΜΤΕΕ) του ΥΠΠ.

Τα προγράμματα που προσφέρονται από την Εσπερινή Τεχνική Σχολή στοχεύουν στην παροχή είτε Αρχικής Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε άτομα που είναι δεκαπέντε χρονών και άνω και έχουν συμπληρώσει με επιτυχία το Γυμνάσιο (ένατη βαθμίδα), ή Συνεχιζόμενης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε απόφοιτους Τεχνικής Σχολής που επιθυμούν να ακολουθήσουν μια ειδικότητα άλλη από την αρχική που είχαν επιλέξει. Επιπλέον, οι απόφοιτοι Λυκείου που επιθυμούν να αποκτήσουν Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση μπορούν να φοιτήσουν στην Εσπερινή Τεχνική Σχολή.

- Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών.

Παρέχονται απογευματινά και βραδινά Προγράμματα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης καθώς και προπαρασκευαστικά μαθήματα για διάφορες εξετάσεις από τη Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στις εγκαταστάσεις των Τεχνικών Σχολών σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου. Δεν απαιτούνται προσόντα και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται ποικίλουν ανάλογα με το πρόγραμμα που θα ακολουθηθεί από τους μαθητές.

Σκοπός των Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών είναι η παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εργαζόμενους ενήλικες με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις διαφοροποιούμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρέχουν επίσης κατάρτιση που στοχεύει στην επανένταξη των ανέργων ατόμων στην αγορά εργασίας σε τομείς που υπάρχουν ελλείψεις σε εξειδικευμένους εργάτες. Έτσι, τέτοια προγράμματα βοηθούν στην ποσοτική και ποιοτική κάλυψη των αναγκών της οικονομίας σε εργατικό δυναμικό.

- Επιμορφωτικά Κέντρα.

Υπάρχουν 250 Επιμορφωτικά Κέντρα στις αστικές και αγροτικές περιοχές της Κύπρου, που λειτουργούν κάτω από τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ) του ΥΠΠ, τα οποία προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων μικρής ή μέτριας διάρκειας που καλύπτουν διάφορα ενδιαφέροντα.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα λειτουργούν από το τέλος Οκτωβρίου μέχρι το τέλος Απριλίου στις εγκαταστάσεις των Δημόσιων Σχολείων. Δεν απαιτούνται προσόντα για εισδοχή και οποιοσδήποτε πάνω από 15 χρονών μπορεί να παρακολουθήσει τα προγράμματα. Οι συμμετέχοντες στα προγράμματα καταβάλλουν μειωμένα δίδακτρα και στο τέλος της χρονιάς λαμβάνουν πιστοποιητικό παρακολούθησης.

- Επαγγελματικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ) που αναμένεται να λειτουργήσουν σύντομα.

Η ίδρυση των Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης προγραμματίζεται από το ΥΠΠ. Οι σχολές αυτές θα λειτουργήσουν ως ιδρύματα δημόσιας εκπαίδευσης, μέσα στη σφαίρα αρμοδιοτήτων και κάτω από την επίβλεψη του ΥΠΠ. Στόχος των Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης είναι να προσφέρουν όλα τα είδη αρχικής ή συνεχιζόμενης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και να παρέχουν στους μαθητές τις κατάλληλες ακαδημαϊκές, τεχνικές, επαγγελματικές και πρακτικές γνώσεις και να τους προσφέρουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητες που θα διευκολύνουν την ένταξη τους στην κοινωνία και θα εξασφαλίσουν τη δυνατότητα προσαρμογής τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας.

- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ).

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) παρέχει ένα υποχρεωτικό προϋπηρεσιακό πρόγραμμα, το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης σε υποψήφιους καθηγητές μέσης εκπαίδευσης καθώς και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση καθηγητών και εκπαιδευτών δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης η οποία είναι προαιρετική εκτός από τα δυο υποχρεωτικά προγράμματα που απευθύνονται στους Βοηθούς Διευθυντές και Διευθυντές σχολείων Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ)

Το ΥΕΚΑ έχει την ευθύνη για τα ακόλουθα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

- Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) το οποίο προσφέρει σύντομα προγράμματα για εργαζομένους με έμφαση σε τεχνικά επαγγέλματα και διοίκηση επιχειρήσεων.
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ) τα οποία προσφέρουν προγράμματα αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων στους εργαζομένους στους αντίστοιχους τομείς. Τα περισσότερα προγράμματα κατάρτισης εγκρίνονται και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Μηχανισμοί για εξασφάλιση ποιότητας

Η ΑνΑΔ και το ΥΠΠ είναι υπεύθυνοι για την ποιότητα των προγραμμάτων που προσφέρονται.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η ΑνΑΔ διασφαλίζει την ποιότητα των προγραμμάτων που επιχορηγεί με τη διενέργεια ελέγχου στα ακόλουθα τρία στάδια:

- Στάδιο έγκρισης προγράμματος.

Η επιχείρηση και / ή το ίδρυμα κατάρτισης που επιθυμεί να οργανώσει πρόγραμμα κατάρτισης υποβάλλει στην ΑνΑΔ σχετική αίτηση για έγκριση της επιχορήγησης, πριν την έναρξη του προγράμματος, με την αναλυτική προδιαγραφή κατάρτισης. Ο έλεγχος στο στάδιο αυτό γίνεται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων που αναφέρονται στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών του κάθε Σχεδίου. Η απόφαση για έγκριση του προγράμματος κοινοποιείται στην επιχείρηση και / ή το ίδρυμα κατάρτισης πριν την έναρξη του.

- Στάδιο εφαρμογής προγράμματος.

Κατά την εφαρμογή του προγράμματος η επιχείρηση και / ή το ίδρυμα κατάρτισης πρέπει να τηρήσει την εγκριθείσα προδιαγραφή και να μεριμνήσει για τη σωστή συμπλήρωση του Παρουσιολογίου και Βιβλιαρίου Κατάρτισης. Οι λειτουργοί της ΑνΑΔ πραγματοποιούν, πάνω σε δειγματοληπτική βάση, απροειδοποίητες επισκέψεις στους χώρους εφαρμογής των προγραμμάτων στην επιχείρηση και / ή ίδρυμα κατάρτισης για να διασφαλίσουν την ποιότητα των προγραμμάτων.

- Στάδιο καταβολής χορηγήματος.

Σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, πρέπει να υποβληθεί στην ΑνΑΔ αίτηση για καταβολή χορηγήματος. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το Παρουσιολόγιο, το Βιβλιάριο Κατάρτισης και Τιμολόγια και Αποδείξεις Πληρωμής για τα επιλέξιμα κόστη ανάλογα με το Σχέδιο. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της ΑνΑΔ διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους στη βάση προκαθορισμένου καταλόγου ελέγχων. Η καταβολή χορηγήματος γίνεται εφόσον διαπιστωθεί ότι ικανοποιούνται όλες οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών του συγκεκριμένου Σχεδίου.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Τα αναλυτικά προγράμματα που δημιουργούνται για τα προγράμματα που προσφέρονται από την Εσπερινή Τεχνική Σχολή και τα Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών συμβαδίζουν με τα αναλυτικά προγράμματα που εφαρμόζονται στις κανονικές σχολές Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ο αντίστοιχος Επιθεωρητής κάθε κλάδου είναι υπεύθυνος για τη σωστή εφαρμογή των αναλυτικών προγραμμάτων τόσο της Αρχικής όσο και της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Έτσι κάθε Επιθεωρητής επιβλέπει την εργασία των εκπαιδευτών και διασφαλίζει ότι η εκπαιδευτική ύλη καλύπτεται ικανοποιητικά με τη χρήση αποτελεσματικών εκπαιδευτικών μεθόδων.

Η συνεχής αξιολόγηση της προόδου των μαθητών υπό μορφή διαγωνισμάτων που διενεργείται από τα σχολεία και οι τελικές εξετάσεις που οργανώνονται κεντρικά από το ΥΠΠ βοηθούν τους Επιθεωρητές στο να αξιολογήσουν την εργασία των εκπαιδευτών. Πρόσθετα με τα πιο πάνω, ζητείται από τους μαθητές να συμπληρώσουν ερωτηματολόγια, για να αξιολογήσουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολούθησαν.

Τέλος, οι Επιθεωρητές του κάθε κλάδου έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι η υποδομή των Τεχνικών Σχολών που προσφέρουν προγράμματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης χρησιμοποιείται με τον καλύτερο δυνατό και αποτελεσματικότερο τρόπο.

Έχουν την ευθύνη να ενθαρρύνουν και να καθοδηγούν τους εκπαιδευτές να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα όπου υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και να τους βοηθούν να υπερπηδήσουν οποιαδήποτε εμπόδια στη σωστή λειτουργία των προγραμμάτων.

Όσον αφορά τα Επιμορφωτικά Κέντρα, η μόνη μορφή αξιολόγησης του περιεχομένου των προσφερόμενων προγραμμάτων διεξάγεται μέσω της ανάλυσης των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι μαθητές στο τέλος κάθε προγράμματος.

0503 – Κατάρτιση για τους ανέργους και άλλους που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας

Οι ευκαιρίες κατάρτισης για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας είναι σχετικά περιορισμένες στην Κύπρο. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι έχουν αναπτυχθεί από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) δυο νέα σχέδια, με στόχο την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων και του αδρανούς γυναικείου δυναμικού, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Η πλήρης αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σε συνθήκες κοινωνικής συνοχής και ίσων ευκαιριών αποτελεί προτεραιότητα όπως έχει περιγραφεί στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ) και το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό (ΕΕΠ) για το 2004-2006. Επιπλέον, τα συγκεκριμένα μέτρα για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας περιγράφονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) για το 2004-2006, στην Κοινοτική Πρωτοβουλία "EQUAL" (CIP EQUAL) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση (ΕΣΔΕν) 2004.

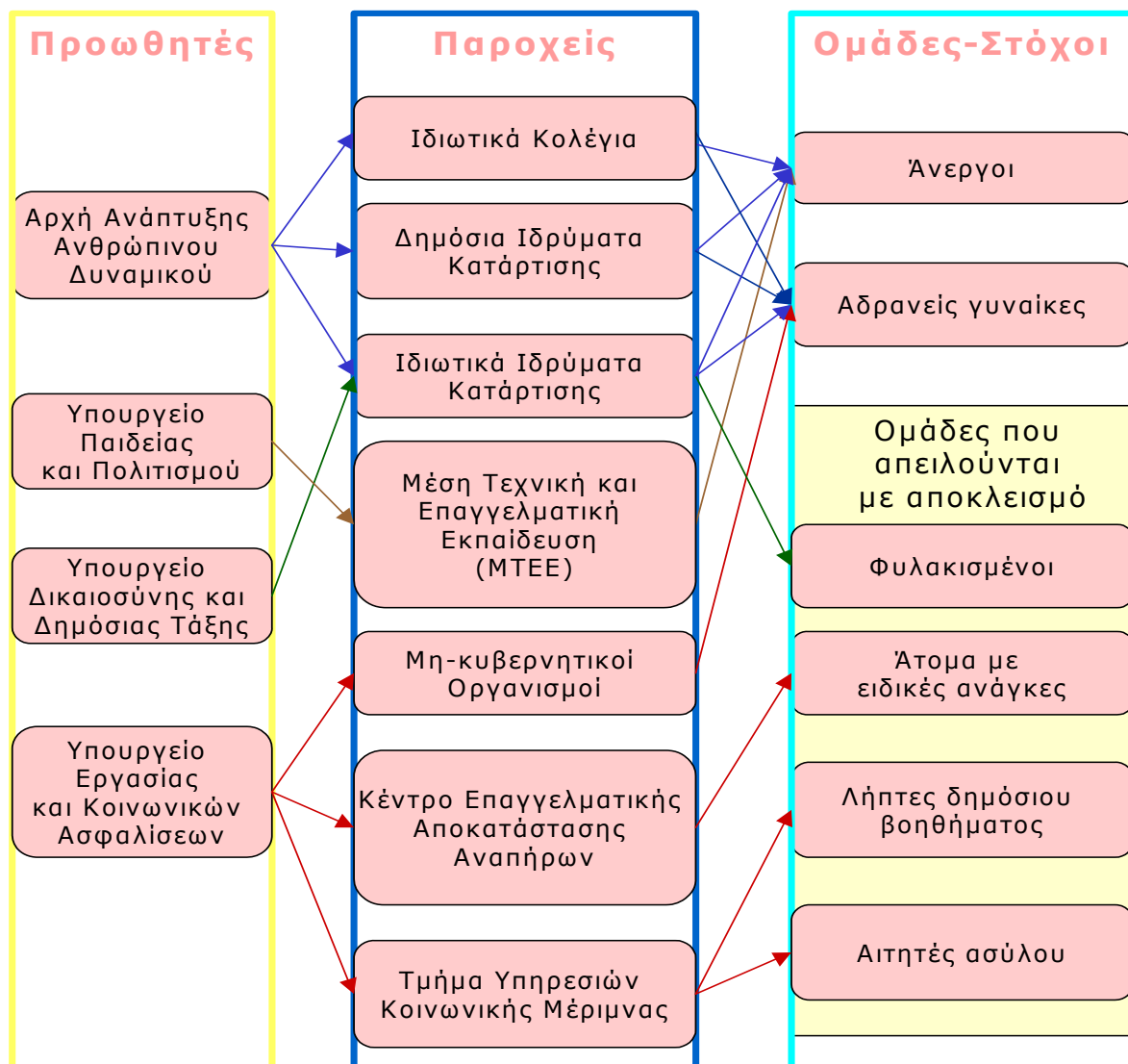
Παροχή Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας

Οι παροχές κατάρτισης για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας προέρχονται από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα:

- Ιδιωτικά Κολέγια: Παρέχουν προγράμματα κατάρτισης που προωθούνται από την ΑνΑΔ για τους ανέργους και το αδρανές γυναικείο δυναμικό.
- Δημόσια Ιδρύματα Κατάρτισης: Παρέχουν προγράμματα κατάρτισης που προωθούνται από την ΑνΑΔ για τους ανέργους και το αδρανές γυναικείο δυναμικό.
- Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης: Παρέχουν προγράμματα κατάρτισης που προωθούνται από την ΑνΑΔ και το ΥΔΔΤ για τους ανέργους και το αδρανές γυναικείο δυναμικό καθώς και για τους φυλακισμένους.

- Η ΜΤΕΕ του ΥΠΠ: Παρέχει προγράμματα που δεν απευθύνονται συγκεκριμένα στους ανέργους αλλά όλοι οι ενήλικες μπορούν να παρακολουθήσουν.
- Μη κυβερνητικοί Οργανισμοί: Παρέχουν προγράμματα που προωθούνται από το ΥΠΠ για το αδρανές γυναικείο δυναμικό.
- Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων: Παρέχει εξειδικευμένα προγράμματα σε άτομα με ειδικές ανάγκες που προωθούνται από το ΥΕΚΑ για απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων.
- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Μέριμνας σε συνεργασία με τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΔΥΑ) του ΥΕΚΑ: Παρέχει προγράμματα κατάρτισης για άτομα που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες των ληπτών δημόσιου βοηθήματος και αιτητών ασύλου και προωθούν / ενθαρρύνουν συμμετοχή σε προγράμματα για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας.

Πίνακας 1: Κατάρτιση για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας

Μηχανισμοί για εξασφάλιση ποιότητας

Οι προωθητές προγραμμάτων για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας έχουν την ευθύνη για καθορισμό των προτύπων ποιότητας και για να ελέγχουν ότι πληρούνται τα κριτήρια στα διάφορα προγράμματα.

Οι ακόλουθοι οργανισμοί έχουν την ευθύνη για την ποιότητα των προγραμμάτων που παρέχονται:

- Η ΑνΑΔ βρίσκεται στη διαδικασία καθορισμού των προτύπων ποιότητας των νέων Σχεδίων που στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων και του αδρανούς δυναμικού. Η ΑνΑΔ γενικά διασφαλίζει την ποιότητα των προγραμμάτων που επιχορηγεί με τη διενέργεια ελέγχου στα ακόλουθα τρία στάδια:
 - Στάδιο έγκρισης προγράμματος.
 - Στάδιο εφαρμογής προγράμματος.
 - Στάδιο καταβολής χορηγήματος.
- Το ΥΕΚΑ έχει την ευθύνη για τον καθορισμό των προτύπων ποιότητας για τα προγράμματα που παρέχονται στις ομάδες που απειλούνται από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.
- Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) έχει την ευθύνη για τον καθορισμό των προτύπων ποιότητας για τα προγράμματα που παρέχονται σε όλους τους ενήλικες, περιλαμβανομένων των ανέργων και άλλων ομάδων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Στατιστικά στοιχεία

Η πηγή των ακόλουθων στατιστικών στοιχείων σε σχέση με τη συμμετοχή στη εκπαίδευση ενηλίκων είναι η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) που διεξάγεται από τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου από το 2000. Εντούτοις, η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού από το 2003 και μετά δε διαχωρίζει την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση από την εκπαίδευση ενηλίκων. Έτσι, τα στοιχεία του 2003 και 2004 έχουν προσαρμοστεί με την εφαρμογή του ποσοστού της εκπαίδευσης ενηλίκων από τα στοιχεία του 2002 προκειμένου να υπάρξει μια εκτίμηση της εκπαίδευσης ενηλίκων για αυτά τα χρόνια.

Από τους πίνακες φαίνεται ότι τα ποσοστά συμμετοχής στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση έχουν αυξηθεί το 2004 σε σύγκριση με το 2000 για τους ανέργους ηλικίας 15-64 χρόνων. Τα ποσοστά συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-64 χρόνων

έχουν παραμείνει σχετικά σταθερά, παρόλο που έχει παρατηρηθεί μια αύξηση στην ομάδα ηλικίας 25-64 χρόνων. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αριθμοί είναι σχετικά μικροί και τα στοιχεία πρέπει να εξετάζονται με προσοχή.

Πίνακας 1: Ποσοστά συμμετοχής των ανέργων στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας το 2000-2004

Ομάδα ηλικίας	2000	2001	2002	2003	2004
15-24	3.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
25-34	2.1%	3.2%	3.9%	6.3%	10.2%
35-49	1.1%	3.0%	2.1%	8.6%	7.9%
50-64	0.0%	2.2%	0.0%	0.0%	0.0%
15-64	1.8%	2.1%	1.6%	4.1%	3.7%
25-64	1.2%	2.1%	1.6%	5.6%	6.9%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000-2004

Πίνακας 2: Ποσοστά συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας το 2000-2004

Ομάδα ηλικίας	2000	2001	2002	2003	2004
15-24	1.3%	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%
25-34	1.6%	2.9%	3.7%	4.0%	4.5%
35-49	0.5%	0.7%	1.1%	1.4%	5.6%
50-64	0.5%	0.3%	0.3%	1.5%	1.7%
15-64	0.9%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%
25-64	0.6%	0.8%	1.0%	1.5%	2.3%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000-2004

0504 – Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με πρωτοβουλία επιχειρήσεων ή κοινωνικών εταίρων

Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με πρωτοβουλία επιχειρήσεων ή κοινωνικών εταίρων περιλαμβάνει κυρίως:

- Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης στις ΜΜΕ.
- Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης για δημοσίους υπαλλήλους και εργαζομένους σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς.
- Μέτρα προερχόμενα από τους κοινωνικούς εταίρους για στήριξη κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία.

Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης στις ΜΜΕ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) συνεισφέρει στην κατάρτιση και ανάπτυξη των διευθυντών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) κυρίως μέσα από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για ΜΜΕ.
- Προγράμματα κατάρτισης σε θέματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας για ΜΜΕ που παρέχονται από ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης.
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων (ΕΠΑΕ) για διευθυντές / ιδιοκτήτες ΜΜΕ.
- Προγράμματα για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των γυναικών και νέων, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ).

Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης για δημόσιους υπαλλήλους και εργαζόμενους σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς

Γεωργοί

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ) έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των γεωργών που παρέχονται από τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕΓΕ) του Τμήματος Γεωργίας.

Δημόσιοι Υπάλληλοι

Η συνεχιζόμενη κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων προσφέρεται μέσα από την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΟ). Η συνεχιζόμενη κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων προωθείται επίσης από την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Τα υπουργεία, τμήματα και υπηρεσίες υποβάλλουν στην Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ετήσιο πλάνο με τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων κατάρτισης για αντιμετώπιση των αναγκών τους.

Συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης και σεμινάρια προσφέρονται από δημόσιες αρχές σε συγκεκριμένες ομάδες δημοσίων υπαλλήλων όπως εκπαιδευτικοί δημόσιου τομέα, νοσηλευτές δημόσιου τομέα, αξιωματικοί και λοχίες καθώς και δασοπόνοι.

- Εκπαιδευτικοί δημόσιου τομέα

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών δημόσιου τομέα που παρέχεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ).

- Νοσηλευτές δημόσιου τομέα

Το Υπουργείο Υγείας (ΥΥ) έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των νοσηλευτών δημόσιου τομέα που παρέχεται από τη Νοσηλευτική Σχολή.

- Αξιωματικοί και λοχίες

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ) προωθεί την κατάρτιση των αξιωματικών και λοχιών που παρέχεται από την Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου.

- Δασοπόνοι και απόφοιτοι δασοπονίας

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ) έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των δασοπόνων και αποφοίτων δασοπονίας που παρέχεται από το Δασικό Κολέγιο.

Μέτρα προερχόμενα από τους κοινωνικούς εταίρους για στήριξη κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία

Οι οργανώσεις Κοινωνικών Εταίρων καθώς και ορισμένα υπουργεία ασχολούνται με τη στήριξη κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία:

Οργανώσεις Εργοδοτών

- Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ).
- Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ).

Οι κυριότερες Συνδικαλιστικές Οργανώσεις

- Η Συνομοσπονδία Εργατών Κύπρου (ΣΕΚ).
- Η Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (ΠΕΟ).
- Η Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (ΔΕΟΚ).
- Η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ).

Υπουργείο Υγείας (ΥΥ)

Το ΥΥ οργανώνει σεμινάρια για το κοινό σε θέματα υγείας.

0505 – Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με ατομική πρωτοβουλία

Η μόνη πηγή στοιχείων σε σχέση με τη συμμετοχή στην εκπαίδευση και κατάρτιση με ατομική πρωτοβουλία είναι η έρευνα «Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο 2003». Αυτή είναι η πρώτη έρευνα για τη Δια Βίου Μάθηση στην

Κύπρο. Η έρευνα ήταν μέρος της «Έρευνας Εργατικού Δυναμικού» του 2003 που διεξάγεται από τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρονται στη συμμετοχή του πληθυσμού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω σε κανονική εκπαίδευση, μη-κανονική εκπαίδευση και δραστηριότητες άτυπης μάθησης.

Η μη-κανονική εκπαίδευση αναφέρεται στις δραστηριότητες μάθησης οι οποίες πραγματοποιούνται εκτός του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος, είναι οργανωμένες και συμπεριλαμβάνουν διδασκαλία. Αυτές μπορεί να είναι μικρής ή μεγάλης διάρκειας και συνήθως κάποιος δηλώνει συμμετοχή για να τις παρακολουθήσει. Σε αυτές τις δραστηριότητες συμπεριλαμβάνονται σειρές μαθημάτων, σεμινάρια, συνέδρια, ιδιαίτερα μαθήματα, επιμορφωτικά μαθήματα ενηλίκων, σύστημα μαθητείας και άλλα πολλά. Οι δραστηριότητες άτυπης μάθησης αναφέρονται σε μεθόδους αυτομάθησης που δεν αποτελούν μέρος δραστηριότητας διδασκαλίας ή προγράμματος σπουδών. Δεν υπάρχει η άμεση εμπλοκή δασκάλου ή εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Τα ποσοστά συμμετοχής σε μη-κανονική εκπαίδευση, όπως φαίνονται στον Πίνακα 1, είναι ψηλότερα στις γυναίκες και στην ομάδα ηλικίας 15-19 (68.9%).

Επιπλέον, όπως φαίνεται στον Πίνακα 2, τα ποσοστά συμμετοχής σε μη-κανονική εκπαίδευση είναι ψηλότερα σε άτομα με τριτοβάθμια και διδακτορική εκπαίδευση (43.3%).

Τα ποσοστά συμμετοχής σε δραστηριότητες άτυπης μάθησης, όπως φαίνονται στον Πίνακα 3, είναι ψηλότερα στις ομάδες ηλικίας 20-29 (37.4%) και 30-39 (36.6%), ενώ η χρήση έντυπου υλικού (19.4%) και η μάθηση βασισμένη σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές στο Διαδίκτυο (13.6%) είναι οι πιο κοινές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Πίνακας 1: Ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 15 και άνω σε μη-κανονική εκπαίδευση κατά ομάδα ηλικίας και φύλο το 2003

Ομάδα ηλικίας	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
15-19	66.1%	71.3%	68.9%
20-29	20.1%	29.7%	25.1%
30-39	27.6%	26.3%	26.9%
40-49	19.7%	22.9%	21.3%
50-59	14.1%	13.3%	13.7%
60+	2.9%	1.2%	2.9%
25-64	20.1%	21.3%	20.7%
Σύνολο	20.5%	22.5%	21.6%

Πηγή: Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο 2003

Πίνακας 2: Ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 15 και άνω σε μη-κανονική εκπαίδευση κατά επίπεδο εκπαίδευσης και φύλο το 2003

Επίπεδο εκπαίδευσης	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
Λιγότερη της λυκειακής	12.9%	12.7%	12.8%
Λυκειακή και μετα-δευτεροβάθμια μη- τριτοβάθμια	17.0%	19.6%	18.3%
Τριτοβάθμια και διδακτορική	38.3%	48.4%	43.3%
Σύνολο	20.5%	22.5%	21.6%

Πηγή: Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο 2003

Πίνακας 3: Ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 15 και άνω σε άτυπες δραστηριότητες κατά τύπο δραστηριότητας και ομάδα ηλικίας το 2003

Ομάδα ηλικίας	Χρήση τουλάχιστον μιας μεθόδου	Έντυπο υλικό	Μάθηση βασισμένη σε Η.Υ. στο Διαδίκτυο	Εκπαιδευτικά μέσα βασισμένα στους Η.Υ.	Επίσκεψη σε εγκαταστάσεις
15-19	23.1%	7.7%	16.9%	12.0%	3.6%
20-29	37.4%	25.6%	25.0%	17.7%	7.5%
30-39	36.6%	28.6%	19.3%	16.5%	6.3%
40-49	28.9%	22.6%	13.9%	11.1%	5.8%
50-59	23.2%	19.9%	7.9%	9.1%	4.8%
60-64	13.4%	11.4%	3.0%	3.5%	2.2%
65+	6.7%	5.6%	1.1%	1.5%	1.4%
25-64	30.3%	23.8%	15.0%	12.7%	5.7%
Σύνολο	26.2%	19.4%	13.6%	11.1%	5.0%

Πηγή: Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο 2003

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Κύπρου: Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Continuing Training and Adult Education Systems in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Ιστοσελίδες:

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ouc.ac.cy

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Δασικό Κολέγιο Κύπρου www.moa.gov.cy/fc

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov.cy

Νοσηλευτική Σχολή www.moh.gov.cy

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο www.pi.ac.cy

Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ucy.ac.cy

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου www.mof.gov.cy/mof/cystat

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών πόρων και Περιβάλλοντος www.moa.gov.cy

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης www.mjpo.gov.cy

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού www.mcit.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, www.mlsi.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

Υπουργείο Υγείας www.moh.gov.cy

06 – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

0601 – ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Δεν υπάρχει ξεκάθαρη διάκριση μεταξύ των καθηγητών και των εκπαιδευτών στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Κύπρο. Συνήθως ο όρος “καθηγητής” αναφέρεται στους εκπαιδευτικούς όλων των επιπέδων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση) ενώ ο όρος “εκπαιδευτής” αναφέρεται στα άτομα που παρέχουν κατάρτιση στο καλά καθιερωμένο σύστημα κατάρτισης της Κύπρου. Επομένως ο όρος “καθηγητής” θα χρησιμοποιηθεί για να υποδηλώσει τα άτομα που εργάζονται κυρίως στο τυπικό μέρος του συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και πιο συγκεκριμένα:

- Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ):
 - ο Σχολεία Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
 - ο Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ): Η ΜΤΕΕ διαχειρίζεται το μέρος του ΣΜ που λαμβάνει μέρος στο σχολείο και περιλαμβάνει τους ίδιους εκπαιδευτικούς.
 - ο Εσπερινή Τεχνική Σχολή.
 - ο Εκπαιδευτικά Προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης.
 - ο Επιμορφωτικά Κέντρα: Αυτά τα διαχειρίζεται η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και περιλαμβάνουν σημαντικό αριθμό Τεχνικών και Επαγγελματικών θεμάτων τα οποία διδάσκονται από καθηγητές της ΜΤΕΕ.
- Δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:
 - ο Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ).
 - ο Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ).
 - ο Δασικό Κολέγιο Κύπρου.
 - ο Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου.
 - ο Νοσηλευτική Σχολή.
- Ιδιωτικά κολέγια που προσφέρουν τεχνικά και επαγγελματικά θέματα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ΜΤΕΕ περιλαμβάνει δύο διαφορετικές κατηγορίες καθηγητών. Αυτοί είναι οι καθηγητές μαθημάτων γενικής εκπαίδευσης και οι καθηγητές των τεχνολογικών και εργαστηριακών μαθημάτων. Οι

κατηγορίες καθηγητών έχουν τα ίδια απαιτούμενα προσόντα εισδοχής. Εντούτοις, οι καθηγητές των τεχνολογικών και εργαστηριακών μαθημάτων απαιτείται να έχουν 2 χρόνια επαγγελματική πείρα στον τομέα της εξειδίκευσής τους, εκτός αν έχουν μεταπτυχιακό δίπλωμα είτε στον τομέα της εξειδίκευσής τους ή στον τομέα της εκπαίδευσης.

Ο όρος “εκπαιδευτής” θα χρησιμοποιηθεί για να υποδηλώσει τα άτομα που εργάζονται κυρίως στο άτυπο μέρος του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και πιο συγκεκριμένα στα ακόλουθα:

- Τα προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης που παρέχονται από τα δημόσια ιδρύματα κατάρτισης και περιλαμβάνουν κατάρτιση σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς και επαγγέλματα.
- Τα προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης που παρέχονται από πολυάριθμα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης.
- Τα προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης που παρέχονται από επιχειρήσεις με ή χωρίς τη βοήθεια των ιδρυμάτων κατάρτισης.

Τα προγράμματα αυτά, με εξαίρεση αυτά των δημοσίων υπαλλήλων, μπορούν να υποβληθούν στην Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και αν εγκριθούν να επιχορηγηθούν.

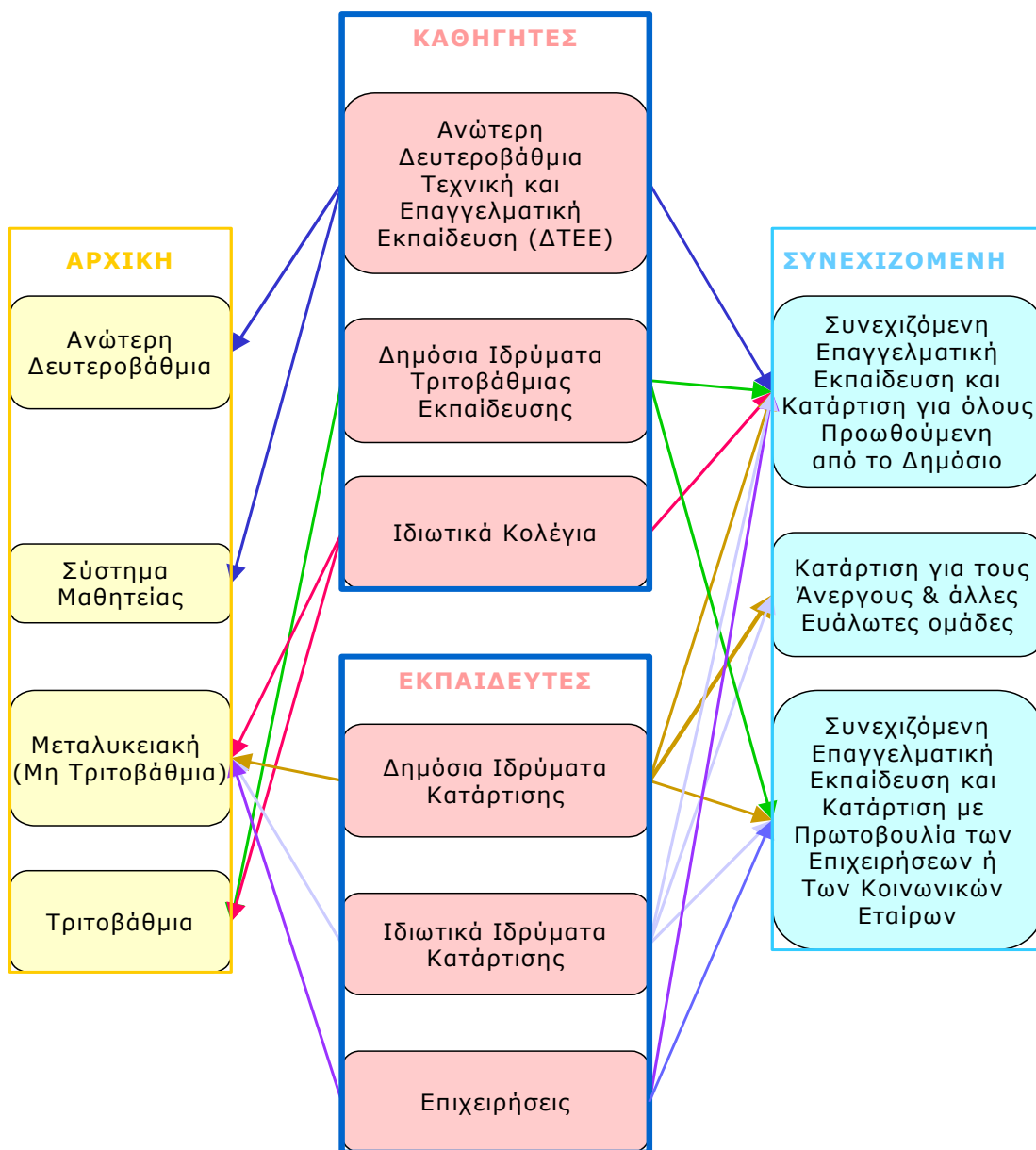
Οι διαφορές μεταξύ των καθηγητών και εκπαιδευτών στην Αρχική και Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση απεικονίζονται στον Πίνακα 1 και παρουσιάζονται διαγραμματικά στο Σχεδιάγραμμα 1.

Πίνακας 1: Καθηγητές και εκπαιδευτές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης κατά είδος επαγγέλματος και χώρο εργασίας, 2005

Καθηγητές/ Εκπαιδευτές	Είδος επαγγέλματος	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Χώρος εργασίας
Καθηγητές	Καθηγητές στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΔΤΕΕ)	Αρχική	Δημόσια Σχολεία Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
		Συνεχιζόμενη	Σύστημα Μαθητείας
			Εσπερινή Τεχνική Σχολή
			Εκπαιδευτικά Προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης
	Καθηγητές σε Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	Αρχική	Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
		Συνεχιζόμενη	
Καθηγητές σε Ιδιωτικά Κολέγια	Αρχική	Ιδιωτικά κολέγια	
	Συνεχιζόμενη		

Καθηγητές/ Εκπαιδευτές	Είδος επαγγέλματος	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Χώρος εργασίας
Εκπαιδευτές	Εκπαιδευτές σε Δημόσια Ιδρύματα Κατάρτισης	Αρχική	Κέντρο Παραγωγικότητας
		Συνεχιζόμενη	
	Εκπαιδευτές σε Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης	Αρχική	Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
		Συνεχιζόμενη	
	Εκπαιδευτές σε Επιχειρήσεις	Αρχική	Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης & Επιχειρήσεις
		Συνεχιζόμενη	
			Επιχειρήσεις

Σχεδιάγραμμα 1: Κατηγορίες καθηγητών και εκπαιδευτών στην Αρχική και Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Κύπρο

Προσόντα καθηγητών και εκπαιδευτών

Οι καθηγητές, με βάση τα σχέδια υπηρεσίας, χρειάζεται να κατέχουν κατάλληλο δίπλωμα στον τομέα εξειδίκευσης τους ή πτυχίο σχετικό με το θέμα που θα διδάξουν. Στην περίπτωση των καθηγητών δημοσίων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των καθηγητών τεχνολογικών ή εργαστηριακών μαθημάτων στη ΜΤΕΕ χρειάζονται επίσης δύο χρόνια επαγγελματική πείρα στον τομέα της εξειδίκευσης τους.

Οι εκπαιδευτές στο Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), με βάση τα σχέδια υπηρεσίας, πρέπει να κατέχουν είτε δίπλωμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχίο σχετικό με το θέμα που θα διδάξουν. Επιπρόσθετα, πρέπει να έχουν επαγγελματική πείρα, η διάρκεια της οποίας κυμαίνεται ανάλογα με τη θέση.

Δεν υπάρχουν καθορισμένα προσόντα για τους εκπαιδευτές στα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης ή επιχειρήσεις αλλά κάθε ίδρυμα κατάρτισης ή επιχείρηση καθορίζει τα δικά του. Σε περίπτωση που τα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης επιθυμούν να υποβάλουν προγράμματα κατάρτισης για έγκριση και επιχορήγηση από την ΑνΑΔ, μέσω των σχεδίων αρχικής κατάρτισης, τότε οι εκπαιδευτές τους πρέπει να πληρούν τα προκαθορισμένα κριτήρια της ΑνΑΔ σε σχέση με τη μόρφωση, την επαγγελματική πείρα καθώς και την εκπαιδευτική πείρα.

Φορείς που ρυθμίζουν διευθετήσεις καθηγητών και εκπαιδευτών

Καθηγητές

Όσον αφορά Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης για τους καθηγητές, τα αρμόδια σώματα που καθορίζουν τα αναλυτικά προγράμματα είναι:

- Το Εκτελεστικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση του προγράμματος, για να συμβουλευτεί το ΥΠΠ σε θέματα πολιτικής που σχετίζονται με το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης και για έγκριση και τροποποίηση της δομής και του περιεχομένου του Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης.
- Η Μεικτή Επιτροπή Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Πανεπιστημίου Κύπρου που είναι υπεύθυνη για το σχεδιασμό και παρακολούθηση του προγράμματος κατάρτισης.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) έχει την ευθύνη για την αξιολόγηση και την ποιότητα του προγράμματος καθώς και την ενδουπηρεσιακή κατάρτιση των καθηγητών ΜΤΕΕ.

Όσον αφορά την Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου η αξιολόγηση και η παρακολούθηση της ποιότητας των καθηγητών είναι αποκλειστική ευθύνη της Αστυνομικής Ακαδημίας Κύπρου.

Εκπαιδευτές

Το πιο κοινό πρόγραμμα που παρακολουθούν οι εκπαιδευτές ανεξαρτήτως θέματος που διδάσκουν είναι η "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών". Το πρόγραμμα αυτό οργανώνεται από την ΑνΑΔ με τη βοήθεια συνεργατών από το εξωτερικό και παρέχεται επίσης από ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης. Το σώμα που καθορίζει το αναλυτικό πρόγραμμα του προγράμματος "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών" για τους εκπαιδευτές της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι το ίδιο ίδρυμα κατάρτισης που παρέχει το συγκεκριμένο πρόγραμμα κατάρτισης. Η ΑνΑΔ εγκρίνει εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης όταν συνάδουν με τα κριτήρια που καθορίζει.

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην κατάρτιση καθηγητών και εκπαιδευτών της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Οι αρμόδιοι φορείς στη διαμόρφωση πολιτικής για τους καθηγητές και εκπαιδευτές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι η δημόσια ΜΤΕΕ και η ΑνΑΔ.

Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση

Η πιο πρόσφατη και σημαντική εξέλιξη στην κατάρτιση των καθηγητών ήταν η εισαγωγή του Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, η οποία έγινε υποχρεωτική για όλους τους νεοδιοριζόμενους στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία.

Ακόμη μια σημαντική καινοτομία είναι η καθιέρωση επιτροπής σε κάθε σχολείο η οποία λαμβάνει μέρος στην πρακτική εξάσκηση των καταρτιζομένων και είναι υπεύθυνη για την επιλογή και το διορισμό συμβούλου για κάθε καταρτιζόμενο.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Ένας από τους στρατηγικούς στόχους της ΑνΑΔ για την περίοδο 2004-2006 είναι η προώθηση της εξέτασης και της σταδιακής εισαγωγής συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης των συντελεστών παροχής κατάρτισης συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών.

Η ΑνΑΔ έχει την ευθύνη για την προώθηση και τη σταδιακή εγκαθίδρυση και λειτουργία του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων. Όταν οριστούν τα πρότυπα, το περιεχόμενο και η ποιότητα των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης αναμένεται να εμπλουτιστεί ούτως ώστε να συνάδουν με τα πρότυπα. Αυτό εξυπακούει ότι στο μέλλον οι εκπαιδευτές

θα πρέπει να αποκτήσουν νέες τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες στο επίπεδο των προτύπων. Οι εκπαιδευτές που θα εμπλακούν στην εφαρμογή του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων αναμένεται να παρακολουθήσουν ειδικά σχεδιασμένα προγράμματα κατάρτισης ούτως ώστε να μπορούν να γίνουν εσωτερικοί / εξωτερικοί εξεταστές και επαληθευτές. Πρόσθετα, στο μέλλον θα πρέπει να καθοριστούν σχετικά πρότυπα για την κατάρτιση των εκπαιδευτών.

0602 –ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση περιλαμβάνει τους πιο κάτω καθηγητές και εκπαιδευτές:

- Καθηγητές στη Δημόσια Ανώτερη Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΔΤΕΕ):
 - ο Σχολεία Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
 - ο Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ).
- Καθηγητές σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Καθηγητές σε ιδιωτικά κολέγια.
- Εκπαιδευτές σε δημόσια ιδρύματα κατάρτισης.
- Εκπαιδευτές σε ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης.
- Εκπαιδευτές σε επιχειρήσεις.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι κατηγορίες καθηγητών και εκπαιδευτών στην Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και ο χώρος εργασίας τους.

Πίνακας 1: Καθηγητές και εκπαιδευτές στην Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση κατά επάγγελμα και χώρο εργασίας, 2005

Καθηγητές/ Εκπαιδευτές	Είδος επαγγέλματος	Χώρος εργασίας
Καθηγητές	Καθηγητές στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ)	Δημόσιες Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ)
	Καθηγητές σε Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
	Καθηγητές σε Ιδιωτικά Κολέγια	Ιδιωτικά Κολέγια
Εκπαιδευτές	Εκπαιδευτές σε Δημόσια Ιδρύματα Κατάρτισης	Δημόσια Ιδρύματα Κατάρτισης
	Εκπαιδευτές σε Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης	Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης και Επιχειρήσεις
	Εκπαιδευτές σε Επιχειρήσεις	Επιχειρήσεις

Καθηγητές στη Δημόσια ΜΤΕΕ

Προϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Το 2000 εισήχθηκε το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης και καθιερώθηκε ως υποχρεωτικό για το διορισμό όλων των καθηγητών στη δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία. Οι υποψήφιοι καθηγητές πρέπει να παρακολουθήσουν σειρά παιδαγωγικών μαθημάτων, να συμμετάσχουν σε καθορισμένη πρακτική διδασκαλίας και να επιτύχουν στη συστηματική αξιολόγηση που περιλαμβάνει τελική γραπτή εξέταση, συγγραφή εργασιών - μελετών σε διάφορα μαθήματα και αξιολόγηση της επίδοσης κατά τη διάρκεια της σχολικής εμπειρίας. Η γενική επίδοση των καταρτιζομένων αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις και εργασίες. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, παραχωρείται στους συμμετέχοντες σχετικό πιστοποιητικό παρακολούθησης.

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Η συνεχιζόμενη κατάρτιση των καθηγητών της δημόσιας ανώτερης ΜΤΕΕ αποτελείται από τα ακόλουθα προγράμματα κατάρτισης και δραστηριότητες ανάπτυξης:

- Υποχρεωτική κατάρτιση των Βοηθών Διευθυντών και των Διευθυντών σχολείων Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, που οργανώνεται από το ΠΙ.
- Προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης και ανάπτυξης για τους καθηγητές, τα οποία είναι προαιρετικά και περιλαμβάνουν:
 - Σεμινάρια που προσφέρονται από ή σε συνεργασία με το ΠΙ τα απογεύματα.
 - Πρόγραμμα Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας και ηλεκτρονικής μάθησης που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και οργανώνεται από το ΠΙ.
 - Τοποθέτηση καθηγητών στη βιομηχανία, ένα πρόγραμμα που επιτρέπει στους καθηγητές να τοποθετηθούν στη βιομηχανία με πλήρη με σκοπό να εκσυγχρονίσουν τις γνώσεις τους και να ενημερώνονται για τις τεχνολογικές αλλαγές.
- Ειδικές δραστηριότητες ανάπτυξης: Ομάδες στήριξης αλλαγών, που οργάνωσε εκτεταμένα ενδοϋπηρεσιακά εργαστήρια που αφορούσαν διδακτικές προσεγγίσεις που επικεντρώνονται στους μαθητές για στήριξη της εφαρμογής του νέου αναλυτικού προγράμματος στα σχολεία τους.

Καθηγητές σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Προϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Μόνο σε δύο από αυτά τα ιδρύματα, στην Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου και στη Νοσηλευτική Σχολή, η προϋπηρεσιακή κατάρτιση είναι υποχρεωτική.

Οι καθηγητές στην Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου είναι έμπειροι βαθμοφόροι αστυφύλακες που μετατέθηκαν από τη θέση εργασίας τους για να διδάξουν. Οι αστυφύλακες που επιθυμούν να διδάξουν θα πρέπει να έχουν τουλάχιστο το βαθμό του λοχία. Συνήθως οι καθηγητές στην Αστυνομική Ακαδημία είναι λοχίες και υπαστυνόμοι. Για να μπορέσουν να διδάξουν θα πρέπει να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών" που οργανώνεται από την Αστυνομική Ακαδημία. Το πρόγραμμα "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών" περιλαμβάνει θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα.

Οι καθηγητές στη Νοσηλευτική Σχολή πρέπει να παρακολουθήσουν το ίδιο πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης που πρέπει να παρακολουθήσουν οι καθηγητές μέσης γενικής και τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης για με το διορισμό τους.

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Η συνεχιζόμενη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των καθηγητών της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στα δημόσια ιδρύματα είναι συνηθισμένη τακτική αλλά προαιρετική. Σε όλα τα δημόσια ιδρύματα δεν έχουν ακόμα εισαχθεί κίνητρα για αύξηση της συμμετοχής στα προγράμματα συνεχούς κατάρτισης. Το μοναδικό ίδρυμα όπου η συνεχιζόμενη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση είναι υποχρεωτική είναι η Νοσηλευτική Σχολή. Η πλειοψηφία των ενδοϋπηρεσιακών προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολουθούν οι καθηγητές στα δημόσια ιδρύματα σχετίζεται με τους τομείς που ασχολείται το ίδρυμα καθώς και τις ανάγκες κατάρτισης των καθηγητών. Οι καθηγητές του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ) και του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ) συνηθίζουν να παρακολουθούν το πρόγραμμα κατάρτισης "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών". Όλα τα δημόσια ιδρύματα λαμβάνουν μέρος σε πολυεθνικά προγράμματα ανταλλαγής για καθηγητές Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Καθηγητές σε ιδιωτικά κολέγια

Προϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Παρόλο που η επαγγελματική πείρα και η προϋπηρεσιακή κατάρτιση δεν αποτελούν προϋπόθεση πρόσληψης εντούτοις θεωρούνται ως επιπρόσθετα προσόντα.

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Η συνεχής ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των καθηγητών στα ιδιωτικά κολέγια είναι προαιρετική. Η πλειοψηφία των ενδοϋπηρεσιακών προγραμμάτων που παρακολουθούν οι καθηγητές των ιδιωτικών κολεγίων σχετίζονται με τους τομείς που ασχολούνται τα ιδιωτικά κολέγια καθώς και τις ανάγκες κατάρτισης των καθηγητών. Τα ιδιωτικά κολέγια λαμβάνουν μέρος σε πολυεθνικά προγράμματα ανταλλαγής καθηγητών Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης όπως το Leonardo da Vinci και το Socrates-Erasmus.

Εκπαιδευτές σε δημόσια ιδρύματα κατάρτισης

Προϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Δεν υπάρχουν καθορισμένα προσόντα για τους εκπαιδευτές στα δημόσια ιδρύματα κατάρτισης. Σε περίπτωση που τα δημόσια ιδρύματα κατάρτισης επιθυμούν να υποβάλουν προγράμματα κατάρτισης για έγκριση και επιχορήγηση από την ΑνΑΔ, μέσω των σχεδίων αρχικής κατάρτισης της ΑνΑΔ, τότε οι εκπαιδευτές τους πρέπει να πληρούν τα προκαθορισμένα κριτήρια της ΑνΑΔ σε σχέση με τη μόρφωση, την επαγγελματική πείρα καθώς και την εκπαιδευτική πείρα. Η προϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτών της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις όπου δεν έχουν προηγούμενη εκπαιδευτική πείρα.

Το πρόγραμμα που παρακολουθούν συνήθως οι εκπαιδευτές είναι η "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών". Το πρόγραμμα αυτό οργανώνεται από την ΑνΑΔ σε συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες και παρέχεται επίσης από ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης.

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Η πλειοψηφία των ενδοϋπηρεσιακών προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολουθούνται από τους εκπαιδευτές του ΚΕΠΑ έχουν σχέση με τους τομείς που ασχολείται το ίδρυμα καθώς και με τις ανάγκες κατάρτισης των εκπαιδευτών. Άλλα προγράμματα εκτός από την "Κατάρτιση των Εκπαιδευτών" στα οποία συμμετέχουν αφορούν θέματα ΕΕ, όπως επίσης τη δημιουργία και λειτουργία συμβουλευτικών επιτροπών που αφορούν κυρίως πληροφορίες για τη νομοθεσία της Δημόσιας Διοίκησης.

Εκπαιδευτές σε ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και σε επιχειρήσεις

Προϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Δεν υπάρχουν καθορισμένα προσόντα για τους εκπαιδευτές στα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις κι'έτσι κάθε ίδρυμα κατάρτισης

καθορίζει τα δικά του. Σε περίπτωση που τα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης επιθυμούν να υποβάλουν προγράμματα κατάρτισης για έγκριση και επιχορήγηση από την ΑνΑΔ, μέσω των σχεδίων αρχικής κατάρτισης της ΑνΑΔ, τότε οι εκπαιδευτές τους πρέπει να πληρούν τα προκαθορισμένα κριτήρια της ΑνΑΔ σε σχέση με τη μόρφωση, την επαγγελματική πείρα καθώς και την εκπαιδευτική πείρα. Η προϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτών της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις όπου δεν έχουν προηγούμενη εκπαιδευτική πείρα.

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση

Η συνεχιζόμενη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτών των ιδιωτικών ιδρυμάτων κατάρτισης και των επιχειρήσεων είναι εθελοντική και επομένως εναπόκειται στα ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης και στις επιχειρήσεις και στους εκπαιδευτές τους να επενδύσουν στην αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους. Η ΑνΑΔ εφαρμόζει και επιχορηγεί εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδευτές με στόχο:

- Εκπαιδευτές με λίγη ή καθόλου εμπειρία.
- Αναβάθμιση των ικανοτήτων των εκπαιδευτών για την υποστήριξη της εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης τα οποία εγκρίνει και επιχορηγεί η ΑνΑΔ.
- Διαχείριση των κέντρων κατάρτισης.

Όταν ολοκληρωθούν τα προγράμματα είτε είναι οργανωμένα από την ΑνΑΔ ή από ιδιωτικούς παροχείς κατάρτισης οι συμμετέχοντες λαμβάνουν πιστοποιητικό παρακολούθησης. Προσωπικά κίνητρα για συμμετοχή σε τέτοια προγράμματα κατάρτισης είναι η αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων με σκοπό την προσφορά πιο ανταγωνιστικού προϊόντος σε μια πολύ ανταγωνιστική αγορά κατάρτισης.

0603 –ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι κατηγορίες των καθηγητών και εκπαιδευτών στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι οι ίδιες με αυτές της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης:

- Καθηγητές στη Δημόσια Ανώτερη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ):
 - ο Εσπερινή Τεχνική Σχολή.
 - ο Εκπαιδευτικά Προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης.
 - ο Επιμορφωτικά Κέντρα.

- Καθηγητές σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Καθηγητές σε ιδιωτικά κολέγια.
- Εκπαιδευτές σε δημόσια ιδρύματα κατάρτισης.
- Εκπαιδευτές σε ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης.
- Εκπαιδευτές σε επιχειρήσεις.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι κατηγορίες των καθηγητών και εκπαιδευτών στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και ο χώρος εργασίας τους.

Πίνακας 1: Καθηγητές και εκπαιδευτές της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης κατά είδος επαγγέλματος και χώρο εργασίας, 2005

Καθηγητές / Εκπαιδευτές	Είδος επαγγέλματος	Χώρος εργασίας
Καθηγητές	Καθηγητές στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΔΤΕΕ)	Εσπερινή Τεχνική Σχολή
		Εκπαιδευτικά Προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης
		Επιμορφωτικά Κέντρα
	Καθηγητές σε Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
	Καθηγητές σε Ιδιωτικά Κολέγια	Ιδιωτικά Κολέγια
Εκπαιδευτές	Εκπαιδευτές σε Δημόσια Ιδρύματα Κατάρτισης	Κέντρο Παραγωγικότητας
		Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
	Εκπαιδευτές σε Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης	Ιδιωτικά Ιδρύματα Κατάρτισης και Επιχειρήσεις
	Εκπαιδευτές σε Επιχειρήσεις	Επιχειρήσεις

Οι προϋποθέσεις για την προϋπηρεσιακή και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των καθηγητών και εκπαιδευτών της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι οι ίδιες με αυτές που ισχύουν για τους καθηγητές και εκπαιδευτές της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης όπως περιγράφηκαν στο πεδίο 0602.

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2006), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Κατάρτιση Καθηγητών και Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

ETF (2003), "Short report on recent developments in education, training and employment policy in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Ιστοσελίδες:

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου www.police.gov.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

Δασικό Κολέγιο Κύπρου www.moa.gov.cy/fc

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Νοσηλευτική Σχολή www.moh.gov.cy

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου www.pi.ac.cy

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος www.moa.gov.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

07 – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

0701 – ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Ο κύριος μηχανισμός για τον εντοπισμό των αναγκών σε δεξιότητες δημιουργήθηκε και λειτουργεί από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) με την ανάλυση των αλλαγών στην αγορά εργασίας. Το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ) παρέχει προβλέψεις για την ανάπτυξη της οικονομίας, οι οποίες περιλαμβάνουν προβλέψεις για τους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) είναι υπεύθυνο για τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών καθώς και των αναγκών ειδικών δεξιοτήτων.

Η ΑνΑΔ διεξάγει έρευνες και μελέτες σε θέματα στρατηγικής σημασίας, οι οποίες αποτελούν χρήσιμο οδηγό για τη διαμόρφωση της στρατηγικής κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της ΑνΑΔ.

Η ερευνητική δραστηριότητα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση των τάσεων στην αγορά εργασίας, με επικέντρωση σε θέματα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, στην εξέταση της λειτουργίας των συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και της αγοράς κατάρτισης, στην ανάλυση της συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση και στην αξιολόγηση της επίδρασης των δραστηριοτήτων κατάρτισης. Με στόχο τη συστηματική παροχή προβλέψεων για τις ανάγκες απασχόλησης και κατάρτισης, η ΑνΑΔ διεξάγει τις ακόλουθες μελέτες:

- Μακροχρόνιες τάσεις απασχόλησης και προβλέψεις στην Κύπρο

Η Διεύθυνση Έρευνας και Προγραμματισμού της ΑνΑΔ έχει πρόσφατα ολοκληρώσει και εκδώσει τρεις μελέτες που παρέχουν προβλέψεις απασχόλησης στην Κύπρο για την περίοδο 2005-2015, τις πιο πρόσφατες από μια σειρά μελετών που παρέχουν αναλύσεις και προβλέψεις για την αγορά εργασίας της Κύπρου.

Η πρώτη μελέτη με τίτλο «Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κυπριακή Οικονομία 2005-2015» παρέχει προβλέψεις απασχόλησης σε 44 επιλεγμένους τομείς και σε 27 επιλεγμένες επαγγελματικές ομάδες, που περικλείουν το σύνολο της αγοράς εργασίας της Κύπρου.

Η δεύτερη μελέτη με τίτλο «Προβλέψεις Προοπτικών Απασχόλησης σε Ανώτερου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2005-2015» παρέχει προβλέψεις για την απασχόληση, τις αναπτυξιακές ανάγκες και τις μόνιμες αποχωρήσεις για 104 επαγγέλματα ανώτερου επιπέδου για την περίοδο 2005-2015. Τα επαγγέλματα αυτά συνήθως απαιτούν πτυχίο πανεπιστημίου

ή μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατανέμονται στις ακόλουθες τρεις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες: Διευθυντές (13 επαγγέλματα), Πτυχιούχοι (45 επαγγέλματα) και Τεχνικοί Βοηθοί και Ειδικοί Γραφείς (46 επαγγέλματα).

Αντίστοιχα, η τρίτη μελέτη με τίτλο «Προβλέψεις Προοπτικών Απασχόλησης σε Μέσου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2005-2015» παρέχει προβλέψεις για την απασχόληση, τις αναπτυξιακές ανάγκες και τις μόνιμες αποχωρήσεις για 90 επαγγέλματα μέσου επιπέδου για την περίοδο 2005-2015. Τα επαγγέλματα αυτά συνήθως απαιτούν πτυχίο μέσης εκπαίδευσης και κατανέμονται στις ακόλουθες πέντε επαγγελματικές κατηγορίες: Γραφείς, Δακτυλογράφοι και Ταμίες (16 επαγγέλματα), Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές (13 επαγγέλματα), Γεωργοί, κτηνοτρόφοι και Ψαράδες (1 επάγγελμα), Τεχνίτες (40 επαγγέλματα) και Χειριστές Μηχανών και Συναρμολογητές (20 επαγγέλματα).

- Βραχυχρόνιες προβλέψεις απασχόλησης

Πρόσθετα, στη βάση της ίδιας μεθοδολογίας, παρέχονται περιοδικά βραχυχρόνιες προβλέψεις απασχόλησης που καλύπτουν δυο με τέσσερα χρόνια.

- Ετήσια διερεύνηση για εντοπισμό αναγκών δεξιοτήτων με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων

Τέλος, διεξάγεται κάθε χρόνο μια μελέτη για τον εντοπισμό αναγκών αρχικής κατάρτισης με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων. Η μελέτη παρέχει ετήσιες εκτιμήσεις για τον αριθμό ατόμων που απαιτούνται για συγκεκριμένα επαγγέλματα κατά επαρχία. Στη βάση των εκτιμήσεων αυτών προωθούνται εισηγήσεις για την εφαρμογή Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης. Για τη μελέτη, συλλέγονται και αναλύονται οι απόψεις Εργοδοτικών Οργανώσεων, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και των Επαρχιακών Γραφείων Εργασίας μέσα από ένα ειδικό σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο.

- Πρόσθετα με τις προβλέψεις απασχόλησης, η ΑνΑΔ επίσης διεξάγει:
 - Μελέτες ανθρώπινου δυναμικού που επικεντρώνονται στα χαρακτηριστικά επιλεγμένων ομάδων όπως οι απασχολούμενοι, οι άνεργοι, οι αδρανείς, οι γυναίκες, το ξένο εργατικό δυναμικό, η εκπαίδευση και κατάρτιση και η δια βίου μάθηση.
 - Μελέτες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και της επίδρασης των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης της ΑνΑΔ.
- Θεματολόγιο Προτεραιοτήτων

Η ΑνΑΔ ετοιμάζει πάνω σε ετήσια βάση έγγραφο που περιέχει το θεματολόγιο προτεραιοτήτων για τα πολυεπιχειρησιακά προγράμματα

κατάρτισης. Το έγγραφο αυτό αποστέλλεται σε όλα τα ιδρύματα και παροχείς κατάρτισης. Η ΑνΑΔ εξετάζει τα προγράμματα που υποβάλλονται στη βάση του θεματολογίου προτεραιοτήτων και επιχορηγεί τα εγκεκριμένα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης.

Το Γραφείο Προγραμματισμού παρέχει προβλέψεις για το ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας που περιλαμβάνουν προβλέψεις της προστιθέμενης αξίας, παραγωγικότητας και απασχόλησης για διάφορους τομείς και κάνει εισηγήσεις για τις αναγκαίες αλλαγές πολιτικής.

Τέλος, το ΥΠΠ έχει την ευθύνη για τη γενική διοίκηση της εκπαίδευσης. Για το σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε επιτροπές βοηθά στον προσδιορισμό των ειδικών δεξιοτήτων όπου αυτές απαιτούνται.

0702 – ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΔΙΟΔΩΝ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής δια βίου μάθησης μέχρι το τέλος του 2006, θα παρέχει τις κατάλληλες συνδέσεις μεταξύ της αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε συνδυασμό με την εγκαθίδρυση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων.

Το νέο ενιαίο λύκειο στοχεύει στην ενοποίηση του προγράμματος γενικής εκπαίδευσης με την τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση. Η ενοποίηση μέσης εκπαίδευσης προορίζεται να προσαρμόσει την ανώτερη μέση εκπαίδευση στις σύγχρονες τάσεις και να διευρύνει τα αναλυτικά προγράμματα με σκοπό να ενισχυθεί η σύνδεση της εκπαίδευσης με τον πραγματικό κόσμο. Προηγουμένως υπήρχαν διάφορα καθορισμένα προγράμματα σπουδών (συνδυασμό θεμάτων) στο λύκειο όπως Κλασσικό, Πρακτικό, Οικονομικό, Εμπορικό και Ξένες Γλώσσες. Το νέο ενιαίο λύκειο παρέχει ένα μίγμα υποχρεωτικών μαθημάτων βασικού κορμού που είναι κοινά για όλους τους μαθητές, μαθημάτων ειδικότητας όπως για παράδειγμα μαθηματικά, επιστήμες, τεχνολογία, πληροφορική και γλώσσες και τέλος μαθημάτων ειδικού ενδιαφέροντος.

Η συνεργασία μεταξύ γενικής και τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης λαμβάνει τη μορφή συμβουλευτικής καθοδήγησης που παρέχεται καθόλη τη διάρκεια της συμμετοχής των μαθητών στην κατώτερη μέση εκπαίδευση και κυρίως στην ανώτερη μέση εκπαίδευση (γενική και τεχνική / επαγγελματική) τόσο σε τάξεις όσο και σε ατομικό επίπεδο όταν ζητηθεί. Οι μαθητές της τελευταίας τάξης της γενικής ανώτερης μέσης εκπαίδευσης έχουν επίσης την ευκαιρία για τοποθέτηση σε εργασία για μια εβδομάδα η οποία αποτελεί μέρος εθελοντικής εργασίας.

Πρόσθετα, οι φοιτητές συγκεκριμένων δημοσίων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν την ευκαιρία για πρακτική εξάσκηση στη βιομηχανία. Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) επιχορηγεί την πρακτική κατάρτιση των φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ) και του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ). Η επιλογή των επιχειρήσεων και η τοποθέτηση αυτών των φοιτητών καθώς και η παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου τους γίνονται από τους οργανωτές των προγραμμάτων, σε συνεργασία με την ΑνΑΔ.

0703 – ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Την ευθύνη για την αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έχουν δυο σημαντικοί φορείς: το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το οποίο έχει τη γενική ευθύνη για τη διοίκηση της εκπαίδευσης περιλαμβανομένης της αναθεώρησης των αναλυτικών προγραμμάτων και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), η οποία καθορίζει ετήσιες προτεραιότητες για τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης που εγκρίνονται και επιχορηγούνται.

Έχουν ήδη γίνει προσπάθειες για εισαγωγή της ηλεκτρονικής μάθησης (eLearning) στο Εκπαιδευτικό Σύστημα της Κύπρου. Βρίσκεται σε εξέλιξη, αυτή την περίοδο, μια οργανωμένη και ολοκληρωμένη προσπάθεια η οποία θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Μια δράση στοχεύει στην εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας στην εκπαίδευση και μια άλλη στοχεύει στη διασφάλιση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης και στην απόκτηση δεξιοτήτων για την εφαρμογή νέων αναλυτικών προγραμμάτων σχετικά με την πληροφορική. Το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ) έχει ετοιμάσει το έγγραφο "Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορικής 2004-2006" για να αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορικής.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Οι ακόλουθες βασικές δομές του Υπουργείου έχουν την ευθύνη για εκπαιδευτικά θέματα: η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Ανωτέρας και Ανωτάτης Εκπαίδευσης, το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (ΚΕΕ), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) και η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα στην κατώτερη μέση εκπαίδευση σχεδιάζονται από τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης του ΥΠΠ η οποία επίσης παρέχει σχολικά βιβλία στους μαθητές και καθηγητές βασισμένα στα εγκεκριμένα αναλυτικά προγράμματα. Τα σχολικά βιβλία προσφέρονται είτε από το Ελληνικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή ετοιμάζονται από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Αναλυτικών Προγραμμάτων της μέσης εκπαίδευσης.

Στην ανώτερη μέση εκπαίδευση το αναλυτικό πρόγραμμα του νέου ενιαίου λυκείου στοχεύει στην παροχή μιας ευρείας βάσης γνώσεων και μεγαλύτερης ευελιξίας στην επιλογή θέματος. Οι εκπαιδευτικοί στόχοι επικεντρώνονται στα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των μαθητών με μικρή εξειδίκευση στον τελευταίο χρόνο. Η εκτεταμένη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών τόσο για απόκτηση δεξιότητας όσο και ως εργαλείο στη διαδικασία διδασκαλίας / μάθησης αποτελεί προτεραιότητα του νέου σχεδίου.

Στη μέση τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης έχει προσεγγίσει συστηματικά το σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων, με τη συμμετοχή σχεδόν όλων των εμπλεκόμενων φορέων, περιλαμβανομένων αντιπροσώπων κοινωνικών εταίρων, καθηγητών / εκπαιδευτών και των οργανώσεων τους, αντιπροσώπων του ΠΙ και του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΠΚ). Επιπλέον, διατηρεί στενούς δεσμούς με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) με στόχο την προώθηση ευελιξίας στα προγράμματα που παρέχονται βασισμένα στις ανάγκες και απαιτήσεις της οικονομίας. Το πρώτο βήμα για το σχεδιασμό του νέου αναλυτικού προγράμματος ήταν η ετοιμασία βασικών προτύπων επαγγελμαμάτων και σχετικών ικανοτήτων.

Το ΥΠΠ έχει προχωρήσει με τη μεταρρύθμιση της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Για την ετοιμασία της μεταρρύθμισης δημιουργήθηκαν οι ακόλουθες επιτροπές: η συντονιστική επιτροπή, τομεακές επιτροπές και ειδικές επιτροπές. Σε αυτές τις επιτροπές συμμετείχαν αντιπρόσωποι καθηγητών διαφόρων ειδικοτήτων, του ΠΚ και άλλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, του ΠΙ, επαγγελματικών συνδέσμων και επιθεωρητών σχολείων. Μερικές από τις κύριες βελτιώσεις περιλαμβάνουν την παροχή ευρείας βάσης γνώσεων και την εισαγωγή νέων ειδικοτήτων που σχετίζονται με τον τομέα των υπηρεσιών. Τα αναλυτικά προγράμματα επικεντρώνονται σε βασικές δεξιότητες και δίδεται έμφαση στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών ως δεξιότητα. Ενθαρρύνονται νέες μέθοδοι διδασκαλίας / μάθησης που ευνοούν την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τους μαθητές καθώς και τη διδασκαλία υπό μορφή εργασιακών μελετών.

Η κυβέρνηση προωθεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον ανώτερο δευτεροβάθμιο κύκλο του εκπαιδευτικού συστήματος, περιλαμβανομένης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι προσπάθειες για την αναδόμηση και τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος κατέληξαν το 2003 με το διορισμό, από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, μιας Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης (ΕΕΜ) η οποία αποτελείται από επτά Ειδικούς / Ακαδημαϊκούς, με σκοπό να εξετάσει το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Κύπρου και να κάνει εισηγήσεις για βελτίωση του. Η Επιτροπή υπέβαλε, τον Αύγουστο 2004, Έκθεση που παρουσιάζει τους κύριους τομείς μεταρρύθμισης με προτάσεις για την αναδόμηση και τον εκσυγχρονισμό του Εκπαιδευτικού Συστήματος της Κύπρου. Διεξάγεται

δημόσιος διάλογος, ο οποίος προκηρύχθηκε δημόσια από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 30 Ιανουαρίου 2005 και διάφορες ομάδες εργασίας, που διορίζονται από τον Υπουργό, έχουν ετοιμάσει προτάσεις σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα που θα εφαρμοστούν. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνται κυρίως δομικές αλλαγές σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, από την προδημοτική μέχρι την ανώτερη εκπαίδευση.

Οι κύριες προτεραιότητες που έχουν προσδιοριστεί για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση είναι οι ακόλουθες:

- Επαναπροσανατολισμός και μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης της Κύπρου για μια ανοικτή, δημοκρατική και πολυπολιτιστική κοινωνία της γνώσης.
- Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της διοίκησης και της λήψης αποφάσεων με έμφαση στη διοικητική αποκέντρωση.
- Μεταρρύθμιση της δομής του εκπαιδευτικού συστήματος από την προδημοτική στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με στόχο την επέκταση της σχολικής ημέρας στην προδημοτική εκπαίδευση και ενδεχομένως στην κατώτερη μέση εκπαίδευση, στη σμίκρυνση του χάσματος μεταξύ της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης και στη δημιουργία Ιδρυμάτων Μεταλυκειακής Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- Αναβάθμιση του περιεχομένου της εκπαίδευσης – αναλυτικό πρόγραμμα και μέθοδοι διδασκαλίας – με επικέντρωση στη διαμόρφωση ενιαίου αναλυτικού προγράμματος για δεκαετή υποχρεωτική εκπαίδευση από την προδημοτική μέχρι το γυμνάσιο.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο της δημόσιας όσο και της ιδιωτικής, στοχεύοντας στη μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό κέντρο της εκπαίδευσης.
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας για ένα νέο σχέδιο αξιολόγησης του έργου της σχολικής μονάδας, του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών και ίδρυση Κέντρου για Εκπαιδευτική Έρευνα και Αξιολόγηση.
- Βελτίωση και αναδιάρθρωση του συστήματος προϋπηρεσιακής και ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Όσον αφορά τα δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το υπουργείο στο οποίο υπάγεται το κάθε ίδρυμα πρέπει να εγκρίνει τα αναλυτικά προγράμματα, τα οποία σχεδιάζουν τα ίδια τα ιδρύματα.

Οι καθηγητές εμπλέκονται στο σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών του ιδρύματος που διδάσκουν βασισμένοι στις εμπειρίες τους, σε τακτικές επαφές με τις επιχειρήσεις και τις γνώσεις τους σε σχετικές έρευνες. Τα αναλυτικά προγράμματα πρέπει να εγκριθούν από το

Διοικητικό Συμβούλιο του κάθε ιδρύματος στο οποίο συμμετέχουν συνήθως οι κοινωνικοί εταίροι.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Τα Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης που εγκρίνονται και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ πρέπει να σχεδιάζονται στη βάση του ετήσιου θεματολογίου, το οποίο αποστέλλεται σε όλα τα ιδρύματα / παροχείς κατάρτισης. Οι συγκεκριμένες θεματικές προτεραιότητες για το 2006, για τις οποίες τα ιδρύματα και οι παροχείς κατάρτισης μπορούν να υποβάλουν στην ΑνΑΔ προγράμματα κατάρτισης για έγκριση και επιχορήγηση, είναι οι ακόλουθες: Διεύθυνση / Εποπτεία, Πωλήσεις και Μάρκετινγκ, Οικονομικά και Χρηματοοικονομικά θέματα, Ανάπτυξη και Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Θέματα Τεχνολογίας και Πληροφορικής και άλλα. Τα προγράμματα που υποβάλλονται πρέπει να έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΑνΑΔ.

Η ΑνΑΔ τα τελευταία χρόνια έχει αυξήσει τον αριθμό των επιχορηγημένων προγραμμάτων κατάρτισης στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών και έχει προωθήσει περαιτέρω την υιοθέτηση μεθόδων και τεχνικών ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning).

Η ΑνΑΔ αναπτύσσει και θα θέσει σε εφαρμογή το 2006 τρία νέα σχέδια, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ. Τα σχέδια αυτά στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και της απασχολησιμότητας των Ανέργων, των Νέων Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και των Αδρανών Γυναικών. Οι ομάδες αυτές θα βοηθηθούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας με προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία ταξινομούνται σε δυο κατηγορίες:

- Παροχή βασικών δεξιοτήτων, στη βάση των αποτελεσμάτων της εξατομικευμένης καθοδήγησης / προσέγγισης. Ενδεικτικά, μπορεί να καλυφθούν τα ακόλουθα θέματα: επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις, ομαδική εργασία, τεχνικές ανάπτυξης και διαπραγμάτευσης, επίλυση προβλημάτων, ψηφιακός αλφαριθμητισμός και εκμάθηση ξένων γλωσσών.
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης για την απόκτηση εξειδικευμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα εξατομικευμένης καθοδήγησης / προσέγγισης και τα αποτελέσματα μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μελετών που διεξάγονται από την ΑνΑΔ.

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Προβλέψεις Απασχόλησης στην Κυπριακή Οικονομία 2005-2015".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Προβλέψεις Προοπτικών Απασχόλησης σε Ανώτερου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2005-2015".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Προβλέψεις Προοπτικών Απασχόλησης σε Μέσου Επιπέδου Επαγγέλματα στην Κύπρο 2005-2015".

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Θεματολόγιο Προτεραιοτήτων 2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2005), "Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορικής 2004-2006".

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2004), "Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Ιστοσελίδες:

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

ETF, www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, www.moec.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών, www.mof.gov.cy

08 – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΣΗΣ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

0801 – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) έχει την ευθύνη για την πιστοποίηση της τυπικής εκπαίδευσης. Δυο άλλοι ανεξάρτητοι φορείς είναι υπεύθυνοι για την εγγραφή ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την αναγνώριση προσόντων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ) και το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ).

Το ΥΠΠ έχει την ευθύνη για τους μηχανισμούς διδασκαλίας, αξιολόγησης και πιστοποίησης των προγραμμάτων που προσφέρονται στα δημόσια σχολεία. Το απολυτήριο απονέμεται από το κάθε σχολείο με την έγκριση του ΥΠΠ.

Η ίδρυση και λειτουργία των ιδιωτικών σχολών μέσης εκπαίδευσης επίσης εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ΥΠΠ. Τα ιδιωτικά σχολεία αποφασίζουν για τη διδασκτέα ύλη και τις μεθόδους διδασκαλίας, αξιολόγησης καθώς και πιστοποίησης. Αυτά δυνατό να εμφανίζονται στα απολυτήρια που εκδίδουν.

Το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων, η διδασκαλία, η αξιολόγηση και η πιστοποίηση στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι ευθύνη των ίδιων των ιδρυμάτων. Τα Δημόσια Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (όπως το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ)) καθορίζουν αυτά τα θέματα εσωτερικά.

Τα περισσότερα ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χρησιμοποιούν ως σημείο αναφοράς πληροφορίες και διαδικασίες που εφαρμόζουν κολέγια και πανεπιστήμια στο εξωτερικό με τα οποία έχουν κάποια μορφή συνεργασίας. Για προγράμματα που έχουν αναγνωρισθεί από το ΣΕΚΑΠ τα ίδια τα ιδρύματα εκδίδουν πιστοποιητικά.

Το ΣΕΚΑΠ είναι ανεξάρτητο σώμα που συμβουλεύει τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού για ζητήματα σχετικά με την ίδρυση, έλεγχο και λειτουργία ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Σύμφωνα με το Νόμο 67 (Ι)/96 που ρυθμίζει την ίδρυση του ΣΕΚΑΠ, όλα τα ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να εγγραφούν στο ΥΠΠ. Κάποια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εγγράφονται στο ΥΠΠ και προσφέρουν συγκεκριμένα προγράμματα τα οποία οδηγούν στην απόκτηση απολυτηρίου / διπλώματος / πτυχίου. Κάποιες από αυτές τις σχολές έχουν εγγραφούν για να προσφέρουν επίσης μεταπτυχιακά προγράμματα. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η εγγραφή ιδιωτικού ιδρύματος δε συνεπάγεται αναγνώριση των πτυχίων που απονέμουν αυτά τα ιδρύματα. Η αναγνώριση γίνεται μόνο μετά από επιτυχή πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρονται.

Όσον αφορά την πιστοποίηση σπουδών σε σχέση με την πιθανή απαλλαγή των μαθητών από κάποια θέματα για ένα συγκεκριμένο πτυχίο με σπουδές που αποκτήθηκαν κάπου αλλού, δεν υπάρχει επίσημη νομοθεσία αλλά κάθε ίδρυμα εξετάζει την κάθε περίπτωση ξεχωριστά και μπορεί να δώσει απαλλαγές. Ειδικότερα, το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) και άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εξετάζουν τα προγράμματα σπουδών και τα μαθήματα που παρακολουθούνται από μαθητές συγκεκριμένης ειδικότητας με σκοπό να δώσουν πιστώσεις και απαλλαγές για κάποια μαθήματα και να αποφύγουν την επανάληψη μαθημάτων. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer System, ECTS) και το Συμπλήρωμα Διπλώματος (Diploma Supplement, DS) εφαρμόζονται ήδη σε αρκετά προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου και θα είναι υποχρεωτικά για όλα τα προγράμματα σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006, καθώς και σε ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης.

Το ΚΥΣΑΤΣ που είναι ανεξάρτητο σώμα, είναι η αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την αναγνώριση των τίτλων (ή πτυχίων) που απονεμήθηκαν από ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης τα οποία είναι αναγνωρισμένα από τη χώρα που λειτουργούν. Εξυπηρετεί το ρόλο του National Academic Recognition Information Centre (NARIC) στην Κύπρο. Η αναγνώριση των ακαδημαϊκών τίτλων (ή πτυχίων) είναι βασισμένη στις οδηγίες της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Οι νομοθεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας που αφορούν την «Αναγνώριση σπουδών Ανώτερης Εκπαίδευσης και Παροχή Σχετικών Πληροφοριών» είναι οι Νόμοι 68(I) του 1996 και 48(I) του 1998. Οι κανονισμοί που αφορούν την αναγνώριση τίτλων (ή πτυχίων) ανώτερης εκπαίδευσης και την παροχή σχετικών πληροφοριών προωθήθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για να ξεπεραστούν τα εμπόδια στην ελεύθερη πρόσβαση και άσκηση των επαγγελματιών που ρυθμίζονται με συγκεκριμένη νομοθεσία στα κράτη-μέλη, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε μια σειρά από Οδηγίες. Για εναρμόνιση με τις τρεις Οδηγίες του Γενικού Συστήματος Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (Οδηγίες 89/48/ΕΟΚ, 92/51/ΕΟΚ και 99/42/ΕΚ), η Βουλή της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει εισάξει σχετική εθνική νομοθεσία με σκοπό να εφαρμόσει το Γενικό Σύστημα. Το σύστημα δίνει στους πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου γενικότερα, οι οποίοι μπορούν στη χώρα τους να ασκήσουν ένα κατοχυρωμένο επάγγελμα, να ασκούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί, το ίδιο κατοχυρωμένο επάγγελμα στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Επιπλέον, έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ και μεταφερθεί στην Κυπριακή νομοθεσία από τα αρμόδια σώματα επτά άλλες τομεακές οδηγίες. Οι τομεακές οδηγίες περιλαμβάνουν τα επαγγέλματα νοσοκόμου υπεύθυνου

για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας / μαιευτή, αρχιτέκτονα, φαρμακοποιού και ιατρού.

0802 - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΤΥΠΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Στην Κύπρο δεν έχουν ακόμη καθιερωθεί το πλαίσιο και οι οργανισμοί για πιστοποίηση της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης. Εντούτοις, έχουν γίνει διάφορες προσπάθειες προς τη γενική αυτή κατεύθυνση όπως περιγράφονται πιο κάτω.

Οι εξελίξεις στην ΕΕ στον τομέα πιστοποίησης της μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης παρακολουθούνται στενά και αυτό θα γίνει σημαντικό θέμα στα επόμενα χρόνια. Ειδικότερα, η Συνθήκη της Κοπεγχάγης (30 Νοεμβρίου 2002) και το Ψήφισμα του Συμβουλίου (19 Δεκεμβρίου 2002) για την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση αναγνώρισαν ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη ενός συνόλου κοινών αρχών σχετικά με την πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης με στόχο τη διασφάλιση της όσο το δυνατό μεγαλύτερης συγκρισιμότητας ανάμεσα στις προσεγγίσεις στις διάφορες χώρες σε όλα τα επίπεδα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Κύπρος έχει ιδρύσει το Εθνικό Κέντρο Europass (ΕΚΕ) και προχωρεί με την ανάπτυξη Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων. Η Κύπρος επίσης στηρίζει την πρωτοβουλία για καθιέρωση Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Κύπρου στις 27 Απριλίου 2005, το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) ορίστηκε ως το Εθνικό Κέντρο Europass. Το Europass καταγράφει τις δεξιότητες και ικανότητες με ένα ξεκάθαρο και εύκολο τρόπο, για να βοηθήσει τους πολίτες να βρουν εργασία, να αποκτήσουν εμπειρία στο εξωτερικό ή να εγγραφούν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) έχει την ευθύνη για τη σταδιακή ίδρυση και λειτουργία του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων. Ο περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού νόμος του 1999 (Αρ. 125 (Ι)/99), ο οποίος αντικατέστησε το νόμο του 1974 για την Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης διέυρνε τις εξουσίες της ΑνΑΔ και έδωσε νέα ώθηση στο Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων. Ειδικότερα, η νέα νομοθεσία καθορίζει σαφώς την αρμοδιότητα και τις εξουσίες της ΑνΑΔ να «ορίζει πρότυπα επαγγελματικών προσόντων για οποιαδήποτε κατηγορία ή κατηγορίες απασχολούμενων, να μεριμνά για τη διεξαγωγή εξετάσεων και να εκδίδει τα σχετικά πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων».

Η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Συστήματος αποτελεί στόχο ψηλής προτεραιότητας, για τον οποίο η Κύπρος έχει δεσμευτεί στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑνΑΔ με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου αποφάσισε να

προχωρήσει με τη σταδιακή εγκαθίδρυση του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων. Για το σκοπό αυτό, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει όπως οι εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός και οι καθηγητές των δημοσίων ιδρυμάτων μπορούν να αξιοποιούνται κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης εφαρμογής του Συστήματος το 2006. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης εφαρμογής, 2007-2013, το θέμα θα μελετηθεί λεπτομερώς και θα υιοθετηθεί σχετική νομοθεσία.

Μετά από συζητήσεις μεταξύ κυβερνητικών τμημάτων τον Οκτώβριο του 2005, η Κύπρος έχει αρχίσει διάλογο με πληθώρα δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του τομέα της εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων των κοινωνικών εταιρών για συνεισφορά προς την ανάπτυξη της Κυπριακής θέσης στην πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Προσόντων. Η πρωτοβουλία αυτή παρουσιάστηκε, αναλύθηκε και συζητήθηκε στις αρχές Ιανουαρίου 2006. Ζητήθηκε από όλους τους συμμετέχοντες να ετοιμάσουν και να υποβάλουν τις προτάσεις τους στις αρχές Ιανουαρίου 2006. Στη βάση των προτάσεων αυτών και περαιτέρω διαβουλεύσεων και συζητήσεων, η Κύπρος θα αναπτύξει και θα υποβάλει τις απόψεις της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έτσι που να συνεισφέρει στη διαμόρφωση του Συστήματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι την ίδια περίοδο οι ίδιοι φορείς έχουν αρχίσει συζητήσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με την ανάπτυξη Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για τη δια βίου μάθηση στην Κύπρο.

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "Στρατηγικός Προγραμματισμός 2004-2006".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Ministry of Education and Culture (2005), "National Report on the Implementation of the Programme "Education and Training 2010" – Cyprus Contribution to the Preparation of the 2006 Joint Council/Commission Report".

Ιστοσελίδες:

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

09 – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ, ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

0901- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ

Οι κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς στον επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική αγωγή στην Κύπρο είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ).

Η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής του ΥΠΠ παρέχει στους μαθητές δημόσιας μέσης γενικής και τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης βοήθεια στην ανάπτυξη προσωπικής συνειδητοποίησης για τα ενδιαφέροντα, ανάγκες και δεξιότητές τους και στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων για την εκπαίδευση και τη σταδιοδρομία τους. Παρέχεται ακαδημαϊκή και επαγγελματική καθοδήγηση καθόλη τη διάρκεια φοίτησης τους στην ανώτερη μέση εκπαίδευση τόσο σε τάξεις όσο και σε ατομική βάση κατόπιν αίτησης. Οι υπηρεσίες παρέχονται από προσοντούχους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένη μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Οι σύμβουλοι τοποθετούνται στα σχολεία και στα κεντρικά γραφεία του ΥΠΠ.

Η Υπηρεσία Επαγγελματικής Καθοδήγησης του ΥΕΚΑ παρέχεται μέσω των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ) και παρέχει πληροφορίες σε σχέση με τις προοπτικές απασχόλησης και τις ευκαιρίες ή τις πιθανότητες κατάρτισης. Υπάρχει καθιερωμένη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις ΔΥΑ. Κάθε επαρχιακό γραφείο εργασίας διατηρεί μια τριμερή συμβουλευτική επιτροπή.

Έχει σχεδιαστεί μια ιστοσελίδα από το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΠΕΕΚ) του Τμήματος Εργασίας του ΥΕΚΑ, όπου παρουσιάζονται πληροφορίες για τις ιδιωτικές και δημόσιες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο. Άλλες δραστηριότητες περιλαμβάνουν εκδόσεις, την οργάνωση σεμιναρίων σε συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού και συμμετοχή στην «Ετήσια Διεθνή Εκπαιδευτική Έκθεση» και στην «Ετήσια Έκθεση Σταδιοδρομίας».

Πρόσθετα με τα πιο πάνω, η ΑνΑΔ διατηρεί ιστοσελίδα με πληροφορίες και συμβουλές για εγκεκριμένες ευκαιρίες κατάρτισης. Η ΑνΑΔ επίσης διαθέτει σε ειδική ιστοσελίδα όλες τις μελέτες της σε ηλεκτρονική μορφή. Ένα ειδικό τμήμα στην ιστοσελίδα αυτή περιέχει προβλέψεις απασχόλησης για όλα τα επαγγέλματα της αγοράς εργασίας στην Κύπρο.

Η ΑνΑΔ, παρουσιάζει τα αποτελέσματα των μελετών και πληροφορίες για τα σχέδια της και τις επιλογές που είναι διαθέσιμες, στους γονείς, στους μαθητές μέσης εκπαίδευσης και σε νέους αποφοίτους σχολών μέσης εκπαίδευσης που υπηρετούν τη θητεία τους στην Εθνική Φρουρά.

Επιπλέον, η ΑνΑΔ, μέσω του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, στοχεύει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της ανάπτυξης και καλύτερης αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού τους. Το σχέδιο βοηθά τις επιχειρήσεις να προσδιορίσουν τις ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού τους και να ετοιμάσουν και εφαρμόσουν πλάνο κατάρτισης.

Ακόμη, ο Κεντρικός Οργανισμός Νεολαίας σε συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς νεολαίας αναπτύσσει παρόμοιες διευκολύνσεις πληροφοριών. Ιδιωτικές Υπηρεσίες Επαγγελματικής Καθοδήγησης επίσης επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους.

0902 – ΟΜΑΔΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός απευθύνεται κυρίως σε μαθητές, ανέργους, εργαζομένους και αδρανείς. Οι κύριοι φορείς που προσφέρουν επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική αγωγή στην Κύπρο είναι η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΔΥΑ) και το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και ορισμένοι ιδιωτικοί οργανισμοί.

Μαθητές και νέοι

Η Συμβουλευτική και Επαγγελματική Αγωγή παρέχεται στους μαθητές κυρίως από το ΥΠΠ, το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΥΕΚΑ και την ΑνΑΔ.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Η Συμβουλευτική και Επαγγελματική Αγωγή παρέχεται από το ΥΠΠ σε νέα άτομα στην ένατη βαθμίδα της εκπαίδευσης τους, πριν συμπληρώσουν την κατώτερη μέση εκπαίδευση για να προχωρήσουν στην ανώτερη μέση εκπαίδευση, είτε τη γενική ή την τεχνική και επαγγελματική.

Οι σύμβουλοι και άλλοι επαγγελματίες (όπως ψυχολόγοι) πληροφορούν τους μαθητές στον τελευταίο χρόνο της κατώτερης μέσης εκπαίδευσης για τα προγράμματα σπουδών και τις επιλογές που προσφέρονται στην ανώτερη μέση εκπαίδευση, τόσο τη γενική όσο και την τεχνική / επαγγελματική. Οι μαθητές επίσης λαμβάνουν πληροφορίες για τις μελλοντικές προοπτικές των αποφοίτων σε σχέση με απασχόληση και δυνατότητες περαιτέρω σπουδών ανάμεσα σε διάφορες επιλογές. Οι εξετάσεις ικανοτήτων και τα ψυχολογικά τεστ μπορούν περιστασιακά να

αποτελέσουν μέρος της διαδικασίας επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής αγωγής, παρόλο που αυτό δε γίνεται συστηματικά λόγω της έλλειψης ειδικών.

Το ΥΠΠ μετά από εισήγηση της Οργάνωσης Λειτουργών Τεχνικής Εκπαίδευσης χρησιμοποιεί τους καθηγητές από τις τεχνικές σχολές ως συμβούλους επισκέπτες στα γυμνάσια με σκοπό να δώσουν στους αποφοίτους ειδικές πληροφορίες για την ανώτερη μέση τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και τις διάφορες εξειδικεύσεις.

Στην ανώτερη μέση εκπαίδευση συμβουλευτική αγωγή παρέχεται στα σχολεία για να βοηθήσει τους μαθητές να αποφασίσουν για τις διάφορες επιλογές σπουδών που είναι διαθέσιμες. Η ακαδημαϊκή και επαγγελματική καθοδήγηση παρέχεται από τους συμβούλους κατά τη διάρκεια της φοίτησης των μαθητών στην ανώτερη μέση εκπαίδευση (γενική και τεχνική / επαγγελματική) τόσο στις τάξεις όσο και σε ατομική βάση κατόπιν αίτησης.

Στο ΥΠΠ υπάρχει ξεχωριστή υπηρεσία, η οποία παρέχει πληροφορίες σε μαθητές για ευκαιρίες περαιτέρω σπουδών ειδικότερα σε ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης στην Κύπρο και Ελλάδα καθώς και για τις απαιτήσεις των «εξετάσεων επιλογής» που είναι απαραίτητες για να εισαχθούν στα ιδρύματα αυτά.

Παράλληλα, είναι διαθέσιμη μια πηγή πληροφοριών για τις ευκαιρίες και απαιτήσεις για σπουδές σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδιωτικά και δημόσια και για σπουδές στο εξωτερικό, κατά τη διάρκεια της «Ετήσιας Διεθνούς Εκπαιδευτικής Έκθεσης» που διεξάγεται αρχές της άνοιξης κάθε χρόνο. Συμμετέχουν περισσότερα από 200 Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης και Πανεπιστήμια από 35 χώρες. Οι δυο Σύνδεσμοι Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού οργανώνουν επίσης την «Ετήσια Έκθεση Σταδιοδρομίας» σε συνεργασία με την Τράπεζα Κύπρου. Συμμετέχουν περισσότερα από 150 οργανωμένα επαγγελματικά σώματα και οργανισμοί.

Τέλος, το British Council και το Fulbright Commission οργανώνουν εκθέσεις όπου συμμετέχουν πανεπιστήμια και κολέγια από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ αντίστοιχα με σκοπό να παρέχουν πληροφορίες σε μελλοντικούς φοιτητές για περαιτέρω σπουδές σε αυτές τις χώρες.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης

Έχει σχεδιαστεί μια ιστοσελίδα από το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΠΕΕΚ), όπου παρουσιάζονται πληροφορίες για τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης που υπάρχουν στην Κύπρο τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα προς όφελος των ενδιαφερομένων ατόμων σε χώρες της ΕΕ,

περιλαμβανομένων επαναπατριζόμενων Κυπρίων καθώς και ντόπιων (αποσυρθέντων, εργαζομένων, ανέργων και ενηλίκων). Το δίκτυο Euroguidance, που ιδρύθηκε το 1992-1993, περιλαμβάνει 65 κέντρα που είναι συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσα από το πρόγραμμα Λεονάρντο ντα Βίντσι και από τις σχετικές Κρατικές Αρχές. Στην Κύπρο, η Κρατική Αρχή είναι το Τμήμα Εργασίας του ΥΕΚΑ. Άλλες δραστηριότητες του ΕΚΠΕΕΚ περιλαμβάνουν:

- Εκδόσεις που περιλαμβάνουν πληροφορίες από το δίκτυο Euroguidance, το ΕΚΠΕΕΚ και PLOTEUS (που διοχετεύονται στους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού στην Κύπρο).
- Οργάνωση σεμιναρίων και εργαστηρίων για τους συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Συμμετοχή σε εκθέσεις εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας στην Κύπρο.
- Τακτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων του ΕΚΠΕΕΚ σε έντυπα και μαζικά μέσα ενημέρωσης στην Κύπρο.

Οι ομάδες-στόχοι του ΕΚΠΕΕΚ είναι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, άτομα και οργανισμοί που χρειάζονται επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική αγωγή και ειδικότερα μαθητές και γονείς που αναζητούν πληροφορίες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η ΑνΑΔ διατηρεί ιστοσελίδα με πληροφορίες και συμβουλές για εγκεκριμένες ευκαιρίες κατάρτισης. Η ΑνΑΔ επίσης διαθέτει σε ειδική ιστοσελίδα όλες τις μελέτες της σε ηλεκτρονική μορφή. Ένα ειδικό τμήμα στην ιστοσελίδα αυτή περιέχει προβλέψεις απασχόλησης για όλα τα επαγγέλματα της αγοράς εργασίας στην Κύπρο.

Η ΑνΑΔ, παρουσιάζει τις μελέτες και πληροφορίες για τα σχέδια της και τις επιλογές που είναι διαθέσιμες, στους γονείς, στους μαθητές μέσης εκπαίδευσης και σε νέους αποφοίτους σχολών μέσης εκπαίδευσης που υπηρετούν τη θητεία τους στην Εθνική Φρουρά, καθώς και κατά τη διάρκεια της «Ετήσιας Διεθνούς Εκπαιδευτικής Έκθεσης» και της «Ετήσιας Έκθεσης Σταδιοδρομίας». Οργανώνονται επίσης ειδικές διαλέξεις σε συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.

Ενήλικες: Εργαζόμενοι, Άνεργοι και Οικονομικά Αδρανείς

Παρέχεται επαγγελματική καθοδήγηση στους ενήλικες από το ΥΕΚΑ, μέσω των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης, την ΑνΑΔ και ορισμένους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης

Η Υπηρεσία Επαγγελματικής Καθοδήγησης των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ) του ΥΕΚΑ παρέχει πληροφορίες σε ενήλικες για τις προοπτικές απασχόλησης και ευκαιρίες ή δυνατότητες κατάρτισης-απόκτησης δεξιοτήτων. Οι υπηρεσίες αυτές φροντίζουν επίσης για τους διακόψαντες τη φοίτηση τους οι οποίοι μπορεί να ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο σύστημα μαθητείας. Οι υπηρεσίες αυτές γενικά δεν προσφέρουν εξετάσεις ικανοτήτων ή επαγγελματικό προσανατολισμό λόγω ελλείψεων σε προσοντούχο προσωπικό.

Επιπλέον, οι ΔΥΑ παρέχουν βοήθεια στους εργαζομένους, σε όσους αναζητούν εργασία και στους εργαζομένους που επιθυμούν να αλλάξουν εργασία, μέσω των υπηρεσιών εγγραφής και τοποθέτησης και της παροχής πληροφοριών για ευκαιρίες κατάρτισης και κενές θέσεις.

Ένα εθνικό σύστημα τοποθέτησης υποψηφίων εγκαθίσταται στο οποίο έχουν πρόσβαση όλοι οι σύμβουλοι των ΔΥΑ. Το σύστημα τοποθέτησης υποψηφίων διεξάγει ένα ευρύ φάσμα λειτουργιών, που περιλαμβάνουν: εγγραφή και ενημέρωση του ιστορικού των πελατών, εγγραφή των εργοδοτών και των κενών θέσεων και παρακολούθηση των προσωπικών συνεντεύξεων των πελατών με τους εργοδότες.

Δημιουργείται ένα σύστημα για ταύτιση των υποψηφίων με τα προγράμματα κατάρτισης και προγραμματίζεται να διατεθεί στο κοινό μέσα από το Διαδίκτυο ένα σύστημα αυτοεξυπηρέτησης.

Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των ΔΥΑ αποτελεί μια από τις προτεραιότητες του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης για το 2004-2006 και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Η εφαρμογή αυτού του μέτρου για την περίοδο 2005-2008 θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) κάτω από το Στόχο 3 των Διαρθρωτικών Ταμείων. Αναμένεται ότι η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των ΔΥΑ θα προετοιμάσουν το έδαφος για πρόληψη της ανεργίας και καλύτερη αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού καθώς επίσης και αυξανόμενη πρόσβαση στην κατάρτιση μέσω εξατομικευμένης προσέγγισης. Αυτή η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στήριξης και παρακολούθησης αποτελείται από συμβουλευτική, προσδιορισμό δεξιοτήτων, κατάρτιση, προσαρμογή και ενσωμάτωση στο εργασιακό περιβάλλον. Αυτή η εξατομικευμένη καθοδήγηση στοχεύεται ειδικότερα στους ανέργους, το αδρανές γυναικείο δυναμικό και τους νέους αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης μέσα στα πλαίσια των τριών νέων σχεδίων που θα συγχρηματοδοτηθούν από την ΑνΑΔ και το ΕΚΤ.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Το Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΑνΑΔ στοχεύει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της ανάπτυξης και καλύτερης αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού τους. Το σχέδιο βοηθά τις επιχειρήσεις να προσδιορίσουν τις ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού τους και να ετοιμάσουν και εφαρμόσουν πλάνο κατάρτισης. Το Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών παρέχει χρηματική κάλυψη για το κόστος διεξαγωγής της μελέτης ανθρώπινου δυναμικού από το Σύμβουλο, η οποία περιλαμβάνει πρακτικές εισηγήσεις για την εισαγωγή / ενδυνάμωση των δομών, συστημάτων και πρακτικών της επιχείρησης σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού.

Ιδιωτικά

Στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια έχουν επεκταθεί οι ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης και οι συμβουλευτικοί οίκοι, ειδικότερα για την πρόσληψη διευθυντών και ψηλά προσοντούχου εξειδικευμένου προσωπικού και για την πρόσληψη ξένων εργατών. Οι ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης ενεργούν ως σύμβουλοι ανθρώπινου δυναμικού σε επιχειρήσεις που δεν έχουν δικό τους τμήμα ανθρώπινου δυναμικού. Αναμένεται ότι στο μέλλον ο ρόλος των ιδιωτικών υπηρεσιών απασχόλησης θα είναι πολύ σημαντικός.

Μέσω της θέσπισης και εφαρμογής του Νόμου που διέπει την Ίδρυση και λειτουργία των Ιδιωτικών Γραφείων Απασχόλησης, 1997, και τους σχετικούς κανονισμούς, κάθε τέτοιο γραφείο, υφιστάμενο ή νέο, έχει υποχρέωση να αιτείται και να λαμβάνει άδεια από το ΥΕΚΑ. Η άδεια εκδίδεται σε επιλέξιμα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κάτω από ορισμένες συνθήκες και για μια καθορισμένη χρονική περίοδο.

0903 – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής είναι μέρος της Διεύθυνσης Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ). Το Κεντρικό Γραφείο διευθύνεται από ένα ανώτερο εκπαιδευτικό λειτουργό και στελεχώνεται από προσοντούχους συμβούλους που κατέχουν εξειδικευμένη μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Πρόσφατα έχει γίνει υποχρεωτική η αρχική κατάρτιση καθηγητών για όλους τους νέους καθηγητές, περιλαμβανομένων των συμβούλων στις σχολές μέσης εκπαίδευσης. Όλοι οι νεοπροσληφθέντες έχουν υποχρέωση με βάση το νόμο να παρακολουθήσουν το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης.

Υπάρχουν επίσης προσοντούχοι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού διορισμένοι σε κάθε σχολή ανώτερης μέσης εκπαίδευσης,

οι οποίοι παρέχουν επαγγελματική καθοδήγηση σε μαθητές τόσο στις τάξεις όσο και σε ατομική βάση κατόπιν αίτησης.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) οργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις για τους συμβούλους κυρίως για να τους παρουσιάσει τα αποτελέσματα των μελετών σε σχέση με τις ανάγκες και προβλέψεις για την αγορά εργασίας.

Η Υπηρεσία Επαγγελματικής Καθοδήγησης των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ) παρέχει πληροφορίες σε ενήλικες για τις προοπτικές απασχόλησης και ευκαιρίες ή δυνατότητες κατάρτισης-απόκτησης δεξιοτήτων. Οι ΔΥΑ λειτουργούν από τα επαρχιακά γραφεία εργασίας στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο και ένα υποκατάστημα στο Παραλίμνι. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εργασίας και ο Προϊστάμενος του Τμήματος στη Λευκωσία διαχειρίζονται τις εργασίες των επαρχιακών γραφείων εργασίας.

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΠΕΕΚ) σκοπεύει να αρχίσει την κατάρτιση των λειτουργών των ΔΥΑ το Μάιο 2006, με σκοπό να είναι σε θέση να παρέχει πληροφορίες κυρίως στους ανέργους για τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης. Το ΕΚΠΕΕΚ έχει ετοιμάσει επίσης για αυτό το σκοπό ένα οδηγό για εκπαιδευτές / συμβούλους επαγγελματικής αγωγής.

Βιβλιογραφία:

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Ετήσια Έκθεση 2004".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006".

Γραφείο Προγραμματισμού (2003), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".

Euroguidance Centre of Cyprus (2004), "Annual Activity Report 2003".

Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Cyprus".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Ιστοσελίδες:

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για θέματα Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης www.nrcg.dl.mlsi.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy

10 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

1001 – ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Οι κυριότερες προτεραιότητες πολιτικής στην Κύπρο οι οποίες έχουν επίδραση στη χρηματοδότηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι οι ακόλουθες:

- Η συνεχής βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.
- Αύξηση ευκαιριών για σπουδές πανεπιστημιακού επιπέδου στην Κύπρο.
- Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ειδικότερα μέσα από τη μεταρρύθμιση και αύξηση της ελκυστικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος μαθητείας καθώς και μέσα από την αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης και επανεκπαίδευσης και την ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου εθνικού πλαισίου για τη δια βίου μάθηση.

Οι κύριοι φορείς υπεύθυνοι για τη χρηματοδότηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ). Πρόσθετα, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) συγχρηματοδοτεί σχέδια κατάρτισης και άλλα μέτρα ενώ οι εργοδότες στον ιδιωτικό τομέα χρηματοδοτούν την κατάρτιση των υπαλλήλων τους περιλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης της κατάρτισης η οποία χρηματοδοτείται από την ΑνΑΔ. Τέλος, η κυβέρνηση επιχορηγεί την κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων.

Υπεύθυνοι φορείς για χρηματοδότηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Το ΥΠΠ είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση, οργάνωση και όλες τις αποφάσεις σχετικά με τους οικονομικούς πόρους στα δημόσια σχολεία. Το 2004 οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες για την εκπαίδευση ανέρχονταν στο 6.9% του ΑΕΠ. Αξίζει να σημειωθεί ότι το μερίδιο της δαπάνης για τις τεχνικές και επαγγελματικές σχολές εκτιμάται να είναι 4.8% των συνολικών δημόσιων δαπανών το 2004. Αυτό έχει μειωθεί διαχρονικά αφού το 1990 ήταν 7.2%. Οι δαπάνες για τις τεχνικές και επαγγελματικές σχολές μαζί με την τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση εκτιμάται ότι ανέρχονται στο 6.6% των συνολικών δημόσιων δαπανών για την εκπαίδευση το 2004.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλα υπουργεία

Το ΥΕΚΑ είναι υπεύθυνο για τα γενικά έξοδα του Κέντρου Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) και δυο άλλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ) και του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ). Άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εμπίπτουν στην αρμοδιότητα διαφόρων άλλων υπουργείων.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η ΑνΑΔ είναι ημικρατικός οργανισμός με αποστολή τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Οι δραστηριότητες της ΑνΑΔ χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού όπου οι επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν τέλος που αντιστοιχεί στο 0,5% του συνολικού μισθολογίου τους. Τα κεφάλαια χρησιμοποιούνται κυρίως για την επιχορήγηση της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για τους εργαζομένους καθώς επίσης και για άλλες αναπτυξιακές δραστηριότητες. Το 2004, οι συνολικές δαπάνες της ΑνΑΔ ήταν £5.6εκ (€9.7εκ), από τις οποίες £5.3εκ (€9.2εκ) αποτελούσαν δαπάνες σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Η ΑνΑΔ έχει αναθεωρήσει και εκσυγχρονίσει όλα τα σχέδια κατάρτισης για να συνάδουν με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο του 2001. Ο νόμος θεσπίστηκε για εναρμόνιση της Κυπριακής νομοθεσίας με το Κοινοτικό Κεκτημένο (Κανονισμός 68/2001/ΕΕ). Γενικά, για επιχειρήσεις με περισσότερους από 250 εργαζομένους, η επιχορήγηση από την ΑνΑΔ αποτελεί το 50% των επιλέξιμων συνολικών κόστων των προτεινόμενων προγραμμάτων κατάρτισης, ενώ για επιχειρήσεις που εργοδοτούν μέχρι 249 άτομα, η επιχορήγηση από την ΑνΑΔ είναι 70%. Μια επιπρόσθετη επιχορήγηση 5% παρέχεται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε περιοχές επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις.

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της ΑνΑΔ για τα προγράμματα αρχικής κατάρτισης για την περίοδο 2004-2006 είναι £2.9εκ (€5.0εκ) (αύξηση 16% σε σύγκριση με το 2001-2003). Για τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες είναι £14.4εκ (€25.1εκ) (αύξηση 51% σε σύγκριση με το 2001-2003), ενώ για τα τρία νέα σχέδια που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της ΑνΑΔ είναι £3.8εκ (€6.6εκ).

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Μια νέα μορφή χρηματοδότησης είναι η συγχρηματοδότηση των μέτρων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από το ΕΚΤ όπως διαμορφώθηκαν στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 –

Ανθρώπινο Δυναμικό για το 2004-2006. Η συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ θα συνεισφέρει το 2004-2006 σε δραστηριότητες για την κατάρτιση καθηγητών σε ΤΠΕ, στη στήριξη του εκσυγχρονισμού του Συστήματος Μαθητείας καθώς και στην εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας στη μέση τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση μέσα στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης για την τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση που άρχισε το 2001-2002 (συνολική δαπάνη €20εκ). Όσον αφορά την κατάρτιση, θα αναπτυχθούν και θα τεθούν σε λειτουργία από την ΑνΑΔ τρία νέα σχέδια τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ (50-50%). Τα σχέδια αυτά στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των Νέων Αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης, των Ανέργων και του Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού.

Εργοδότες

Πρόσθετα με το τέλος που καταβάλλεται στην ΑνΑΔ, υπολογίζεται ότι οι εργοδότες στον ιδιωτικό τομέα ξοδεύουν ένα επιπρόσθετο 1-1.5% του μισθολογίου σε δραστηριότητες κατάρτισης για το προσωπικό τους.

Η κυβέρνηση ως εργοδότης

Τέλος, η κυβέρνηση ως εργοδότης χρηματοδοτεί την κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων. Η συνεχιζόμενη κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων προσφέρεται μέσω της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΟ). Ο προϋπολογισμός της ΚΑΔΔ για το 2004 ανήλθε στις £563 000 (€979 620).

Συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης και σεμινάρια προσφέρονται από δημόσιες αρχές σε συγκεκριμένες ομάδες δημοσίων υπαλλήλων όπως εκπαιδευτικοί δημόσιου τομέα, νοσηλευτές δημόσιου τομέα, αξιωματικοί και λοχίες καθώς και δασοπόνοι.

1002 – ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι χορηγίες για την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ομαδοποιούνται στις ακόλουθες κατηγορίες: Ανώτερη Μέση Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ), Μεταλυκειακή μη Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Ανώτερη Μέση Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ) παρέχει ένα ευρύ φάσμα τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης, αρχικής κατάρτισης και προγράμματα επανακατάρτισης σε δικαιούχους αποφοίτους κατώτερης μέσης εκπαίδευσης και ενήλικες. Τα προγράμματα αυτά είναι ενταγμένα

στο εθνικό σύστημα εκπαίδευσης, το οποίο είναι δωρεάν και επιχορηγείται από το κράτος και διατηρεί στενούς δεσμούς με τις επιχειρήσεις και άλλα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης. Η Μέση ΤΕΕ περιλαμβάνει προγράμματα μέσης εκπαίδευσης και απογευματινές και βραδινές τάξεις.

Οι συνολικές δημόσιες δαπάνες για τη μέση τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση υπολογίστηκαν σε £23 835 000 (€41 472 900) το 2004 (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Το μερίδιο των δημοσίων δαπανών στη μέση τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση υπολογίστηκε σε 4.8% των συνολικών δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση το 2004.

Σύστημα Μαθητείας

Το Σύστημα Μαθητείας (ΣΜ) είναι ένα διετές πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που προσφέρει πρακτική και θεωρητική κατάρτιση σε νέους. Η παρακολούθηση μαθημάτων στις Τεχνικές Σχολές (ΤΣ) είναι δωρεάν και παρέχεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), ενώ η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) επιχορηγεί τους εργοδότες για τους μισθούς των μαθητευόμενων όταν αυτοί παρακολουθούν μαθήματα στις Τεχνικές Σχολές.

Η ΑνΑΔ δίνει χορηγίες στους εργοδότες σε σχέση με τους μισθούς των μαθητευόμενων για τις μέρες που παρακολουθούν μαθήματα στις Τεχνικές Σχολές. Στο σχέδιο αυτό, δόθηκαν χορηγίες σε επιχειρήσεις που απασχόλησαν 329 μαθητευόμενους το 2004. Με βάση την «Ετήσια Έκθεση 2004» της ΑνΑΔ, οι δαπάνες ανήλθαν στις £174 453 (€303 548). Τα επιδόματα κατάρτισης υπολογίστηκαν στη βάση συλλογικών συμβάσεων κατά επάγγελμα.

Μεταλυκειακή μη Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Υπάρχουν τρία είδη σχεδίων αρχικής κατάρτισης τα οποία χρηματοδοτούνται από την ΑνΑΔ και απευθύνονται κυρίως σε αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης. Αυτά είναι τα ταχύρυθμα προγράμματα αρχικής κατάρτισης, τα μονοεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης και τα νέα σχέδια εγκεκριμένα για συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Τα ταχύρυθμα προγράμματα αρχικής κατάρτισης κυρίως απευθύνονται στις ανάγκες των ανέργων αποφοίτων, αλλά επίσης και στα άτομα που επιθυμούν να αλλάξουν επάγγελμα μέσω επανακατάρτισης. Κατά το 2004 έχουν οργανωθεί προγράμματα κατάρτισης για Οικοδόμους, Υδραυλικούς, Συγκολλητές, Μηχανικούς / Εφαρμοστές, Επιπλοποιούς / Ξυλουργούς, Μάγειρες, Τραπεζοκόμους, Βοηθούς Τεχνικούς Πληροφορικής και Ισιωτές Αυτοκινήτων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη προσέλκυσης των γυναικών στην αγορά εργασίας και έχει εφαρμοστεί ένα πρόγραμμα για

Γραφειακό / Γραμματειακό προσωπικό. Το 2004, η ΑνΑΔ επιχορήγησε την κατάρτιση 306 ατόμων σε τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα. Με βάση την «Ετήσια Έκθεση 2004» της ΑνΑΔ, οι δαπάνες για το 2004 ανήλθαν στις £426 344 (€741 839).

Τα μονοεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ. Τα προγράμματα αυτά είναι ειδικά σχεδιασμένα για να καλύψουν τις ανάγκες αρχικής κατάρτισης των νεοπροσληφθέντων εργαζομένων. Το χορήγημα που καταβάλλεται από την ΑνΑΔ υπολογίζεται με βάση το επίπεδο, τη διάρκεια του προγράμματος και την προέλευση των εκπαιδευτών (Κύπριοι ή από το εξωτερικό). Το 2004, η ΑνΑΔ επιχορήγησε την κατάρτιση 6 ατόμων και οι δαπάνες ανήλθαν στις £6 754 (€11 752).

Πρόσθετα με τα ταχύρυθμα προγράμματα κατάρτισης, η ΑνΑΔ αναπτύσσει και θα θέσει σε εφαρμογή το 2006 τρία νέα σχέδια, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ. Τα σχέδια αυτά στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και της απασχολησιμότητας των Νέων Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Ανέργων και των Αδρανών Γυναικών. Αναμένεται ότι η συμμετοχή στα σχέδια αυτά θα είναι περίπου 2000 άτομα με συνολικές δαπάνες 4.4 εκατομμύρια ευρώ.

Τριτοβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Οι γονείς με παιδί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λαμβάνουν κυβερνητική χορηγία. Η χορηγία είναι £1 500 (€2 610) για όσους πληρώνουν δίδακτρα (για εκπαίδευση σε ιδιωτικά ιδρύματα) και £1 000 (€1 740) για όσους δεν πληρώνουν δίδακτρα (για εκπαίδευση σε δημόσια ιδρύματα και το πανεπιστήμιο).

Υπάρχουν επτά δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία προσφέρουν προγράμματα στη Μηχανική, Δασονομία, Ξενοδοχειακές και Επισιτιστικές Τέχνες, Νοσηλευτική και άλλα επαγγέλματα. Τα δίδακτρα των μαθητών κυμαίνονται μεταξύ £1 000 (€1 740) και £2 500 (€4 350) το χρόνο. Οι Κύπριοι φοιτητές καθώς και οι φοιτητές από χώρες της ΕΕ δεν καταβάλλουν καθόλου δίδακτρα.

Η ΑνΑΔ επιχορηγεί την πρακτική κατάρτιση των φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ) και του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ). Η επιχορήγηση που παρέχεται στους εργοδότες υπολογίζεται με βάση το πρόγραμμα και τον κλάδο / τομέα που παρακολουθείται από τους φοιτητές. Κατά το 2004 η ΑνΑΔ επιχορήγησε την πρακτική κατάρτιση 97 φοιτητών του ΑΤΙ και 88 φοιτητών του ΑΞΙΚ. Με βάση την «Ετήσια Έκθεση 2004» της ΑνΑΔ, οι δαπάνες κατά το 2004 για την πρακτική κατάρτιση των φοιτητών του ΑΞΙΚ ανήλθαν στις £38 055 (€66 216), ενώ για τους φοιτητές του ΑΤΙ ανήλθαν στις £37 789 (€65 753).

1003 - ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική κατάρτιση. Η ΑνΑΔ είναι εθνικός φορέας με αποστολή τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Η ΑνΑΔ επιχορηγεί προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα, όπως κολέγια και ιδρύματα κατάρτισης και επιχειρήσεις. Υπάρχουν περισσότεροι από 160 παροχείς κατάρτισης, οι οποίοι λειτουργούν κυρίως μέσα στο πλαίσιο των πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων της ΑνΑΔ. Γενικά αυτοί οι παροχείς κατάρτισης προσφέρουν επίσης, σε απασχολούμενους και άτομα, προγράμματα τα οποία δεν επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Τα έσοδα της ΑνΑΔ προέρχονται από το Τέλος που αντιστοιχεί στο 0.5% του συνολικού μισθολογίου των δικαιούχων εργοδοτών. Πρόσθετα με το τέλος που καταβάλλεται στην ΑνΑΔ, υπολογίζεται ότι οι εργοδότες στον ιδιωτικό τομέα ξοδεύουν ένα επιπρόσθετο 1-1.5% του μισθολογίου σε δραστηριότητες κατάρτισης για το προσωπικό τους.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των κεφαλαίων των ιδρυμάτων τα οποία παρέχουν εκπαίδευση ενηλίκων.

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ) επιχορηγεί την κατάρτιση των γεωργών που παρέχεται από τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕΓΕ) του Τμήματος Γεωργίας και την κατάρτιση δασοπόνων και αποφοίτων δασοπονίας που παρέχεται από το Δασικό Κολέγιο.

Τέλος, η κυβέρνηση ως εργοδότης επιχορηγεί την κατάρτιση και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων.

Δημόσια Προωθούμενη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η ΑνΑΔ επιχορηγεί μονοεπιχειρησιακά και πολυεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης καθώς και κατάρτιση στο εξωτερικό. Γενικά, για επιχειρήσεις με περισσότερους από 250 εργαζομένους, η επιχορήγηση από την ΑνΑΔ αποτελεί το 50% των επιλέξιμων συνολικών κόστων των προτεινόμενων προγραμμάτων κατάρτισης, ενώ για επιχειρήσεις που εργοδοτούν μέχρι 249 άτομα, η επιχορήγηση από την ΑνΑΔ είναι 70%. Μια επιπρόσθετη

επιχορήγηση 5% παρέχεται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε περιοχές επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις.

Με βάση την «Ετήσια Έκθεση 2004» της ΑνΑΔ, κατά το 2004, καταρτίστηκαν 20 155 εργαζόμενοι σε μονοεπιχειρησιακά προγράμματα, από Κύπριους εκπαιδευτές ή εκπαιδευτές από το εξωτερικό και οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν στις £1 321 293 (€299 050). Επίσης, κατά το 2004, καταρτίστηκαν 12 680 άτομα σε πολυεπιχειρησιακά (ιδρυματικά) προγράμματα και οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν στις £2 199 575 (€3 827 261).

Η ΑνΑΔ επιχορηγεί τους εργοδότες για το κόστος συμμετοχής των εργαζομένων σε προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό, τόσο σε μονοεπιχειρησιακά όσο και σε πολυεπιχειρησιακά προγράμματα. Κατά το 2004, η ΑνΑΔ επιχορήγησε τη συμμετοχή 718 ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό και οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν στις £715 245 (€1 244 526).

Η ΑνΑΔ επίσης προωθεί προγράμματα κατάρτισης σε επιχειρήσεις για νεοπροσληφθέντες αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τις ανάγκες για στελέχωση επιχειρήσεων μέσα από την πρόσληψη και κατάρτιση ανέργων αποφοίτων πανεπιστημίων και άλλων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Καταβάλλεται μηνιαίο χορήγημα έναντι των εξόδων κατάρτισης, περιλαμβανομένων των μισθών των αποφοίτων κατά τη διάρκεια της περιόδου της κατάρτισης. Κατά το 2004, η ΑνΑΔ επιχορήγησε την κατάρτιση 64 αποφοίτων. Οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν στις £122 243 (€212 703).

Τα περισσότερα προγράμματα σύντομης διάρκειας που προσφέρονται από το Κέντρο Παραγωγικότητας εγκρίνονται και επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ και την κυβέρνηση, η οποία καλύπτει τα γενικά έξοδα.

Το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ) προσφέρουν προγράμματα αναβάθμισης των γνώσεων και δεξιοτήτων στους εργαζομένους στους αντίστοιχους τομείς μηχανικής / τεχνολογίας και ξενοδοχείων / τουρισμού / επισιτιστικών τεχνών τα οποία επίσης επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Το ΥΠΠ έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των κεφαλαίων των ιδρυμάτων τα οποία παρέχουν εκπαίδευση ενηλίκων.

Τα Εσπερινά Γυμνάσια και η Εσπερινή Τεχνική Σχολή του ΥΠΠ παρέχουν ευκαιρίες για απόκτηση αναγνωρισμένου Απολυτηρίου για όσους έχουν διακόψει την κανονική εκπαίδευση τους. Οι μαθητές καταβάλλουν μειωμένα δίδακτρα που κυμαίνονται μεταξύ €100-200.

Τα Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών παρέχουν Προγράμματα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης καθώς και προπαρασκευαστικά μαθήματα για διάφορες εξετάσεις. Η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΜΤΕΕ) παρέχει αυτά τα προγράμματα το απόγευμα και το βράδυ στις εγκαταστάσεις των Τεχνικών Σχολών σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου. Περισσότεροι από 80 εκπαιδευτές και ειδικοί από τις επιχειρήσεις διδάσκουν τα προγράμματα πάνω σε υπερωριακή βάση. Τα άτομα που παρακολουθούν τα πιο πάνω προγράμματα καταβάλλουν μειωμένα δίδακτρα τα οποία εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Υπάρχουν 250 Επιμορφωτικά Κέντρα στις αστικές και αγροτικές περιοχές της Κύπρου, που λειτουργούν κάτω από τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ) του ΥΠΠ, τα οποία προσφέρουν, έναντι μικρής αμοιβής, ένα ευρύ φάσμα θεμάτων μικρής ή μέτριας διάρκειας που καλύπτουν διάφορα ενδιαφέροντα. Σε μια προσπάθεια να παρέχουν πρόσβαση σε δωρεάν εκπαίδευση σε όλους τους πολίτες, τα Επιμορφωτικά Κέντρα οργανώνουν περίπου 50 ειδικές τάξεις κάθε χρόνο που είναι ειδικά προσαρμοσμένες για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των μειονεκτουσών ομάδων ατόμων όπως είναι οι αναλφάβητοι, φυλακισμένοι, άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και άτομα με ειδικές ανάγκες όπως οι κωφοί. Οι τάξεις αυτές προσφέρονται δωρεάν.

Η ίδρυση των Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ) προγραμματίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Οι σχολές αυτές θα λειτουργήσουν στα υφιστάμενα Λύκεια και Τεχνικές Σχολές καθώς επίσης και σε υφιστάμενες ιδιωτικές σχολές μέσης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θα λειτουργήσουν ως ιδρύματα δημόσιας εκπαίδευσης, μέσα στη σφαίρα αρμοδιοτήτων και κάτω από την επίβλεψη του ΥΠΠ. Εκτός από τις Δημόσιες Επαγγελματικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης, αναμένεται να ιδρυθούν Ιδιωτικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης οι οποίες θα λειτουργήσουν κάτω από την επίβλεψη του ΥΠΠ.

Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με πρωτοβουλία επιχειρήσεων ή κοινωνικών εταίρων

Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση με πρωτοβουλία επιχειρήσεων ή κοινωνικών εταίρων περιλαμβάνει κυρίως:

- Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης στις ΜΜΕ.
- Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης για δημοσίους υπαλλήλους και εργαζομένους σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς.
- Μέτρα προερχόμενα από τους κοινωνικούς εταίρους για στήριξη κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία.

Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης στις ΜΜΕ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) συνεισφέρει στην κατάρτιση και ανάπτυξη των διευθυντών ΜΜΕ κυρίως μέσα από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για ΜΜΕ. Καταβάλλεται χορήγηση μετά την έγκριση της μελέτης από την ΑνΑΔ και την αξιολόγηση της υλοποίησης των εισηγήσεων που συμφωνούνται μεταξύ της ΑνΑΔ, της επιχείρησης και του Συμβούλου και περιέχονται στη μελέτη. Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο Σχέδιο αυτό για το 2004 ανήλθε στις £259 626 (€451 749).
- Προγράμματα κατάρτισης σε θέματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας για ΜΜΕ που παρέχονται από ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης. Η ΑνΑΔ εξετάζει, εγκρίνει και επιχορηγεί πολυεπιχειρησιακά προγράμματα (Προγράμματα κατάρτισης σε θέματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας για ΜΜΕ), που προσφέρονται από ιδιωτικούς και δημόσιους παροχείς κατάρτισης και τα οποία απευθύνονται στους απασχολούμενους μικρών επιχειρήσεων.
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων (ΕΠΑΕ) για διευθυντές / ιδιοκτήτες ΜΜΕ, που έχει σχεδιαστεί ειδικά για τους ιδιοκτήτες / διευθυντές ΜΜΕ που έχουν μια ισχυρή δέσμευση να αναπτύξουν την επιχείρησή τους. Η ΑνΑΔ σκοπεύει να εφαρμόσει το 5^ο ΕΠΑΕ μέσα στο 2006.
- Προγράμματα για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των γυναικών και νέων, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ). Το ΥΕΒΤ επιλέγει τους υποψηφίους στους οποίους θα δοθούν χορηγίες για να δημιουργήσουν μια νέα επιχείρηση, ενώ η ΑνΑΔ οργανώνει και επιχορηγεί προγράμματα κατάρτισης που παρέχονται από ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης με σκοπό να εκπαιδεύσουν τους υποψηφίους να διευθύνουν αποτελεσματικά τη νέα επιχείρηση.

Μέτρα για στήριξη της κατάρτισης στις επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς

Γεωργοί

Το ΥΓΦΠΠ έχει την ευθύνη για την κατάρτιση των γεωργών που παρέχεται από τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης του Τμήματος Γεωργίας.

Δημόσιοι υπάλληλοι

Η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΑΔ) η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών (ΥΟ) παρέχει συνεχή κατάρτιση και ανάπτυξη των

δημοσίων υπαλλήλων. Ο προϋπολογισμός της ΚΑΑΔ για το 2004 ήταν £563 000 (€979 620).

Η συνεχής κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων προωθείται επίσης από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Υπουργεία, τμήματα και υπηρεσίες υποβάλλουν στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ένα ετήσιο πλάνο σχετικά με τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων κατάρτισης και τις ανάγκες τους. Συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης και σεμινάρια που προσφέρονται από δημόσιες αρχές σε συγκεκριμένες ομάδες δημοσίων υπαλλήλων όπως εκπαιδευτικοί δημόσιου τομέα, νοσηλευτές δημόσιου τομέα, αξιωματικοί και λοχίες καθώς και δασοπόνοι.

- Εκπαιδευτικοί δημόσιου τομέα

Το ΥΠΠ έχει την ευθύνη για την επιχορήγηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών του δημόσιου τομέα που παρέχεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ).

- Νοσηλευτές δημόσιου τομέα

Το Υπουργείο Υγείας επιχορηγεί την κατάρτιση των νοσηλευτών δημόσιου τομέα που παρέχεται από τη Νοσηλευτική Σχολή.

- Αξιωματικοί και λοχίες

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ) επιχορηγεί την κατάρτιση των αξιωματικών και λοχιών που παρέχεται από την Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου.

- Δασοπόνοι και απόφοιτοι δασοπονίας

Το ΥΓΦΠΠ επιχορηγεί την κατάρτιση των δασοπόνων και αποφοίτων δασοπονίας που παρέχεται από το Δασικό Κολέγιο.

Σχέδια των κοινωνικών εταιρών για στήριξη της κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία

Οι οργανώσεις κοινωνικών εταιρών (εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις) καθώς και κάποια υπουργεία (όπως το Υπουργείο Υγείας) συμμετέχουν στη στήριξη κατάρτισης που δε σχετίζεται με την εργασία. Τα περισσότερα από αυτά τα προγράμματα επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

1004 – ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΕΡΓΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λόγω της παραδοσιακά χαμηλής ανεργίας στην οικονομία της Κύπρου, το σύστημα κατάρτισης επικεντρώθηκε κυρίως στην έλλειψη δεξιοτήτων παρά

στην ενδυνάμωση της απασχολησιμότητας των ανέργων και του αδρανούς δυναμικού. Οι ευκαιρίες κατάρτισης για τους ανέργους και άλλες ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας είναι σχετικά περιορισμένες στην Κύπρο.

Οι κύριοι προωθητές της κατάρτισης των ανέργων και άλλων ομάδων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας είναι:

- Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, η οποία έχει αναπτύξει δυο νέα Σχέδια, που στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων και του αδρανούς γυναικείου δυναμικού, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το οποίο προωθεί τα ακόλουθα προγράμματα για τους ανέργους, τα οποία παρέχονται από τη ΜΤΕΕ και έχουν περιγραφεί στο υποκεφάλαιο 1003:

- Εσπερινή Τεχνική Σχολή.
 - Εκπαιδευτικά Προγράμματα Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης.
 - Επιμορφωτικά Κέντρα.
 - Επαγγελματικές Σχολές δια Βίου Εκπαίδευσης.
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), το οποίο προωθεί προγράμματα για ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας τα οποία παρέχονται από:
 - Μη κυβερνητικούς οργανισμούς που παρέχουν προγράμματα για το αδρανές γυναικείο δυναμικό.
 - Το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων που παρέχει προγράμματα κατάρτισης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
 - Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, παρέχουν προγράμματα για λήπτες δημόσιου βοηθήματος και αιτητές ασύλου. Το ποσό των £500 (€850) μπορεί να δοθεί στους λήπτες που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε επαγγελματική κατάρτιση ή να αγοράσουν κατάλληλο εξοπλισμό για το επάγγελμά τους.
 - Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΔΤ) σε συνεργασία με το ΥΠΠ, προωθεί προγράμματα εκπαίδευσης για φυλακισμένους και άλλα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης

1005 – ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ: ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΣΕ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Στην Κύπρο, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση χρηματοδοτείται κυρίως μέσω δημοσίων κεφαλαίων, που διαχειρίζεται κυρίως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), τα κεφάλαια της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), τα οποία προέρχονται από το τέλος ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού που αποτελούν το 0.5% στο μισθολόγιο των δικαιούχων εργοδοτών, καθώς και απευθείας από τους εργοδότες. Αυτές θα συνεχίσουν να είναι οι κύριες μορφές χρηματοδότησης στο μέλλον, μαζί όμως με συγκεκριμένες συγχρηματοδοτήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Βιβλιογραφία:

- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Ετήσια Έκθεση 2004".
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), "Στρατηγικός Προγραμματισμός 2004-2006".
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Κύπρου: Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2005), "Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Κύπρου: Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση".
- Γραφείο Προγραμματισμού (2004), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού Συμπλήρωμα για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".
- ETF (2002), "Vocational Education and Training and Employment Services in Cyprus-Monographs for Candidate Countries".
- Eurydice/CEDEFOP (2000), "Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Cyprus".
- Eurydice/CEDEFOP (2004), "Εθνικός Φάκελος Κύπρου 2003-2004".
- Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2005), "Στατιστικές της Εκπαίδευσης 2004".
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Ιστοσελίδες:

- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου www.mlsi.gov.cy/mlsi/hhic
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο www.hti.ac.cy
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy
- Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου www.police.gov.cy

ETF www.etf.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov

Νοσηλευτική Σχολή, www.moh.gov.cy

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου www.mof.gov.cy/mof/cystat

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος www.moa.gov.cy

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού www.mcit.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy

Υπουργείο

Παιδείας

και

Πολιτισμού

www.moec.gov.cy

11 – ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΕΔΙΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

1101 – ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

Σε μια μικρή και ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος με περιορισμένους φυσικούς πόρους, το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί τον πιο σημαντικό παράγοντα παραγωγής και η ανάπτυξη του αποτελεί ψηλή προτεραιότητα. Οι εθνικές στρατηγικές σχετικά με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ αναφέρονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) για το 2004-2006 και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας

Οι κύριες προτεραιότητες πολιτικής για την Κύπρο, όπως αναφέρονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας που αφορούν εκπαίδευση και κατάρτιση είναι:

- Η συνεχής βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.
- Αύξηση ευκαιριών για σπουδές πανεπιστημιακού επιπέδου στην Κύπρο.
- Συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ειδικότερα μέσω μεταρρυθμίσεων και κάνοντας πιο ελκυστική την επαγγελματική εκπαίδευση και τα συστήματα κατάρτισης, περιλαμβανομένου του Συστήματος Μαθητείας και αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, μέσω της ενίσχυσης της υποδομής κατάρτισης.
- Διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση.

Συνεχής Βελτίωση της Ποιότητας της Εκπαίδευσης σε όλα τα Επίπεδα

Έχουν ήδη γίνει προσπάθειες για να εισαχθεί η ηλεκτρονική μάθηση (eLearning) στο Εκπαιδευτικό Σύστημα της Κύπρου. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει η υποδομή και το λογισμικό για ηλεκτρονική μάθηση για στήριξη της διδασκαλίας διαφόρων θεμάτων Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Εντούτοις, οι προσπάθειες αυτές δεν είναι συστηματικές και για αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη μια οργανωμένη και συστηματική προσπάθεια, η οποία θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Το Γραφείο Προγραμματισμού (ΓΠ) ετοίμασε το έγγραφο «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας 2004-2006», η οποία θα

συγχρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ, με στόχο να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες και η Κοινωνία της Πληροφορίας.

Αύξηση Ευκαιριών για Σπουδές Πανεπιστημιακού Επιπέδου στην Κύπρο

Η λειτουργία του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΑΠΚυ) μέχρι το Σεπτέμβριο 2006 και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) μέχρι το Σεπτέμβριο 2007, καθώς και η εισαγωγή νέων τμημάτων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) θα αυξήσει τις ευκαιρίες για πανεπιστημιακές σπουδές στην Κύπρο. Επιπλέον, υπάρχει δυνατότητα ίδρυσης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων, μετά τη θέσπιση σχετικού νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τη λειτουργία τους τον Ιούλιο 2005.

Συνεχής Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων σύμφωνα με τις Ανάγκες της Αγοράς Εργασίας

Οι προτεραιότητες πολιτικής περιλαμβάνουν:

- Εφαρμογή δράσης που στοχεύει στην ενίσχυση της ποιότητας και ελκυστικότητας της ΜΤΕΕ καθώς και στην οργανωτική βελτίωση, η οποία συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.
- Εφαρμογή δράσης που στοχεύει στην αναβάθμιση του συστήματος μαθητείας, η οποία θα συγχρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ.
- Αναβάθμιση της κατάρτισης μέσω:
 - ο Διεκπεραίωσης μελέτης για αξιολόγηση της επίδρασης των υφισταμένων σχεδίων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ).
 - ο Επέκταση των παρεχομένων προγραμμάτων κατάρτισης από την ΑνΑΔ μέσα από τα τρία συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΚΤ σχέδια για επιλεγμένες ομάδες-στόχους.
 - ο Περαιτέρω ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων.
 - ο Εισαγωγή Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης από την ΑνΑΔ.
 - ο Εισαγωγή Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων σε δυο φάσεις κατά την περίοδο 2006-2013, που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα επαγγελμάτων στους τομείς της μεταποίησης, ξενοδοχείων, κατασκευών, εμπορίου / επιδιόρθωσης αυτοκινήτων καθώς και διατομεακά επαγγέλματα.

Διαμόρφωση μιας Ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής για τη δια Βίου Μάθηση

Η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής δια βίου μάθησης μέχρι το τέλος του 2006, θα παρέχει τις κατάλληλες συνδέσεις μεταξύ της

αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε συνδυασμό με την εγκαθίδρυση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων.

Ευρωπαϊκή Συνεργασία

Το "Education and Training 2010 Coordination Group (ETCG)", που ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις χώρες που συμμετέχουν και τους Ευρωπαϊκούς Κοινωνικούς Εταίρους, θα προσδιορίσει τις προτεραιότητες για δράση για να βοηθήσει τους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης να συμβάλουν στην επιτυχία της Στρατηγικής της Λισσαβώνας μέχρι το 2010. Η Κύπρος αντιπροσωπεύεται από την ΑνΑΔ και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ).

Η Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης προωθείται επίσης από την αντιπροσώπευση της Κύπρου σε διάφορες ομάδες εργασίας και με τη συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα όπως το Σωκράτης και το Λεονάρντο ντα Βίντσι. Η Κύπρος αντιπροσωπεύεται στις Τεχνικές Ομάδες Εργασίας για τον Καθορισμό Προτεραιοτήτων (Objectives Process Technical Working groups) κυρίως μέσω του ΥΠΠ. Ο στόχος αυτής της διαδικασίας είναι να ενισχυθεί η πολιτική συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Κύπρου στις 27 Απριλίου 2005, το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ) ορίστηκε ως το Εθνικό Κέντρο Europass. Το Europass καταγράφει τις δεξιότητες και ικανότητες με ένα ξεκάθαρο και εύκολο τρόπο, για να βοηθήσει τους πολίτες να βρουν εργασία, να αποκτήσουν εμπειρία στο εξωτερικό ή να εγγραφούν σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Όλες οι εξελίξεις στον τομέα της πιστοποίησης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης παρακολουθούνται στενά και αυτό θα αποτελέσει σημαντικό θέμα στο εγγύς μέλλον.

1102 – ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΞΕΥΡΩΠΑΙΣΜΟΥ / ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Η Κύπρος είναι νέο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Μάιο 2004, αλλά είχε πάντα Ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς σε όλες τις πολιτικές σε σχέση με την εκπαίδευση και κατάρτιση. Η συμμετοχή της Κύπρου σε προγράμματα όπως το Σωκράτης και το Leonardo da Vinci προωθεί την Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Επιπλέον, μέτρα και δράσεις που ενσωματώνονται στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό (ΕΕΠ) για το 2004-2006 και την Κοινωνική Πρωτοβουλία "EQUAL" συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και συμμορφώνονται με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη

Στρατηγική της Λισσαβόνας περιλαμβάνει πολιτικές για ενίσχυση των επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, στην έρευνα και ανάπτυξη και στις υποδομές της χώρας.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) είναι η αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την προώθηση και εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Διάστασης στην Εκπαίδευση. Το ΥΠΠ δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία όσον αφορά στην Ευρωπαϊκή Διάσταση της Εκπαίδευσης και λαμβάνει μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι μαθητές θα έχουν μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους τη γνώση και τις δεξιότητες που χρειάζονται για να διαδραματίσουν το ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες της χώρας τους, καθώς επίσης και της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Διάσταση της Εκπαίδευσης τέθηκε ως κύριος στόχος μαθήματος στις σχολικές χρονιές 1996-97 και 2003-2004 και στάλθηκαν εκπαιδευτικά πακέτα σε όλα τα σχολεία σε θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ιστορίας και των χαρακτηριστικών της.

Η Ευρωπαϊκή Διάσταση προωθείται σε επίπεδο σχολείου μέσω μιας διεπιστημονικής προσέγγισης, από μια σειρά δραστηριοτήτων, όπως:

- Ίδρυση Ευρωπαϊκών ομίλων.
- Ενθάρρυνση δραστηριοτήτων σε σχέση με την Ημέρα Ευρώπης.
- Σύνδεση των σχολείων της Κύπρου με το εξωτερικό.
- Ενθάρρυνση μαθητών για διεξαγωγή διεπιστημονικών μελετών.

Μια σημαντική εξέλιξη για την προώθηση της Ευρωπαϊκής Διάστασης στην Εκπαίδευση στο αναλυτικό πρόγραμμα της τυπικής εκπαίδευσης είναι η επαναδιατύπωση των εγχειριδίων της Αγωγής του Πολίτη με τη συμπερίληψη νέων κεφαλαίων σε θέματα ΕΕ.

Προωθείται επίσης η απόκτηση του πιστοποιητικού European Computer Driving Licence (ECDL). Στα γυμνάσια η πληροφορική είναι υποχρεωτικό μάθημα που παρέχεται για 2 περιόδους την εβδομάδα και τα αναλυτικά προγράμματα καλύπτουν τα ίδια θέματα με τις εξετάσεις ECDL. Αρχίζοντας από τη σχολική χρονιά 2006-2007 οι δεξιότητες ΤΠΕ των μαθητών της τρίτης τάξης (ηλικίας 15 χρονών) στα γυμνάσια θα πιστοποιούνται ανάλογα με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα (ECDL). Οι καθηγητές μέσης εκπαίδευσης θα έχουν επίσης υποχρέωση να περάσουν τις τέσσερις πρώτες βασικές ενότητες του ECDL και μετά θα έχουν την επιλογή να συνεχίσουν με τις άλλες τρεις ενότητες που απαιτούνται για απόκτηση του πιστοποιητικού ECDL. Ο στόχος που τέθηκε από το ΥΠΠ είναι ότι 6.600 καθηγητές μέσης εκπαίδευσης (65% του συνόλου) θα παρακολουθήσουν τις πρώτες τέσσερις βασικές ενότητες του ECDL μέχρι το 2007.

Επιπλέον, η συμμετοχή της Κύπρου στο πρόγραμμα Λεονάρντο ντα Βίντσι, στο πρόγραμμα δράσης επαγγελματικής κατάρτισης της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής, στόχος του οποίου είναι η στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών και καινοτόμου δράσης με την προώθηση μελετών στα πλαίσια διακρατικών συνεργασιών που περιλαμβάνουν οργανισμούς κατάρτισης, έχει βοηθήσει στην ανάπτυξη και επανεξέταση των προσεγγίσεων στη μάθηση. Ειδικότερα, ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών που ασχολούνται με θέματα επαγγελματικής κατάρτισης, στοχεύοντας στη βελτίωση της ποιότητας κατάρτισης, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, στην υποκίνηση των καινοτομιών και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Βιβλιογραφία:

Γραφείο Προγραμματισμού (2004), "Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 – Ανθρώπινο Δυναμικό".

European Commission, Directorate-General for Education and Culture (2002), "Education and Training in Europe: Diverse Systems, Shared Goals for 2010".

Eurydice/CEDEFOP (2004), "The Education System in Cyprus: National Dossier 2003-2004".

Ministry of Education and Culture (2005), "National Report on the Implementation of the Programme "Education and Training 2010" – Cyprus Contribution to the Preparation of the 2006 Joint Council/Commission Report".

Planning Bureau (2004), "Community Initiative Programme EQUAL".

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004-2006".

Υπουργείο Οικονομικών (2005), "Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας".

Ιστοσελίδες:

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ouc.ac.cy

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού www.hrdauth.org.cy

Γραφείο Προγραμματισμού www.planning.gov.cy

Europa www.europa.eu.int

Eurydice www.eurydice.org

Κέντρο Παραγωγικότητας www.kepa.gov.

Πανεπιστήμιο Κύπρου www.ucy.ac.cy

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού www.moec.gov.cy

Υπουργείο Οικονομικών www.mof.gov.cy

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.mlsi.gov.cy

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ	ΟΡΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ
ΑΠΚυ	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	Open University of Cyprus	OUC
ΑΤΙ	Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	Higher Technical Institute	HTI
ΑΞΙΚ	Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	Higher Hotel Institute of Cyprus	HHIC
	Απολυτήριο	School Leaving Certificate	
ΑνΑΔ	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	Human Resource Development Authority	HRDA
ΔΚ	Δασικό Κολέγιο	Forestry College	
ΜΤΕΕ	Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	Secondary Technical and Vocational Education	STVE
ΔΔΕ	Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης	Directorate of Primary Education	
ΔΜΤΕΕ	Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	Directorate of Secondary Technical and Vocational Education	DMTEE
ΔΥΑ	Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης	Public Employment Services	PES
	Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών	Afternoon and Evening Classes of Technical Schools	
	Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση	Educational Reform	
ΕΕΠ	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 (Ανθρώπινο Δυναμικό)	Single Programming Document for Objective 3 (Human Resources)	SPD

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ	ΟΡΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ
ΕΛ	Ενιαίο Λύκειο	Unified Lyceum	
ΕΣΔΕ	Επαγγελματικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης	Vocational Schools of Lifelong Learning	
ΕΕΚ	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Vocational Education and Training	VET
	Επιμορφωτικά Κέντρα	Adult Education Centres	
ΕΔΥ	Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	Public Service Commission	
ΕΕΜ	Επιτροπή Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης	Education Reform Committee	
ΕΕΔ	Έρευνα Εργατικού Δυναμικού	Labour Force Survey	LFS
	Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα	Labour Advisory Board	
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση	National Action Plan for Employment	NAP
	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Πολιτική της Λισσαβόνας	National Lisbon Programme	
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	European Social Fund	ESF
ΓΠ	Γραφείο Προγραμματισμού	Planning Bureau	PB
	Γυμνάσιο	Gymnasium	
ΚΕΠΑ	Κέντρο Παραγωγικότητας	Cyprus Productivity Centre	CPC
ΚΙΕ	Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης	State Institutes of Further Education	
ΚΑΔΔ	Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	Cyprus Academy of Public Administration	CAPA

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ	ΟΡΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ
ΚΥΣΑΤΣ	Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών	Cyprus Council for the Recognition of Higher Education Qualifications	
	Λύκειο	Lyceum	
ΜΙΔ	Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης	Mediterranean Institute of Management	MIM
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Small and Medium Enterprises	SMEs
	Νοσηλευτική Σχολή	School of Nursing	
ΠΙ	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	Pedagogical Institute	PI
ΠΚ	Πανεπιστήμιο Κύπρου	University of Cyprus	UCY
	Παγκύπριο Συμβούλιο Παραγωγικότητας	Pancyprian Productivity Council	
ΣΣΑ	Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης	Strategic Development Plan	SDP
	Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή	Economic Consultative Committee	
ΣΕΚΑΠ	Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης	Council for Educational Evaluation-Accreditation	CEEA
ΣΜ	Σύστημα Μαθητείας	Apprenticeship System	
ΤΣ	Τεχνικές Σχολές	Technical Schools	
ΤΕΕ	Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	Technical and Vocational Education	TVE
ΤΕΠΑΚ	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	Technological University of Cyprus	
	Βουλή των Αντιπροσώπων	House of Representatives	
ΥΔΔΤ	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης	Ministry of Justice and Public Order	MJPO

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ	ΟΡΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ
ΥΕΒΤ	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Ministry of Commerce, Industry and Tourism	
ΥΕΚΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Ministry of Labour and Social Insurance	MLSI
	Υπουργείο Εσωτερικών	Ministry of Interior	
ΥΓΦΠΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment	MoA
ΥΟ	Υπουργείο Οικονομικών	Ministry of Finance	MoF
ΥΠΠ	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Ministry of Education and Culture	MoEC
ΥΥ	Υπουργείο Υγείας	Ministry of Health	MoH
	Υπουργικό Συμβούλιο	Council of Ministers	
	Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Minister of Labour and Social Insurance	
	Υπουργός Οικονομικών	Minister of Finance	
	Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού	Minister of Education and Culture	
		Cyprus International Institute of Management	CIIM
	Κοινωνική Πρωτοβουλία "EQUAL"	Community Initiative Programme "EQUAL"	CIP EQUAL
		Education and Training 2010 Coordination Group	ETCG

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ	ΟΡΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ
		European Computer Driving Licence	ECDL
		European Employment Strategy	EES
		Association of Masters in Business Administration	AMBA
		Information Technology	IT
		Joint Assessment Paper	JAP
		Masters in Business Administration	MBA
		Masters in Public Sector Management	MPSM
		National Europass Center	NEC
		National Resource Centre for Guidance Cyprus	NRCG-CY
		Pre-service Training Programme	PTP

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΜΕΛΗ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ REFERNET ΚΥΠΡΟΥ

1. ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

1.1. Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (www.hrdauth.org.cy)

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.1. Γραφείο Προγραμματισμού (www.planning.gov.cy)

2.2. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων/ Τμήμα Εργασίας (www.mlsi.gov.cy/dl)

2.3. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (www.moec.gov.cy)

2.4. Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (www.mof.gov.cy/cystat)

2.5. Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) (www.mof.gov.cy)

2.6. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (athena.pi.ac.cy/pedagogical/index.html)

2.7. Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (www.kepa.gov.cy)

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ: ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

3.1. Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (www.oeb-eif.org)

3.2. Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (www.ccci.org.cy)

3.3. Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (www.sek.org.cy)

3.4. Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (www.peo.org.cy)

3.5. Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (www.deok.org.cy)

3.6. Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (www.etyk.org)

4. ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ/ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

4.1. Πανεπιστήμιο Κύπρου (www.ucy.ac.cy)

4.2. Ίδρυμα Τεχνολογίας Κύπρου (www.technology.org.cy)

4.3. Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (www.research.org.cy)

**5. ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ/ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ**

- 5.1. Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης Ευρωπαϊκού Προγράμματος Leonardo Da Vinci (www.kepa.gov.cy/leonardo)
- 5.2. Εθνική Συντονιστική Μονάδα Σωκράτης (www.moec.gov.cy)
- 5.3. Εθνική Μονάδα Ευρυδική(www.eurydice.org)